

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ
МИНИСТРЛІГІ

ҰЛТТЫҚ
ВОЛОНТЕРЛІК
ЖЕЛІ

- К ВОЛОНТЕРСТВУ
- К ВОДУШЕВЛЕНИЮ
- К ПОМОЩИ
- К МЕЧТЕ
- К ЛЮБВИ

2023 ЖЫЛЫ ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ВОЛОНТЕРЛІК ТУРАЛЫ ТАЛДАМАЛЫҚ БАЯНДАМА

«Ұлттық волонтерлік желісі» ЗТБ

Құрметті волонтерлер мен волонтерлік ұйымдар!

Біз ерікті сауалнамаға және фокус-топтарға қатысқандардың барлығына шын жүректен алғысымызды білдіргіміз келеді. Сіз ұсынған деректер біздің еліміздегі волонтерліктің көлемді бейнесін көруге және Баяндамада көрсетуге көмектесті. Берілген әрбір нақты ақпарат пен кері байланыс Қазақстан Республикасында волонтерлік қозғалысты дамытуға және волонтерлердің жұмысына жақсы жағдай жасауға бағытталған ішкі шешімдерді қабылдау кезінде Ұлттық волонтерлік желісімен мұқият қаралып, пайдаланылатын болады; сондай-ақ осы бағытта жұмыс істейтін басқа мемлекеттік емес және мемлекеттік ведомстволарға ұсынылатын болады.

Біз волонтерлікті дамыту жолы ұзақ және бірлескен күш-жігерді қажет ететінін түсінеміз. Алайда, біздің ұжымдық жұмысымыздың тәжірибесі, біз бірлесіп жүзеге асырылғанда, оң өзгерістерге қол жеткізетінімізді бірнеше рет растады.

Еліміз үшін жарқын болашақты құруға өздерінің белсенді азаматтық ұстанымдары мен адалдықтарын көрсеткен әрбір волонтерге және волонтерлік ұйымға шын жүректен ризашылығымызды білдіргіміз келеді!

Баға жетпес қолдауыңыз үшін
алғысымызды білдіреміз!

Шын жүректен ризашылықпен,
«Ұлттық волонтерлік желісі» ЗТБ

МАЗМҰНЫ

КІРІСПЕ	5
1-БӨЛІК	
ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ВОЛОНТЕРЛІК ҚОЗҒАЛЫС	6
Қазақстан Республикасындағы волонтерліктің өзекті сұрақтары	8
Қазақстан Республикасында волонтерліктің маңыздылығы	8
ВОЛОНТЕРЛІК САҢДАРМЕН	11
БАҒАЛАНАТЫН ВОЛОНТЕРЛЕРДІҢ ҚҰРАМЫ МЕН САНЫ	13
ВОЛОНТЕРЛІК ҰЙЫМДАР	14
Қаржыландыру көздері	16
ВОЛОНТЕРЛІК ҚЫЗМЕТТІҢ НЫСАНДАРЫ МЕН БАҒЫТТАРЫ	17
Аймақтар бойынша кең таралған іс-шаралардың құрамы	21
Волонтерлік ұйымдардың қызмет бағыттарын бөлу	24
Волонтерлік белсенділіктің нысаны	27
Соңғы 12 айда волонтерлік шеңберінде волонтерлер пайдаланған дағдылар мен қызмет түрлері	28
АЙМАҚТЫҚ ФРОНТ-ОФИСТЕРДІ ҚОЛДАУ, ВОЛОНТЕРЛІК ҚЫЗМЕТТІҢ СЫН-ҚАТЕРЛЕРІ ЖӘНЕ ХАЛЫҚТЫҢ ҚЫЗЫҒУШЫЛЫҒЫ	29
АЙМАҚТЫҚ ФРОНТ-ОФИСТЕРДІ ҚОЛДАУ	30
ВОЛОНТЕРЛІКТІ ДАМУҒА БАҒЫТТАЛҒАН ІС-ШАРАЛАР	32
ВОЛОНТЕРЛІК ҚЫЗМЕТТІҢ СЫН-ҚАТЕРЛЕРІ	33
ХАЛЫҚТЫҢ ҚЫЗЫҒУШЫЛЫҒЫ	39
ВОЛОНТЕРЛЕРДІҢ ХАБАРДАРЛЫҒЫ	40
ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ВОЛОНТЕРЛІК ОРТАЛЫҚТЫҢ ЖҰМЫСЫ	42
ВОЛОНТЕРЛЕРДІҢ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ҮЛЕСІ	44
2-БӨЛІК	
АЙМАҚТЫҚ ІС-САПАРЛАР БОЙЫНША ҚОРЫТЫНДЫ	46
I. АЙМАҚТАРДА МЕМЛЕКЕТТІҢ ВОЛОНТЕРЛЕР ҚАУЫМДАСТЫҒЫМЕН ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛЫ ТУРАЛЫ АНЫҚТАМАЛЫҚ АҚПАРАТ	46
Алматы қаласына іс-сапар бойынша анықтама	46
Жетісу облысына іс-сапар бойынша анықтама	49
Шығыс-Қазақстан облысына іс-сапар бойынша анықтама	51
Абай облысына іс-сапар бойынша анықтама	53
Павлодар облысына іс-сапар бойынша анықтама	55
Солтүстік Қазақстан облысына іс-сапар бойынша анықтама	58
Ақмола облысына іс-сапар бойынша анықтама	60
Қостанай облысына іс-сапар бойынша анықтама	62
Батыс Қазақстан облысына іс-сапар бойынша анықтама	64
Ақтөбе облысына іс-сапар бойынша анықтама	66
Қызылорда облысына іс-сапар бойынша анықтама	69
Түркістан облысына іс-сапар бойынша анықтама	71

Түркістан облысына іс-сапар бойынша анықтама	74
Жамбыл облысына іс-сапар бойынша анықтама	76
Маңғыстау облысына іс-сапар бойынша анықтама	78
Атырау облысына іс-сапар бойынша анықтама	80
Алматы облысына іс-сапар бойынша анықтама	82
Қарағанды облысына іс-сапар бойынша анықтама	84
Қарағанды облысына іс-сапар бойынша анықтама	85
Астана қаласына іс-сапар бойынша анықтама	87
II. АЙМАҚТАРДАҒЫ ІС-САПАРЛАР БОЙЫНША ЖАЛПЫ ҚОРЫТЫНДЫ МЕН БАҚЫЛАУ НӘТИЖЕЛЕРІ.....	89
III. ВОЛОНТЕРЛІК ҚОҒАМДАСТЫҚ ӨКІЛДЕРІНІҢ ЖӘНЕ АЙМАҚТАРДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТШІЛЕР САУАЛНАМАЛАРЫНЫҢ ҚОРЫТЫНДЫЛАРЫ БОЙЫНША ЖИЫНТЫҚ ДЕРЕКТЕР	94
Сіздің аймағыңыз үшін волонтерлік қызметтің қандай бағыттары өзекті	97
Сіздің аймағыңыздағы волонтерлер қауымдастығына (ең шұғыл қажеттіліктер, мәселелер) мемлекеттен қандай қолдау қажет?	98
Қазіргі уақытта мемлекеттік ведомствалармен өзара іс-қимылдар қандай?	100
Аймақтық фронт-офиспен (АВФ) өзара іс-қимылды бағалаңыз және оның жұмыс тиімділігін арттыру бойынша ұсыныстарыңызды енгізіңіз	101
Волонтерлікті дамытудың жол картасына өзіңіздің ұсыныстарыңызды жасаңыз	102
Жалпы қорытындылар	103
Халықаралық ұйымдар өкілдерінің сауалнамасы	104
Какие направления волонтерской деятельности наиболее актуальны для Казахстана сейчас по мнению международных организаций?	104
Какая поддержка от государства требуется	104
Халықаралық ұйымдардың пікірінше Қазақстан үшін қандай волонтерлік бағыттардың өзектілігі басым? ...	105
Мемлекет тарапынан қандай қолдау керек	106
АВФ жұмысын жақсарту және жалпы мемлекетпен өзара іс-қимылдың тиімділігін арттыру бойынша ұсыныстарыңызды беріңіз	107
Волонтерлікті дамытудың 2024-2026 жылдарға арналған жол картасына өзіңіздің ұсыныстарыңызды жасаңыз	107
Мемлекеттік қызметшілер сауалнамасы бойынша жиынтық деректер	107
Қазіргі уақытта сіздің құрылым мен волонтерлік ұйымдар арасында өзара іс-қимылдар қандай?	108
Өз аймағыңызда қандай волонтерлік топтар мен ұйымдарды білесіз?	108
Сіздің аймағыңызда стандартты іске асыру кезінде қандай қиындықтар туындауы мүмкін?	108
Сіздің аймағыңызды волонтерлік қызметтен қандай әсерлерді көріп жатырсыз?	109
ӨЗАРА ІС ҚИМЫЛДЫ ОДАН ӘРІ ДАМУ ЖӘНЕ ЖАҚСARTУ, ЖЕРГІЛІКТІ ЖЕРДЕ ВОЛОНТЕРЛІКТІ МЕМЛЕКЕТТІК ҚОЛДАУ БОЙЫНША ЖАЛПЫ ҚОРЫТЫНДЫЛАР МЕН ҰСЫНЫМДАР	110
ПОРТАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК ОРГАНДАР ДЕҢГЕЙІНДЕ ҚР-ДА ВОЛОНТЕРЛІК ҚЫЗМЕТТІ ДАМУҒА ҚОЛДАУ КӨРСЕТУ ЖӘНЕ ЖӨРДЕМДЕСУ	110
АЙМАҚТЫ БАСҚАРУ ДЕҢГЕЙІНДЕ ВОЛОНТЕРЛІК ҚЫЗМЕТТІ ҚОЛДАУДЫ ТИІМДІ ІСКЕ АСЫРУ	111
АВФ ЖҰМЫСЫНЫҢ ТИІМДІЛІГІ	111
Қазақстан Республикасында волонтерлікті мемлекеттік қолдаудың дамуы	112

КІРІСПЕ

Бұл баяндама «Ұлттық волонтерлік желі» ЗТБ-мен (бұдан әрі – ҰВЖ) дайындалған және 2020 жылдан бастап ұйымдастырылып келе жатқан «Birgemiz: áreket úaqutu» республикалық волонтерлер фронт-офисінің жобасын іске асыру шеңберінде жиналған деректерге, сондай-ақ 2023 жылғы қазан-қараша айларында өткізілген волонтерлер мен волонтерлік ұйымдардың ерікті сауалнамасының деректеріне сүйенеді.

Баяндаманың бірінші бөлімінде келесі деректерді талдау бар:

1. Аймақтық волонтерлік фронт-офистердің (бұдан әрі – АВФ) ай сайынғы статистикасын талдау.
2. Волонтерлік мәселелері бойынша бірыңғай ақпараттық желіге өтініштердің сипатын талдау.
3. Қазақстан Республикасының волонтерлері мен волонтерлік ұйымдарының ерікті сауалнамасын талдау.

Баяндаманың екінші бөлігінде волонтерлікті мемлекеттік қолдау стандартын енгізу және ҚР-да волонтерлікті одан әрі дамыту туралы ұсыныстар жинау мақсатында аймақтарға сарапшылардың іс-сапарларының қорытындылары бойынша есеп пен ұсынымдар қамтылған.

Құжат сондай-ақ Қазақстан Республикасының аумағында волонтерлікті дамыту кезеңдері туралы баяндайды және қандай да бір шамада волонтерлікті дамытудың 2021-2023 жылдарға арналған Жол картасының орындалуын сипаттай отырып волонтерлікті дамытудың 2024-2026 жылдарға арналған Жол картасының жобасына ұсыныстар береді.

Ұсынылған баяндама Қазақстан Республикасындағы волонтерліктің жай-күйінің көлемді бейнесін жасауға мүмкіндік бере отырып, мемлекеттік сектордың волонтерлік қозғалыспен өзара іс-қимылын жетілдіру жөніндегі стратегияны әзірлеу үшін негіз болады деп шын жүректен үміттенеміз.

Бұл баяндама 2021 және 2022 жылдары BIRGEMIZ республикалық волонтерлер фронт-офисінің волонтерлік жағдайы бойынша талдамалық баяндамалар құжаттарында ұсынылған талдамалық зерттеулердің жалғасы ретінде қарастырылуы тиіс.

1-бөлік

Автор: Шолудько Татьяна

2-бөлік

Автор: Амреева Елена

Беттеу және дизайн:

Мусалиева Анастасия

ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ВОЛОНТЕРЛІК ҚОЗҒАЛЫС

Қазақстандағы волонтерлер қозғалысы – еліміздің әлеуметтік мәселелерін шешуге елеулі үлес қосатын қарқынды дамып келе жатқан сала. **ҚР-дағы бұл қозғалыстың айқын ерекшеліктері бар:**

Өзгерістер үшін волонтерлік. Қазақстанда волонтерлік әлеуметтік мәселелерді шешуге азаматтық қатысу нысаны ретінде қарастырылады және волонтерлер көбінесе әлеуметтік өзгерістердің бастамашысы болып табылады. Сонымен қатар, өмір сүру деңгейі жоғары және орта деңгейден жоғары азаматтар волонтерлікпен айналысатын Еуропа елдерінің тәжірибесінен айырмашылығы, Қазақстанда барлық дерлік әлеуметтік-экономикалық санаттағы адамдар волонтерлікке қатысады. Олар қалдық уақыты қағидатын басшылық алмайды, белгілі бір әлеуметтік мәселелердің өзектілігін басшылыққа алады.

Жедел әрекет ету және қатысудың артуы. Біріккен Ұлттар Ұйымының (бұдан әрі – БҰҰ) әлемдегі еріктілік жағдайы туралы есебінде (2022) айтылғандай, жаһандық солтүстікте 2020 жылғы пандемия кезінде ресми волонтерлік белсенділік төмендеген болатын. Ал жаһандық оңтүстікте, соның ішінде Қазақстанда COVID-19 пандемиясы волонтерлік үшін өсудің қуатты катализаторына айналды. Волонтерлер мен волонтерлік ұйымдар пандемия уақытында волонтерлік қызметке қатысып, пандемиядан кейінгі кезеңнің негізгі мәселелерін шешу аяқталғаннан кейін де волонтерлік қызметті жалғастыруда. Сонымен қатар, соңғы жылдары Қазақстан мен көрші мемлекеттер алдында тұрған қайғылы және төтенше жағдайлар қазақстандық волонтерлердің жеделдігінің ең жоғары дәрежесін көрсетті – әсіресе гуманитарлық көмекпен байланысты жұмыс төтенше жағдай туралы хабар алған алғашқы күннен басталатыны байқауға болады.

Халықтың ересек топтарының жоғары қызығушылығы. Тұрақты волонтерлік бастамаларда 29 жастан асқан ересек халықтың пайызы басым болатын үрдіс жалғасуда. Бұл көбінесе есейген адамдардың тұлғасында волонтерлерден талап етілетін әлеуметтік жауапкершілік, білім, дағдылар мен тәжірибенің жоғары деңгейіне байланысты.

Оқушылар арасында волонтерлікке деген қызығушылықтың артуы. 2021 жылдан бастап 14-16 жас аралығындағы жасөспірімдер волонтерлік бағдарламаларға өтініш беру кезінде үлкен белсенділік танытуда. Сонымен қатар өздерінің волонтерлік бастамаларын жиі бастап жатқанын көруге болады. Мұндай үрдіс жастардың волонтерліктің маңыздылығы туралы хабардарлығын арттырумен, сондай-ақ волонтерлік жобаларды іздуді және ұйымдастыруды жеңілдететін әлеуметтік желілер мен басқа да онлайн платформалардың дамуымен байланысты болуы мүмкін.

Pro bono бірлестіктерінің өсуі. Соңғы жылдары Қазақстанда қиын өмірлік жағдайдағы адамдарға және әлеуметтік бағдарланған коммерциялық емес ұйымдарға Pro bono қызметтерін көрсететін бірлестіктер санының өсуі байқалады.

Әлеуметтік бағытталғандығы. Қазақстандағы волонтерлік қызмет айқын әлеуметтік сипатқа ие және қоғамның өзекті мәселелерін шешуге бағытталған. Алайда, бұл жерде үлкен қалаларда тұратын жастардың волонтерлік бірлестіктерін ерекше алған жөн. Себебі олар, әдетте, ойын-сауық және коммерциялық іс-шараларды қате тұрғыдан оқиғалық волонтерлікке жатқыза отырып статисттер ретінде қатысуды жөн көреді.

Айқын аймақтық ерекшеліктер. Волонтерлік көрсеткіштерді бағалау кезінде волонтерлік құбылыстың дамуы Қазақстан өңірлеріндегі әлеуметтік және экономикалық жағдайларға, аумақтық, географиялық және басқа да көптеген факторларға байланысты екені айқын болады. Қазақстанның әртүрлі облыстарында волонтерлік бағыттардың өзіндік ерекшеліктері, волонтер портреті және қоғамның волонтерлік қозғалысқа деген көзқарасы бар. Мысалы, ауылдық жерлерде волонтерлік көбінесе ауылдық аумақтардың дамуымен, өнеркәсіптік қалаларда – экологиялық мәселелерді шешумен және өмір сүру деңгейінің жоғарылауымен, ірі қалаларда – әлеуметтік көмек ұйымдастырумен және интеллектуалды волонтерлікпен байланысты.

Қазақстан республикасындағы волонтерліктің өзекті сұрақтары

1. Волонтерлердің әлеуметтік саладағы үлестерін есептеу тетіктерін әзірлеу

Қазіргі уақытта Қазақстанда волонтерлік қызмет негізінен волонтерлер саны, өткізілген іс-шаралар саны және (сирек, деректер болған жағдайда) көрсетілген көмек көлемі сияқты сандық көрсеткіштермен бағаланады. Алайда, мұндай көрсеткіштер әдетте волонтерлердің нақты әлеуметтік үлесін көрсете бермейді.

Келесі факторларды есептейтін волонтерлердің әлеуметтік үлестерін есептеуге мүмкіндік беретін механизмді құрастыру қажеттігі бар:

- волонтерлік қызметтің сапасы мен нәтижелілігі;
- волонтерлік қызметті алушылардың мәселелерін шешуге әсері;
- волонтерлік қызметтің жалпы әлеуметтік әсері.

2. Волонтерлік қызмет туралы насихаттау жұмыстарын нығайту мен жалғастыру

Өкінішке орай, ҚР аймақтарында волонтерлікті дамытуды тираждау халықты, сонымен қатар бұл дамытуға қатысып жатқан мамандарды тиісінше оқытусыз жүзеге асырумен басталды. Ол өз кезегінде волонтерлік қызметтің дамуына келергі келтіретін бірқатар жүйелік қателіктерге алып келді. Волонтерлікті дамыту үшін қолайлы ортаны құру мақсатында волонтерлік туралы білім беру қызметін жалғастыруға және күшейтуге шұғыл қажеттілік бар. Бұл волонтерлер мен волонтерлік ұйымдардың азаматтық, мемлекеттік және коммерциялық секторлармен жұмыс істеудегі қиындықтар туралы пікірлерінен көрінеді.

Халық үшін волонтерліктің ерекшелігі, оның түрлері мен бағыттары, қайырымдылықтан түбегейлі айырмашылығы туралы кең ақпараттық – білім беру науқанын қамтамасыз ету, сондай-ақ волонтерлік мәртебесін үнемі арттыруға жәрдемдесу қажет.

3. Волонтерлік қызмет саласында кеңейтілген зерттеуді өткізу

Соңғы кең ауқымды зерттеу 2014 жылы, ал тар бағытталған зерттеулер 2016, 2019 және 2020 жылдары жүргізілді. Соңғы бірнеше жылда Қазақстандағы волонтерлік қызмет айтарлықтай өзгерістерге ұшырады. Әр аймақтың волонтерлік қозғалысының ерекшеліктерін, қажеттіліктері мен перспективаларын анықтау үшін, сондай-ақ волонтерлік қызметтің барлық аспектілерінде одан әрі стратегия құру үшін жаңа мәліметтерге сүйену қажет.

Қазақстан республикасында волонтерліктің маңыздылығы

Волонтерлік Қазақстан халқының өмірінің ажырамас бөлігі болып табылады және оны Үкімет тарапынан белсенді қолдауға ие.

Мәліметтер бойынша, шамамен ҚР-дағы волонтерлік қозғалысқа кем дегенде 21 тар бағытта жұмыс істейтін 240 000 адам тартылған.

2001 жылы Коммерциялық емес ұйымдар туралы Заң қабылданды. Ол алғаш рет волонтерлік қызметке сілтеме жасаған болатын. 2009 жылы Қазақстан Республикасындағы жастар саясаты туралы заңда «волонтер» ұғымы пайда болды. 2016 жылы Волонтерлік қызмет туралы Заң қабылданды. Заң Қазақстандағы волонтерлік қызметті реттейтін негізгі нормативтік-құқықтық акт болып табылады. 2022 жылы осы Заңға волонтерлік қызметтің тиімділігін арттыруға бағытталған өзгерістер енгізілді.

2020 жылы Қазақстан Республикасы Президентінің Жарлығымен Волонтер жылы болып жарияланды. Бұл оқиға елдегі волонтерлік қозғалыстың дамуы үшін маңызды болды. Волонтерлер жылы аясында халықтың волонтерлік қызмет туралы хабардарлығын арттыру, сондай-ақ волонтерлік корпусқа жаңа қатысушыларды тарту бойынша көптеген іс-шаралар өткізілді.

2021-2023 жылдары Қазақстанда волонтерлікті дамытудың жол картасы іске асырылды. Қазіргі уақытта волонтерлікті дамытудың 2024-2026 жылдарға арналған Жол картасы бекітілуде.

2024 жыл Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығындағы (бұдан әрі – ТМД) Волонтерлік қозғалыс жылы болып жарияланды, бұл ТМД елдері үшін волонтерліктің маңыздылығының өсіп жатқанын растады.

Қазақстанның бастамасымен БҰҰ (Біріккен Ұлттар Ұйымы) Бас Ассамблеясы 2026 жылды Халықаралық волонтерлер мен еріктілер жылы деп жариялады.

Қазақстан Республикасында волонтерлікті мемлекеттік қолдауды дамыту кезеңдері туралы толығырақ ақпаратты ұсынылған баяндаманың соңында оқуға болады.

2022 жылдың ақпан айының соңында Астана қаласында волонтерлер күшімен Украинаның гуманитарлық қолдау штабы құрылды. Алғашқы уақытта волонтерлер тек Украинаға гуманитарлық көмек жинау, орау және жіберумен айналысқан. Алайда, 2022 жылдың жазынан бастап штапта – қайырымдылық жәрмеңкелері мен әлеуметтік кәсіпкерлік элементтері бар жобалар пайда бола бастады.

Осындай бастамалардың бірі «Бостандық періштелері» волонтерлік жобасы. Жобаны Украинадағы соғыстан зардап шеккендерге атаулы көмек көрсеткісі келетін волонтерлер тобы құрды. «Бостандық періштелерінің» мақсаты – Украинаның зардап шеккен мектептеріне, балабақшаларына, басқа да мекемелері мен елді-мекендеріне көмек көрсету.

Бұл халықаралық волонтерлік жоба волонтерлік бастамалардың өзгермелі жағдайлар мен уақыт талаптарына икемді бейімделуінің **жарқын мысалы** болып табылады, сондай-ақ ТЖ жағдайында волонтерлік ұйымдасқан және тиімді бола алатындығын көрсетеді.

ВОЛОНТЕРЛІК САНДАРМЕН

Төмендегі мәліметтерді аймақтық фронт-офистер желісі жинап, ұсынды. Қазіргі уақытта бұл құрылымдық бөлімшелерде пысықтауды қажет ететін көптеген кемшіліктер мен шектеулер болғандықтан (2022 жылғы Аналитикалық баяндаманың «2023 жылға арналған волонтерлікті дамыту перспективалары» тарауында толығырақ), кейбір сандар абсолютті емес екенін және 2021-2023 жылдардағы сарапшылардың болжамды бағалауы бойынша нақты қамтудың санынан **40% -60% - дан аспайтынын түсіну керек.**

Аймақтық фронт-офистердің есептеріне кірмеген көрсеткіштер:

- «АБҚО» КЕАҚ (Азаматтық бастамаларды қолдау орталығы) гранттық волонтерлік жобаларының сандық көрсеткіштері;
- Аймақтық волонтерлер фронт-офисі (бұдан әрі – АВФ) байланыс орнатпаған бастамашыл топтардың, ұйымдар мен штабтардың жұмысы туралы мәліметтер;
- ақпарат беруді қаламаған немесе қиындатқан волонтерлік ұйымдардың деректері;
- Республикалық емес ұйымдар іске асыратын республикалық волонтерлік жобалар мен бағдарламалардың деректері.

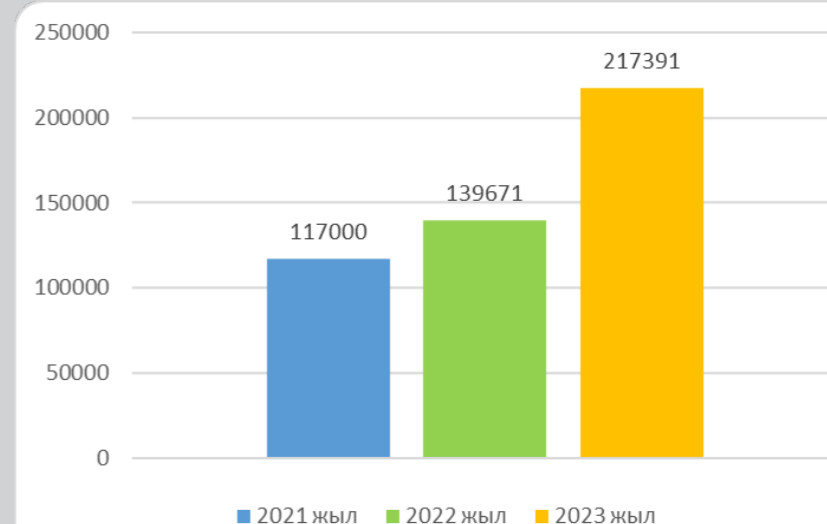
Бағаланатын волонтерлердің кұрамы мен саны

Аймақтық волонтерлер фронт-офистерінің **«Волонтерлік сандармен» жиынтық деректері** бойынша 2023 жылы Қазақстанда **217 391 волонтердің** қызметі тіркелген. Алайда бұл көрсеткіш кейбір аймақтарда шартты сипатқа ие болғандықтан тек ішінара өзекті екендігін есте ұстауымыз керек.

Мәселен, Ұлттық волонтерлік желісінің қорытындылары бойынша белсенді волонтерлік орталықтардың бірі Шымкент қаласында АВФ 2023 жылғы маусымда 604 волонтердің қызметін тіркеген еді (2021 жылы бұл 1000, 2022 жылы – 1480 адам болды).

№1 диаграмма

«Волонтерлік сандармен» жиынтық деректері бойынша
ҚР-да есепке алынатын волонтерлер саны

Сол себепті бұл көрсеткіштер нақты шындықты көрсете алмайтының түсіну керек. Ал 2023 жылдың желтоқсан айында Шымкент қаласының АВФ барлық жастағы және санаттағы волонтерлер санын, волонтерлік ұйымдардың санын дәл қайталай отырып, 2022 жылғы желтоқсан айындағы көрсеткіштерді өткізді, бұл да **шындыққа сәйкес келмейтіні анық**.

Сонымен қатар, контенттік және жанама деректерге сүйене отырып, АВФ деректері бойынша ҚР-да волонтерлердің бағаланатын санының артуы **фронт-офистер желісінің жұмыс сапасының жоғарылауын да, қазақстандық волонтерлер санының нақты ұлғаюын да көрсетеді** деген қорытынды жасауға болады (№1 Диаграмма).

Волонтерлер құрамының жынысы бойынша бөлінуі іс жүзінде өзгеріссіз қалады: 56% – әйелдер, 44% – ерлер (2022 жылы – 54% және 46%, 2021 жылы – тиісінше 49,7% және 50,3%). Волонтерлердің жас ерекшеліктерін де тұрақтылық көрінеді (№2 Диаграмма).

№3 Диаграмма волонтерлердің жұмыспен қамтылу үлесін көрсетеді. Волонтер-оқушылар мен волонтер-студенттердің ең көп саны Алматыда (тиісінше 18993 және 20023 адам), волонтер-оқушылардың ең аз саны: Қызылорда облысында 132 адам; волонтер-студенттердің ең аз саны: Атырау облысында 312 адам, Абай облысында 555, Шымкентте 560 адам (деректерді жеткіліксіз жинау ықтималдығы жоғары) сипатталады.

**Волонтерлер
құрамын жынысы
бойынша бөлу**

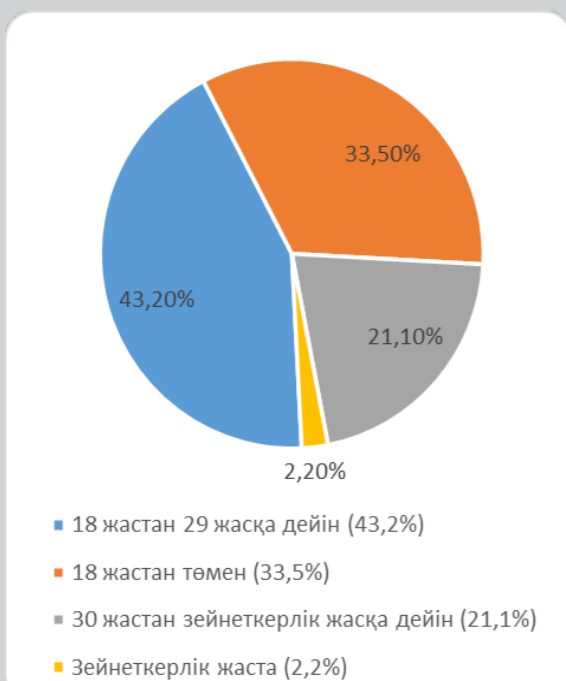

Жұмыс істейтін волонтерлердің ең көп үлес салмағы Қызылорда облысында байқалады (аймақ волонтерлерінің жалпы санының 46%), жұмыссыз волонтерлердің ең көп үлес салмағы Алматы және Абай облыстарында тіркелді (әр аймақтағы жалпы санның 20% және 16%)

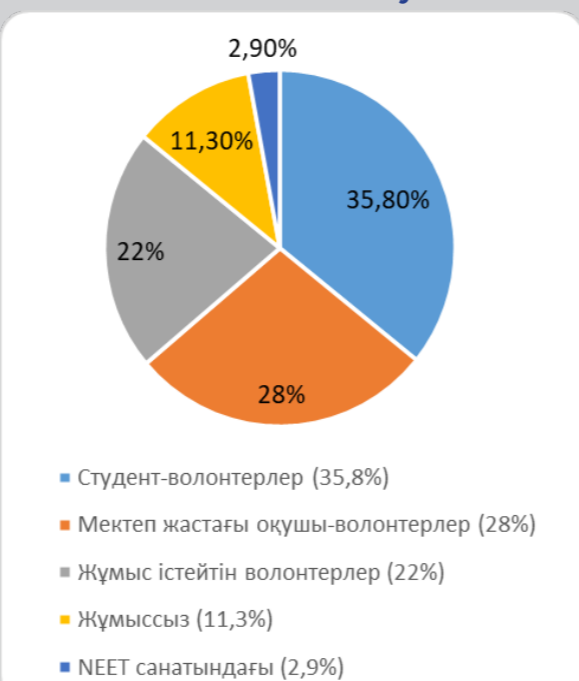
Сонымен қатар, аймақтық фронт-офистер желісінің **ай сайынғы статистикасынан** алынған деректер 2023 жылы «Ұлттық волонтерлік желісі» ЗТБ жинаған волонтерлер мен волонтерлік ұйымдардың ерікті сауалнамасының деректерімен салыстыра отырып, қазақстандық волонтерлер құрамының түрлі көрінісін жасауға мүмкіндік береді (№4 Диаграмма).

№4 Диаграмма аймақтық фронт-офистердің шектелуін айқын көрсетеді. Себебі командаларының нақты құрамы – ай сайынғы аймақтық статистикада көрсетілгеннен әлдеқайда әртүрлі және инклюзивті.

№2 диаграмма
«Волонтерлік сандармен» жиынтық деректері бойынша
ҚР волонтерлерінің жас құрамы

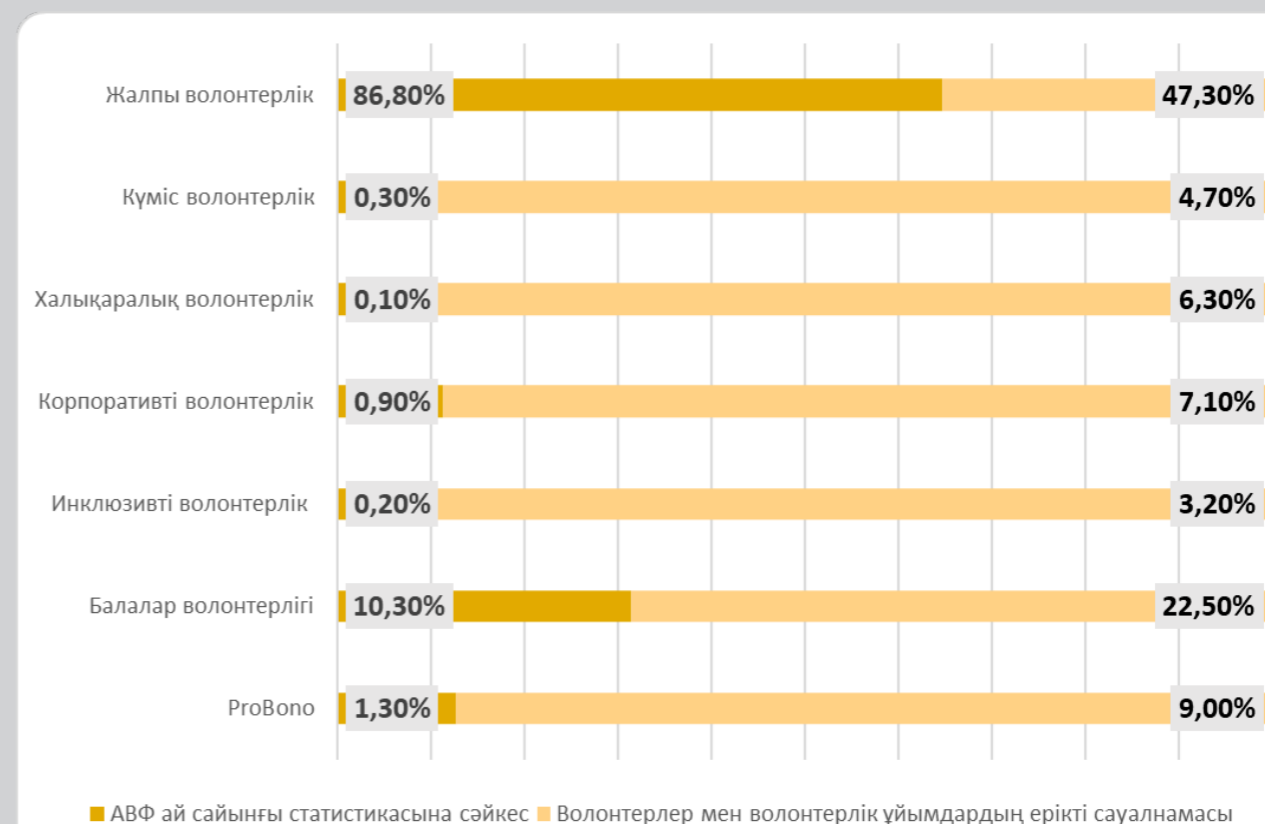
№3 диаграмма
«Волонтерлік сандармен» жиынтық деректері бойынша
ҚР волонтерлерін жұмыспен қамту бойынша бөлу

№4 диаграмма

2023 жылда іс-шараларға қатысқан волонтерлердің құрамы

Волонтерлер мен волонтерлік ұйымдардың ерікті сауалнамасы және АВФ ай сайынғы статистикасы бойынша

Қызылорда облысында ауыл әкімі ауыл шаруашылығы қызметін жүргізу үшін жергілікті жастарға алаң мен 2 трактор бөлді. Волонтерлер егістікті жыртып, картоп, жүгері, қарбыз, қауын және асқабақпен отырғызды. Олар егіске күтім жасап, егін жинады.

Егіннің бір бөлігін волонтерлер жақын маңдағы ауылдардың мұқтаж отбасыларына таратты. Артығы сатылып, жиналған қаражат Мәдениет үйін жөндеуге және ауылдағы жолдарды асфальттауға жұмсалды.

Бұл мысал ауылды дамытуда волонтерлікті қалай пайдалануға болатындығын көрсетеді. Кедейлік және инфрақұрылымның қанағаттанарлықсыз жағдайы сияқты мәселелерді шешуге волонтерлер өз үлестерін қоса алады.

Волонтерлік ұйымдар

АВФ мәліметтері бойынша, мониторингтің барлық кезеңінде (2020 жылдан бастап) ҚР-да тіркелмеген бастамашыл топтардың саны тіркелген волонтерлік ұйымдардың санынан кемінде 3-3, 5 есе асып түсуде.

Волонтерлер мен волонтерлік ұйымдардың ерікті сауалнамасына ҚР 131 волонтерлік бірлестігі қатысты: 93 тіркелген волонтерлік ұйым, 38 бастамашыл волонтерлік топтар.

Қостанай, Шығыс Қазақстан, Алматы, Жамбыл облыстарында, сондай-ақ Астана және Алматы қалаларында сауалнаманы толтыру кезінде ең көп қатысу байқалса; ең аз саны - Батыс Қазақстан, Павлодар, Ақмола, Түркістан және Маңғыстау облыстарында байқалды.

Сауалнамаға қатысқан волонтерлік бірлестіктердің екі түрінің де өмір сүру ұзақтығы орташа есеппен өте жақын: бастамашыл топтар үшін орташа есеппен 5 жыл (1 - ден 17 жасқа дейін), тіркелген ұйымдар үшін орташа есеппен 6 жыл (1-ден 23 жасқа дейін).

Мәдениет және ақпарат министрлігі деректері бойынша 2023 жылы Қазақстан Республикасында 680-ден астам тіркелген волонтерлік ұйым жұмыс істейді. АВФ желісі тек 609 тіркеді. Сонымен қатар, кез-келген жағдайда, волонтерлердің аймақтық фронт-офистер желісінің мәліметтері бойынша, бастамашыл волонтерлер топтарының саны әлі де ресми тіркелген волонтерлік ұйымдар санынан асып түсуде – 1882

Сауалнама нәтижесінде ұсынылған мәліметтерге сәйкес, волонтерлік ұйымдар қатыстырған волонтерлердің саны соңғы 12 айда 30 000-ға жетеді (тек 131 ұйымның мәліметтері бойынша). Бұл ретте, бастамашыл топтар, әдетте, бір-үш өңірде жұмыс істейді, ал неғұрлым кең қамтуы бар ұйымдар – тіркелген волонтерлік бірлестіктер (1-кесте).

1 Кесте

2023 жылы волонтерлікке қатысқан волонтерлердің саны	Сауалнамаға қатысқан ұйымдардың саны	Ұйымдардың ерекшелігі
100-ден кем	71	Тіркелген ұйымдар мен бастамашыл топтар
100-ден 750-ке дейін	49	Көбінесе тіркелген ұйымдар, сондай-ақ бастамашыл топтар
1000-нан 1500-ге дейін	6	Тіркелген ұйымдар
2000-нан 5000-ға дейін	4	
30000	1	

Ерікті сауалнама нәтижелері ұйымдардың бастамашыл немесе ресми мәртебесі осы ұйымдардың волонтерлерінің жұмысқа арнайтын сағаттарының санына әсер етпейтінін көрсетеді (толығырақ «Волонтерлердің экономикалық үлесі» бөлімінде).

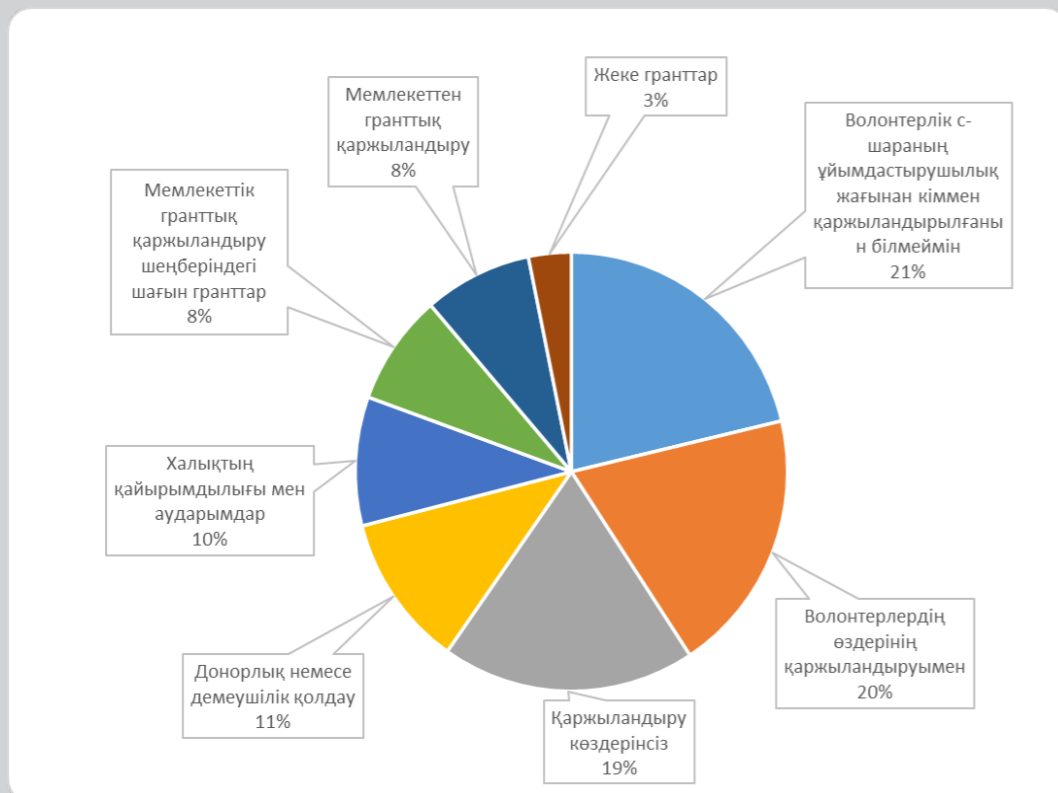
Бастамалардың 40% - дан астамы волонтерлердің өз инвестициялары есебінен қаржыландырылды немесе мүлде қаржыландырылмады.

Сауалнама нәтижелері бойынша волонтерлік жобалар мен іс-шараларды қаржыландыру көздері №5 диаграммада көрсетілген. **Бастамалардың 40% - дан астамы волонтерлердің өз инвестициялары есебінен қаржыландырылды немесе мүлде қаржыландырылмады.** 21%-ы - демеушілік немесе донорлық қолдау, сондай-ақ халықтық қайырымдылық арқылы қаржыландырылған. Мемлекеттік гранттық қаржыландыру және мемлекеттік гранттық қаржыландыру шеңберіндегі шағын гранттар жалпы алғанда 16,3% -ы ғана құрады.

№5 диаграмма

2023 жылда волонтерлікті қаржыландыру көздері

ҰВЖ-нің волонтерлер мен волонтерлік ұйымдар үшін ерікті сауалнамасының деректері бойынша

Волонтерлік қызметтің нысандары мен бағыттары

Қазақстан Республикасындағы волонтерлік қызмет айқын әлеуметтік сипатқа ие және қоғамның өзекті мәселелерін шешуге бағытталған. Республикалық фронт-офис жобасы және басқа да жобалар бойынша Ұлттық волонтерлік желінің қызметін талдау негізінде волонтерлер өздерін барынша белсенді көрсететін, яғни үнемі жұмыс істейтін **21 негізгі бағытты** бөліп көрсетуге болады:

- 1 Медицинадағы волонтерлік** (медициналық мекемелердегі волонтерлердің жұмысы, үйде күтім жасау және т. б.).
- 2 Білім беру саласындағы волонтерлік** (білім беру және дағдыларды қалыптастыру мақсатында волонтерлік, тегін оқыту, емтиханға және ҰБТ-ға дайындық, т.б.).
- 3 Өнер саласындағы волонтерлік** (өнер мәселелеріне, көрмелерге, классикалық орындаушылардың концерттеріне және т.б. Қазіргі заманғы орындаушылардың ойын-сауық іс-шаралары мен концерттерінен БАСҚА).
- 4 Гуманитарлық және әлеуметтік көмек** (төтенше немесе қиын өмірлік жағдайдағы адамдарға заттай және азық-түлік көмегін жинау, буып-түю және тарату).
- 5 Донорлық** (тұрақты немесе бір реттік қан тапсыру).
- 6 Зооволонтерлік** (қаңғыбас және жабайы жануарларға, малға және үй жануарларына көмектесу, жануарлар паналарында волонтерлердің жұмысы және т.б.).
- 7 Медиа-волонтерлік** (Волонтерлік қызметті насихаттау, волонтерлікті танымал ету және монетизациялау мақсатынсыз әлеуметтік маңызы бар тақырыптарды жариялау бойынша авторлық контент құру).
- 8 Волонтерлердің жоғалған адамдарды іздеуі** (физикалық іздеулер, Ішкі істер департаменті (бұдан әрі – ІІД) және Төтенше жағдай департаментімен (бұдан әрі – ТЖД) іздестіруде және халықпен жұмыс істеуде волонтерлердің көмегі).
- 9 Оқиғалық волонтерлік** (ойын-сауық, коммерциялық, имидждік, ойын-сауық іс-шараларынан басқа, әлеуметтік маңызы бар іс-шаралардағы; әлеуметтік осал санаттарды қолдауға бағытталған іс-шаралардағы, қайырымдылық концерттеріндегі волонтерлердің жұмысы).
- 10 Дағдарыс орталықтарындағы әлеуметтік волонтерлік** (зорлық-зомбылық құрбандарын, дағдарыс орталықтарына түскен адамдарды қолдау және қайта әлеуметтендіру, оңалту және қолдау бағдарламаларын ұйымдастыру және т.б.).
- 11 Хоспистегі әлеуметтік волонтерлік** (паллиативтік көмек, пациенттерді қолдау, пациенттердің туыстарына көмек, пациенттердің балаларына күтім жасау, аза тұтушыларды қолдау бағдарламасы және т.б.).

2023 жылы желтоқсан айында Жамбыл облысында қардың қалыптан тыс жаууы кезінде жолаушылар құрамы жолдарда бұғатталды. Жергілікті тұрғындар–волонтерлер апатқа ұшыраған жолаушылар үшін бірден ыстық тамақ ұйымдастырды, сондай-ақ пойыздардан балаларды өздерінің жылы үйлеріне апарып, жолдар тазалағаннан кейін оларды қайтып әкелді.

ҚР елдік волонтерлік қозғалысының айрықша ерекшелігі кез келген сипаттағы және қамтудағы төтенше жағдайларға жедел ден қою болып табылғандықтан, бұл Қазақстан үшін волонтерліктің ең типтік және тән мысалдарының бірі.

Волонтерлік туралы ақпарат жинау кезінде табиғи және техногендік ТЖ салдарын жою бойынша волонтерлер қызметі, өрттің салдарынан жапа шеккен адамдарға көмек көрсету жағдайлары жиі тіркеледі. Бұл тәжірибе пандемия уақытында немесе Абай және Қостанай облыстарында орын алған ірі жағдайлар кезінде және жергілікті деңгейде де бірдей кең таралған.

12

Денсаулықтың ерекше қажеттіліктері бар балалар мен ересектерге арналған әлеуметтік волонтерлік (медициналық мекемелердегі волонтерлік, аула мен үйге көмек көрсету, бос уақытты ұйымдастыру, оңалту бағдарламаларын ұйымдастыру және т.б.).

13

Әлеуметтік қорғау мекемелеріндегі және толық емес немесе қолайсыз отбасылардағы балаларға, кәмелетке толмағандарды бейімдеу орталықтарындағы балаларға арналған әлеуметтік волонтерлік (тәлімгерлік, бос уақытты ұйымдастыру, қолдау бағдарламаларын ұйымдастыру және т.б.).

14

Бас бостандығынан айыру орындарында отырған адамдарға, бұрынғы сотталғандарға арналған әлеуметтік волонтерлік (қайта әлеуметтену, қолдау және т.б.).

15

Қарттар мен жалғызбасты адамдарға, қиын өмірлік жағдайдағы адамдарға арналған әлеуметтік волонтерлік (аула мен үйге көмек, бос уақытты ұйымдастыру, оңалту бағдарламаларын ұйымдастыру және т.б.).

16

Қоғамдық кеңістіктерді жайластыру бойынша әлеуметтік волонтерлік (қалалық сенбіліктер, саябақтарды, аллеялар мен көшелерді жинау, елді мекендерде гүлдер мен ағаштар отырғызу, саябақтарды, аулаларды және елді мекендердің басқа да аумақтарын жөндеу және реконструкциялау).

17

Нашақорлықтың және басқа да тәуелділіктердің алдын алу және төмендету бойынша әлеуметтік волонтерлік, тәуелділігі бар адамдармен жұмыс істеу (тәуелділіктің алдын алу, есірткі жарнамасын жою үшін бояу, нашақорлықпен ауыратын адамдарды қолдау және әлеуметтендіру және он екі сатылы бағдарламаларды қолдау бойынша волонтерлердің жұмысы, т.б.).

18

Спорттық және салауатты өмір салты (бұдан әрі – СӨС) саласындағы волонтерлік (әртүрлі спорт түрлеріне, белсенді өмір салтына, дұрыс тамақтануға, психикалық денсаулыққа және т.б. қолжетімділікті қамтамасыз ету және танымал ету).

19

Төтенше жағдай бағытындағы волонтерлік (бұдан әрі – ТЖ-волонтерлік) (апаттар қаупін азайту, төтенше жағдайлардың салдарын жою, халық арасында қауіпсіздік мәдениетін насихаттау және т.б.).

20

Экологиялық волонтерлік (қоршаған ортаға қамқорлық жасау, өзендердің, ормандардың және басқа да табиғи аумақтардың арналары мен жағалауларын тазарту, көміртегі ізін азайту жөніндегі іс-шаралар, қоқыстарды сұрыптауға үйрету, экологиялық сананы ояту және т.б.).

21

Этно-волонтерлік (тарихи және ұлттық жадыны, материалдық және материалдық емес мәдениет ескерткіштерін сақтау, археологиялық қазбаларға қатысу, этномәдени бірлестіктердегі, Достық үйлеріндегі волонтерлердің жұмысы және т.б.).

Волонтерлердің ерікті сауалнамасына сәйкес, 260 жауап берген волонтерлердің көпшілігі кемінде осы бағыттардың 10-ында жұмыс істеген болатын:

- волонтерлердің гуманитарлық және әлеуметтік көмегі (46,9%);
- экологиялық волонтерлік (45%);
- білім беру саласындағы волонтерлік (42,7%);
- оқиғалық волонтерлік (37,3%);
- қоғамдық кеңістікті жайластыру бойынша әлеуметтік волонтерлік (35,8%);
- зооволонтерлік (31,5%);
- қарттар мен жалғызбасты адамдарға, өмірлік қиын жағдайдағы адамдарға көмек көрсетуге бағытталған әлеуметтік волонтерлік (27,7%);
- медиа-волонтерлік (26,9%);
- спорттық және СӨС саласындағы волонтерлік (26,9%);
- ТЖ-волонтерлік (24,6%).

Сауалнамаға қатысқан волонтерлердің өз өмірі ішінде келесі волонтерлік бағыттарда ең аз волонтерлікпен айналысты:

- этно-волонтерлік (9,6%);
- хоспистегі әлеуметтік волонтерлік (5,4%);
- бас бостандығынан айыру орындарында отырған адамдарға, бұрынғы сотталғандарға арналған әлеуметтік волонтерлік (0,8%).

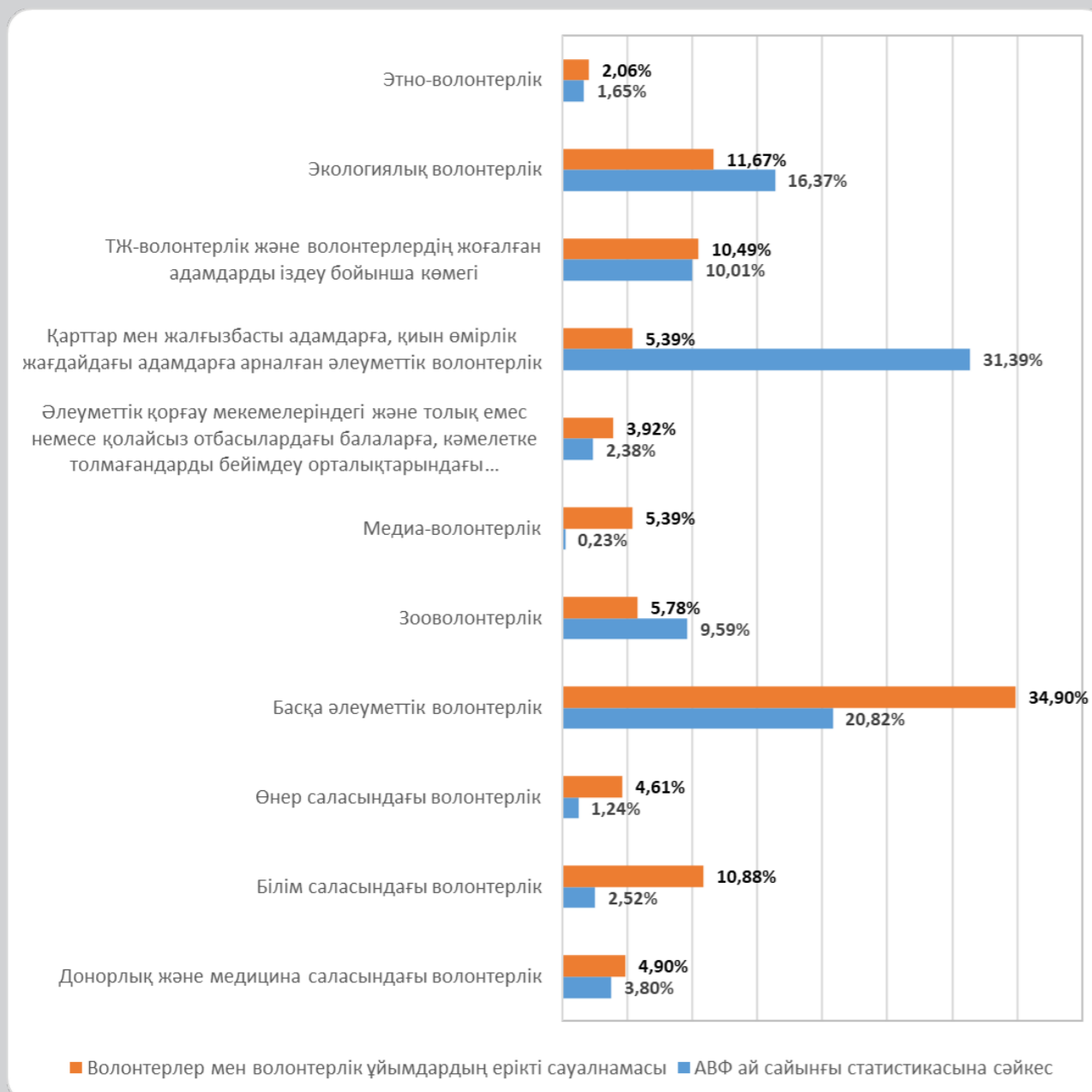
Волонтерлердің 10%-дан 20% - на дейін мынадай бағыттарда жұмыс істеген: өнер саласындағы волонтерлік; әлеуметтік қорғау мекемелерінде және толық емес немесе қолайсыз отбасылардағы балаларға, кәмелетке толмағандарды бейімдеу орталықтарындағы балаларға арналған әлеуметтік волонтерлік; волонтерлердің жоғалған адамдарды іздеуі; денсаулығы ерекше қажеттіліктері бар балалар мен ересектерге арналған әлеуметтік волонтерлік; донорлық; медицинадағы волонтерлік; дағдарыс орталықтарындағы әлеуметтік волонтерлік; нашақорлықтың алдын алу және төмендету бойынша әлеуметтік волонтерлік, нашақорлыққа тәуелді адамдармен жұмыс.

Соңғы 12 айда волонтерлер тартылған волонтерлік бағыттарды сипаттайтын аймақтық фронт-офистер желісінің деректері мен ерікті сауалнама деректерін салыстыру да қызықты болады (№6 Диаграмма).

№6 диаграмма

2023 жылда волонтерліктің бағыттары

Волонтерлер мен волонтерлік ұйымдардың ерікті сауалнамасы және АВФ ай сайынғы статистикасы бойынша

ЕСКЕРТУ. №6 диаграммада «басқа әлеуметтік волонтерлік» санатына мыналар кіреді: сыбайлас жемқорлыққа қарсы волонтерлік; волонтерлердің гуманитарлық және әлеуметтік көмегі; оқиғалық волонтерлік; дағдарыс орталықтарындағы әлеуметтік волонтерлік; хоспистердегі әлеуметтік волонтерлік; денсаулықтың ерекше қажеттіліктері бар балалар мен ересектерге арналған әлеуметтік волонтерлік; бас бостандығынан айыру орындарында отырған адамдарға, бұрынғы сотталғандарға арналған әлеуметтік волонтерлік, қоғамдық кеңістіктерді жайластыру бойынша әлеуметтік волонтерлік; нашақорлықтың және басқа да тәуелділіктердің алдын алу және төмендету бойынша әлеуметтік волонтерлік, тәуелділігі бар адамдармен жұмыс; спорттық және СӨС саласындағы волонтерлік.

АВФ желісінің ай сайынғы статистикасына сәйкес аймақтар бойынша ең көп таралған іс-шаралардың мазмұны

Қазақстанның барлық аймақтарында үнемі кездесетін волонтерлік іс-шаралардың бағыттары:

- сәулет, табиғи және тарихи ескерткіштердің аумағын тазарту
- қоқысты сұрыптау мәдениетін әдетке айналдыру бойынша жұмыстар
- ІІД-мен бірге деструктивті жазуларды бояу
- ІІД-мен бірге жоғалған адамдарды іздеу
- ТЖД-мен бірлесіп ТЖ салдарын жою
- әлеуметтік және азық-түлік көмегін жинау және тарату
- волонтерлердің ҰБТ-ға дайындық бойынша көмегі
- компьютерлік сауаттылықты арттыруға волонтерлердің көмегі
- волонтерлердің ІІД, ТЖД және басқа басқармалармен бірлесіп түсіндіру және алдын алу іс-шараларының үлкен спектріне қатысуы

ЕСКЕРТУ: волонтерлік болып табылмайтын іс-шаралар «*» белгісімен бөліп алынған. Өкінішке орай, кейбір аймақтар үшін волонтерлік деп есептелетін мұндай іс-шаралардың үлесі соншалықты жоғары, олар ең көп таралған деп аталатын тізімге енді.

Астана

- Үйсіз жануарларға және жануарларға арналған баспаналарға көмек
- Жоғалған адамдарды іздеуге көмектесу
- Әлеуметтік осал отбасыларға материалдық көмек сатып алу және жеткізу
- Сенбіліктер
- Есірткі жарнамаларын бояу

Алматы

- Халықтың әртүрлі санаттары үшін мәдени іс-шаралар өткізу (кино көрсетілімдері, концерттер, шығармашылық кештер, шеберлік сағаттары)*
- Мереке күндері қала көшелеріндегі флэшмобтар (гүл сыйлау, құшақтау, тамақ беру) *
- Сенбіліктер
- Нашақорлықтың алдын алу бойынша жұмыс (хабарландыруларды бояу, «Наркостоп» науқаны)
- Мұқтаждар мен қарттарға гуманитарлық көмек көрсету
- Қаңғыбас жануарларды тамақтандыру
- Қан тапсыру іс-шараларын ұйымдастыру және қан тапсыру

Шымкент

- Сенбіліктер өткізу
- Қарттарға көмек
- Жасөспірімдермен және жастармен кездесулер
- Өр түрлі тақырыптарда ақпараттық-түсіндіру жұмыстарын жүргізу

Ақмола облысы

- Қарттарға ға үй шаруашылығында көмектесу
- Қарттарға азық-түлік жиынтығын жеткізу
- Мұқтаж отбасыларға азық-түлік жинау және тарату
- Сенбіліктер
- Өзекті тақырыптар бойынша ақпараттық-түсіндіру науқандары Ақтөбе облысы
- Қарттарға ға үй шаруашылығында көмектесу
- Қарттарға азық-түлікпен көмектесу
- Жастармен жұмыс (қылмыс пен нашақорлықты алдын алу, салауатты өмір салтын насихаттау, мемлекеттік бағдарламаларды түсіндіру, волонтерлік қызметті насихаттау бойынша)
- Сенбіліктерге қатысу

Алматы облысы

- Сенбіліктерге қатысу
- Қарттар мен мұқтаж отбасыларға азық-түлік тарату
- Мүгедек балаларға гуманитарлық көмек беру және бос уақыттарын ұйымдастыру
- Қарттар үйлері мен балалар үйлерінде концерттер ұйымдастыру

Атырау облысы

- Төтенше жағдай (бұдан әрі – ТЖ) кезінде коммуналдық қызметтер мен халықты қолдау (қардың қалыптан тыс жаууы, су тасқыны)
- Қарттарға шаруашылық бойынша көмек
- Балалар үйлері мен бейімдеу орталықтарындағы балаларға арналған демалысты ұйымдастыру
- Қарттар үйіндегі мәдени іс-шаралар және оларға мереке күндерінде сыйлықтар сыйлау
- Сенбіліктер

Шығыс Қазақстан облысы

- Қарттарға ға үй шаруашылығында көмектесу
- Сенбіліктер өткізу
- Мұқтаж адамдарға көмекті тарату (киім, кеңсе тауарлары)
- Сыбайлас жемқорлық пен нашақорлықты алдын алу бойынша үгіт-насихат жұмыстары

Жамбыл облысы

- **Жастармен және жасөспірімдермен кездесулер (экскурсиялар, конкурстар, компьютерлік сауаттылықты арттыру, шығармашылық кештер)***
- Ауылмен жұмыс (медициналық консультациялар, компьютерлік сауаттылық)
- Үйде қарт адамдарға көмектесу
- Ақпараттық-түсіндіру науқандары (негізінен өртке қарсы қауіпсіздік бойынша)
- Мұқтаж отбасыларға көмек

Батыс Қазақстан облысы

- Сенбіліктер өткізу және ағаш отырғызу
- Қарттарға көмек
- Коммуналдық қызметкерлерді қолдау
- Кітапханалардағы кітаптарды қалпына келтіру

Қарағанды облысы

- Қарттарға үй шаруашылығында көмектесу
- Демеушілердің қаражатына мұқтаж адамдар мен қарттарға көмекті сатып алу және жеткізу
- Сенбіліктерге қатысу
- Есірткіге, экстремизмге, сыбайлас жемқорлыққа қарсы үгіт-насихат жұмыстары
- Ерекше қажеттіліктері бар балаларға арналған іс-шаралар

Қостанай облысы

- Сенбіліктер өткізу
- Қарттарға үй шаруашылығында көмек
- Өр түрлі тақырыптар бойынша ақпараттық жұмыс (мұздағы мінез-құлық, интернет-алаяқтық, есірткіні алдын алу және т. б.)
- Мұқтаж отбасыларға қажетті заттарды жинау
- Балалардың әртүрлі санаттары үшін мәдени іс-шаралар өткізу

Қызылорда облысы

- Сенбіліктер өткізу
- Мұқтаж отбасыларға көмек
- Құқық бұзушылық пен алаяқтықтың алдын алу, судағы қауіпсіздік жөніндегі үгіт-насихат жұмыстары Маңғыстау облысы
- Аз қамтылған отбасыларға гуманитарлық көмек жинау
- Сенбіліктерге қатысу
- Балалар үйлерінде мерекелерді өткізуге қатысу

Абай облысы

- Сенбіліктерге қатысу
- Қарттарға үй шаруашылығында көмектесу
- Нашақорлықтың, өрттің және т. б. алдын алу және волонтерлікті насихаттау бойынша ақпараттық жұмыс
- Мұқтаждарға көмек

Жетісу облысы

- Сенбіліктерге қатысу
- Қарттарға үй шаруашылығында көмектесу
- Мұқтаж отбасыларға көмек
- Балаларға арналған іс-шаралар

Ұлытау облысы

- Сенбіліктерге қатысу
- Қарттарға көмек
- Мұқтаж отбасыларға азық-түлік тарату
- Өрт және су қауіпсіздігі, т.б. тақырыптардағы ақпараттық жұмыстар

Павлодар облысы

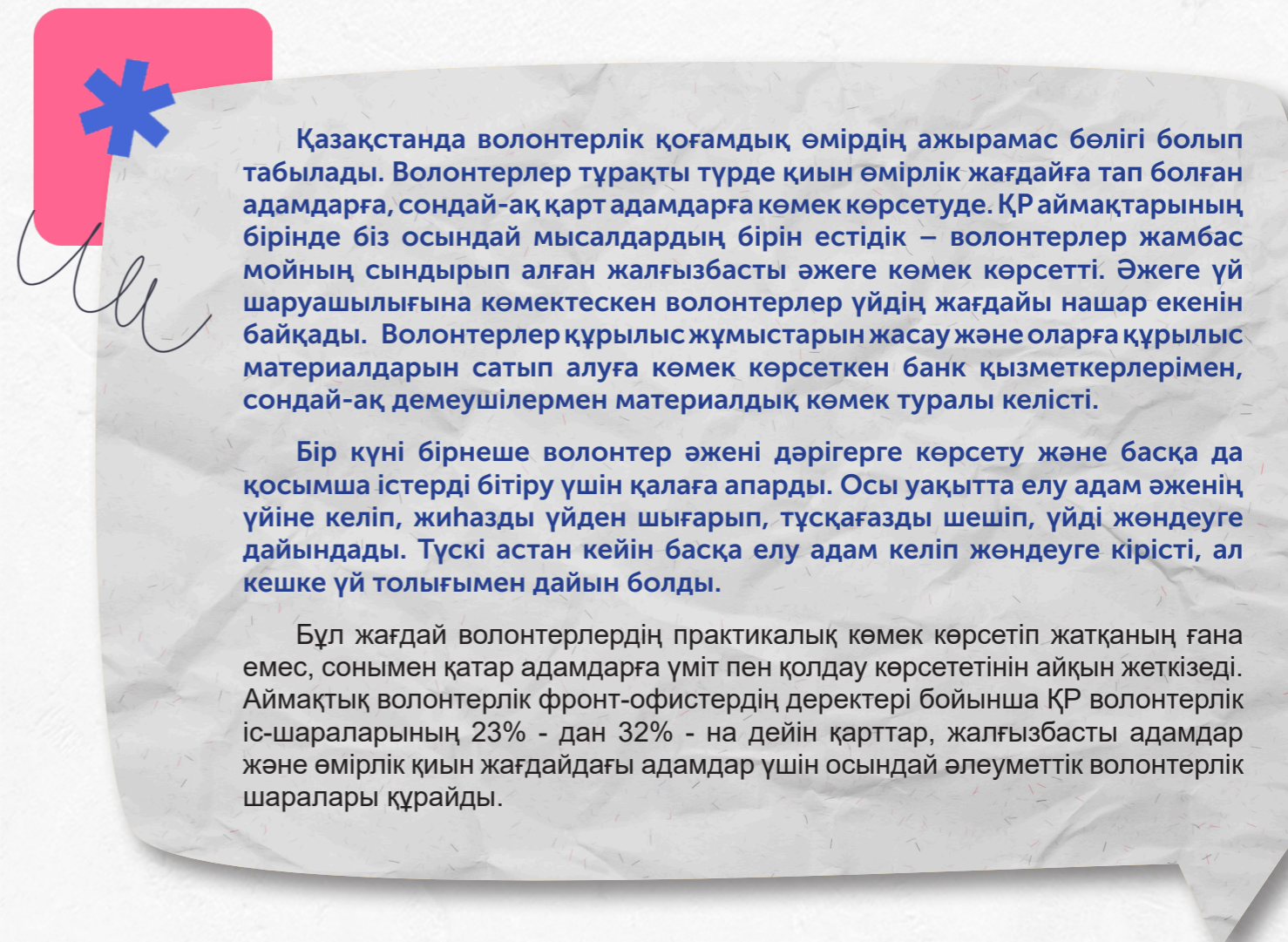
- Қарттарға көмек
- Сенбіліктер
- ТЖ кезінде халыққа көмек
- Өзекті тақырыптар бойынша ақпараттық-түсіндіру науқандары

Солтүстік Қазақстан облысы

- Қарттарға көмек
- Мұқтаж адамдар үшін азық-түлік және киім жинау
- Сенбіліктерге қатысу
- Ақпараттық науқандар

Түркістан облысы

- Сенбіліктер өткізу
- Қарттарға көмек
- Мұқтаж жандарға гуманитарлық көмек

2023 жылы АВФ сипаттаған Қазақстан Республикасында ең көп таралған іс-шаралардың пайыздық мазмұнын бөлу №7 диаграммада көрсетілген.

Распределение направлений деятельности волонтерских организаций (Диаграмма 8) согласно опросу системно действующих волонтерских организаций и инициативных групп (131 организация).

№8 диаграмма

АВФ ай сайынғы статистикасына сәйкес

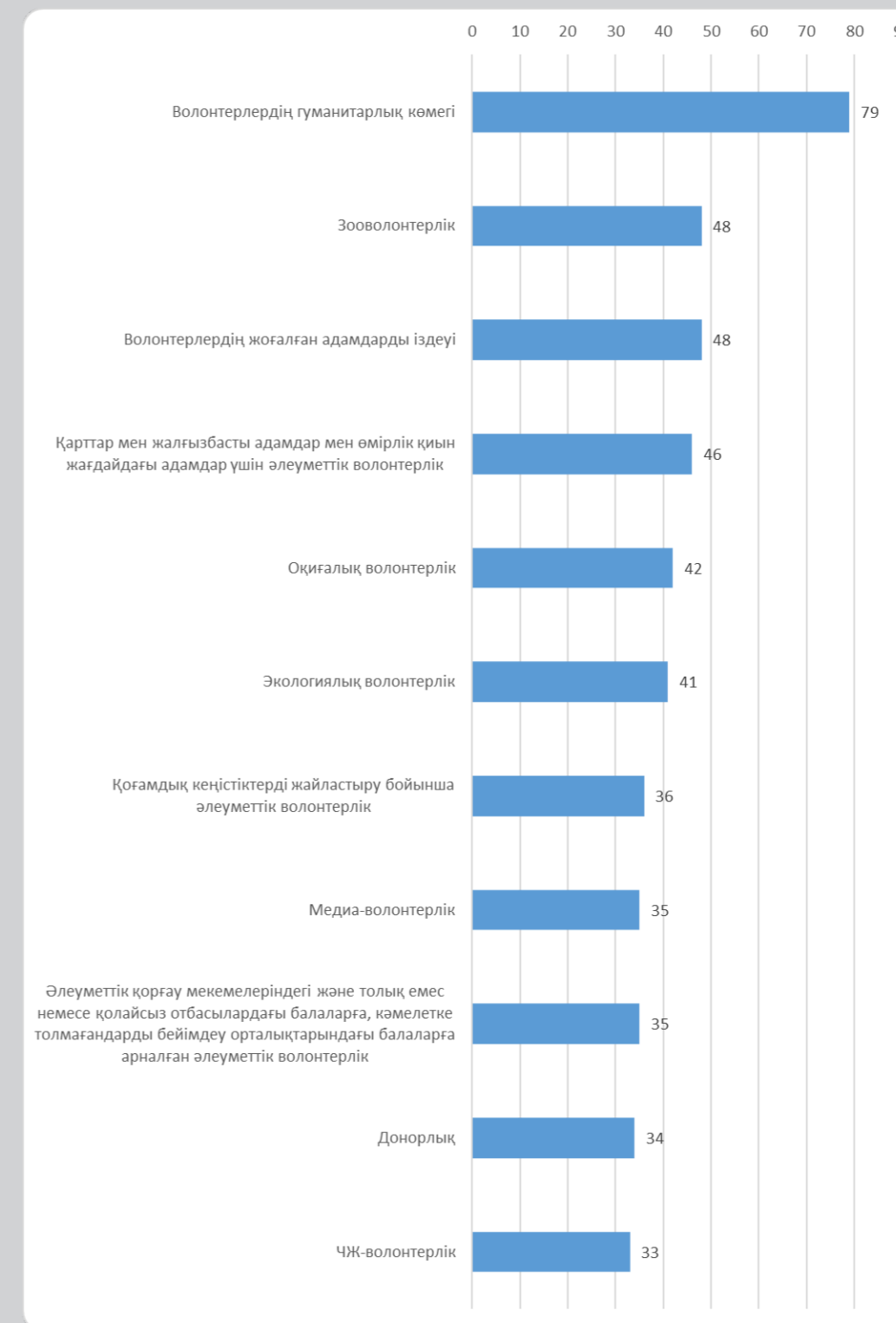
2023 жылы ҚР-да өткізілген волонтерлік іс-шаралардың жиі кездесетін құрамы

№8 диаграмма

ҰВЖ-нің волонтерлер мен волонтерлік ұйымдар үшін ерікті сауалнамасының деректері бойынша

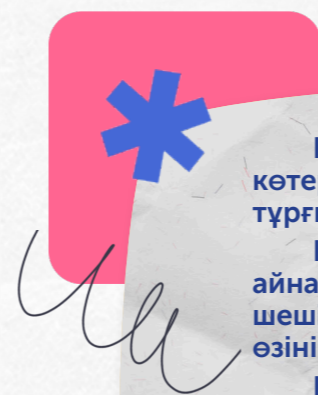
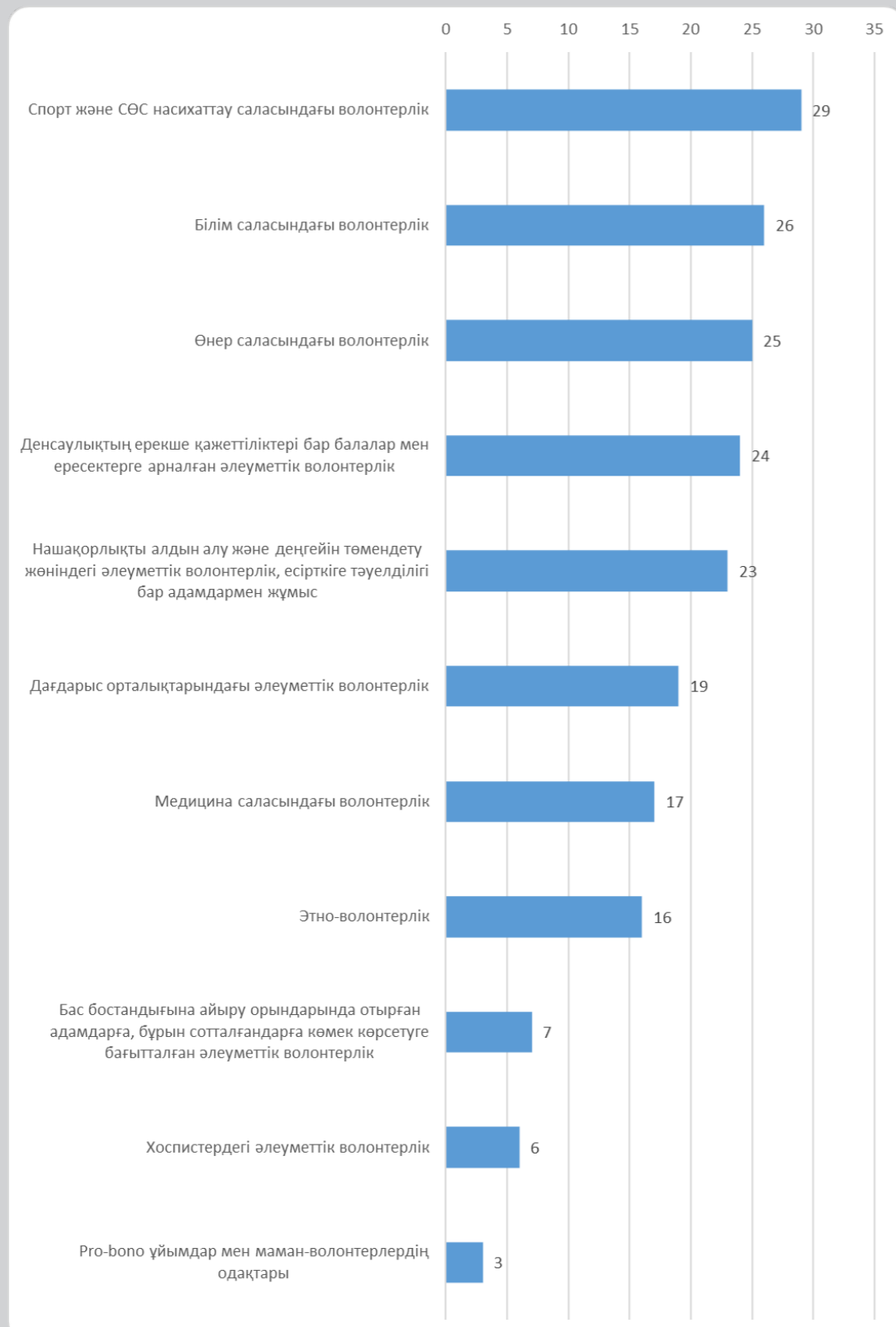
Жүйелі жұмыс істейтін волонтерлік ұйымдардың қызмет бағыттары

№8 диаграмма (жалғасы)

ҰВЖ-нің волонтерлер мен волонтерлік ұйымдар үшін ерікті сауалнамасының деректері бойынша

Жүйелі жұмыс істейтін волонтерлік ұйымдардың қызмет бағыттары

Қостанай облысының ауылдарының бірінде ауылды жою туралы мәселе көтерілді. Жұмыс тапшылығы мен басқа да мәселелерге байланысты көптеген тұрғындар ауылды тастап кеткен, нәтижесінде ауылда бірнеше отбасы ғана қалды.

Егістік алқаптары және ауылшаруашылық учаскесі бар, мал шаруашылығымен айналысатын жергілікті тұрғындардың бірі бастаманы өз қолына алу жөнінде шешім қабылдады. Ол қиын жағдайда өмір сүретін отбасыларды іздеп және оларға өзінің туған ауылына көшу туралы ұсыныс жасады.

Қоныстандыру үрдісі басталмай жатып ол волонтерлік және қайырымдылық көмек көрсете отырып ауылға 8 отбасыны көшірді. Бұл жағдай ауылды жоюдан құтқаруға мүмкіндік берді. Одан бөлек, ауыл тұрғындары алкогольді ішімдіктерден толық бас тарту туралы шешім қабылдады. Бұл шешім де ауылға жаңа тұрғындардың келуіне септігін тигізді. Бұрын алкогольді ішімдіктер себебінен қиын жағдайға тап болған отбасылар жаңа ауылда қауіпсіз және қолайлы өмір сүру ортасын тапты.

Ақыр аяғында, бұл бастамашыл тұрғын жергілікті әкімдікпен ауылдық жерлерге көшіру бағдарламасы бойынша ынтымақтаса бастады, бұл елді-мекенге тағы бірнеше отбасының қоныс аударуына алып келді.

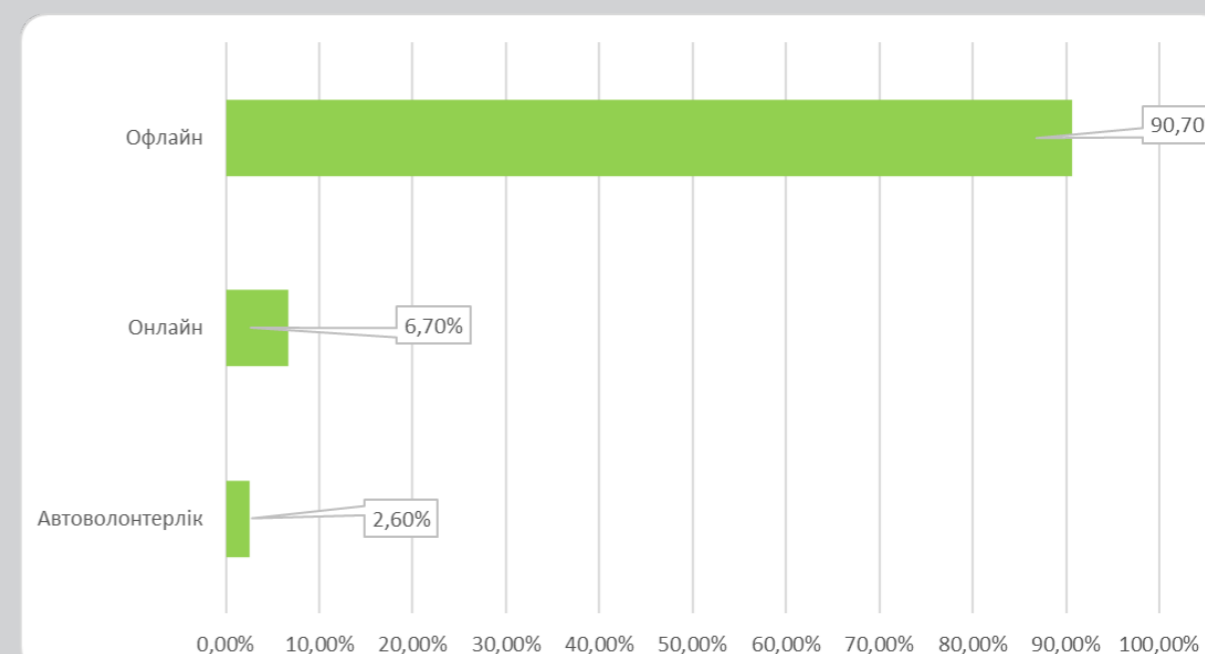
Бұл жағдай азаматтық бастама мен мемлекеттік құрылымдардың бірлесіп нәтижелі жұмыс істей алатындығының жақсы мысалы болып табылады. Билік органдарының жұмысы да, волонтерлер қызметі де, егер олар бір-бірімен ынтымақтастықта жүзеге асырылса, тиімдірек болуы мүмкін.

АВФ ай сайынғы есептерінде сипатталған **волонтерлер қызметінің нысандарын** (жобалар мен іс-шаралардың аралас нысандарын ескере отырып) келесідей нысандарда жүзеге асырылады(№ 9-Диаграмма):

№9 диаграмма

АВФ ай сайынғы статистикасының деректеріне сәйкес

2023 жылы ҚР-да өткізілген волонтерлік іс-шаралардың жиі нысандары

Сонымен қатар, волонтерлердің ерікті сауалнамасының нәтижелері бойынша толтырғандардың **51,5%-онлайн-волонтерлік тәжірибесі, ал 9,2% – 9 АВТО-волонтерлік тәжірибесі** бар екенін көрсетеді.

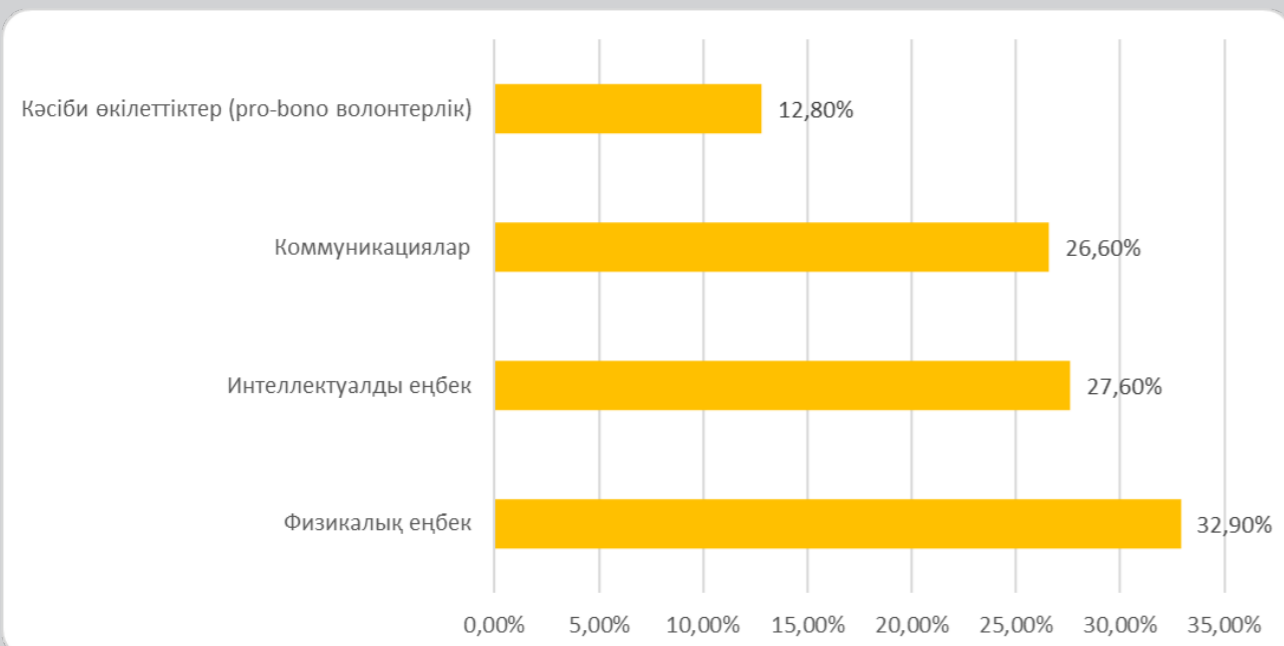
Соңғы 12 айда волонтерлер волонтерлік қызмет барысында волонтерлер пайдаланған дағдылар мен қызмет түрлері.

Сауалнамаға қатысқан волонтерлер көбінесе олардың волонтерлік қызметінде бірнеше еңбек түрлерін және кәсіби және жеке дағдылардың кең спектрін біріктіруді қажет ететіндігін көрсетеді (№10 Диаграмма).

№10 диаграмма

ҰВЖ-нің волонтерлер мен волонтерлік ұйымдар үшін ерікті сауалнамасының деректері бойынша

Соңғы 12 айда волонтерлік қызмет барысында волонтерлер пайдаланған дағдылар мен қызмет түрлері

Қазақстанда аналарға волонтерлік көмек көрсететін және тәлімгерлікпен айналысатын бірқатар қоғамдық ұйымдар бар.

Осындай ұйымдардың бірі **Ана Үйі қоғамдық қоры**. Онда волонтерлердің жұмысы аналарға көрсетілетін көмектің барлық түрлерін емес, кейбір аспектілерін ғана қамтиды. Қор, қолында жаңа туған нәрестемен қиын өмірлік жағдайға тап болған аналарды, сондай-ақ баладан бас тарту қаупі бар отбасыларды қолдайтын «Аналар үйі» жобасын жүзеге асырады. Жоба аясында әйелдерге бала күтімі, тұрмыстық қамтамасыз ету, сондай-ақ психологиялық қолдау көрсетіледі.

АЙМАҚТЫҚ ФРОНТ-ОФИСТЕРДІ ҚОЛДАУ, ВОЛОНТЕРЛІК ҚЫЗМЕТТІҢ СЫН-ҚАТЕРЛЕРІ ЖӘНЕ ХАЛЫҚТЫҢ ҚЫЗЫҒУШЫЛЫҒЫ

Аймақтық фронт – офистерді қолдау

Көптеген өңірлерде волонтерлердің аймақтық фронт-офисінің рөлі Жастар ресурстық орталықтарының (бұдан әрі – ЖРО) қосымша ақы төленбейтін жүктемесі болып табылады, бұл ағымдағы сәтке дейін осы құрылымдық бөлімшелердің жұмыс сапасының төмендігінің негізгі факторларының бірі болып табылады. АВФ желісінің жұмысын олардың қызметіне қаржыландыруды және Қазақстан Республикасында волонтерлікті дамытуға жүйелі көпжақты көзқарасты бөлмей жалғастыру тиімсіз болып көрінеді.

2023 жылғы ай сайынғы аймақтық есептерде АВФ-ның Батыс Қазақстан облысында, сондай – ақ көптеген айларда – Ақмола, Маңғыстау, Жамбыл, Павлодар облыстарында, Абай облысында, шамамен жарты айда-Ақтөбе, Алматы, Қызылорда, Солтүстік Қазақстан облыстарында көмегі туралы айтылмайды. Бірқатар облыстарда АВФ көмегі көрсетілген, бірақ көмектің қай түрі екендігі көрсетілмеген.

Шымкентте үнемі ақпараттық көмек көрсетілді. Қарағандыда болса АВФ көмегі, түрлі қажеттіліктегі жабдықтармен қамтамасыз ету бойынша жұмыстармен сипатталған.

Жалпы (кему бойынша) ең көп ұсынылған көмек түрлеріне: ақпараттық көмек, содан кейін үйлестіру және әкімшілік көмек, жабдықтармен, волонтерлермен, көлікпен қамтамасыз ету, қаржылық көмек жатады.

Шымкентте, Қарағанды облысында, Ұлытау облысында АВФ-ға ай сайын көмек көрсетілді.

Өңірлер бойынша ай сайынғы статистикада сипатталған аймақтық фронт-офистерді қолдау көрсету бойынша жұмыс түрлері:

Астана

Волонтерлер, түгендеу, жабдықтау, үйлестіру, ақпараттық, үй-жай.

Алматы

Ақпараттық және үйлестіру көмегі, көлікпен қамтамасыз ету, қаржылық көмек, сондай-ақ үй-жай, навигация, байланыс, жабдықтар, сурет салуға арналған барлық заттар, демеушіні іздеу, әкімшілік көмек, тауарлық-материалдық құндылықтар, азық-түлік, мал азығы, волонтерлермен көмек.

Шымкент

Ақпараттық қолдау, көлікпен көмек, ұйымдастырушылық көмек, демеушілерді және волонтерлерді іздеу, бейне түсіру.

Абай облысы

Негізінен көмек қажет болмады, тек бір рет мұқтаж адамдардың тізімін құрастыру кезінде көмек қажет болып, көрсетілді.

Ақтөбе облысы

Көмектің сипаты бірнеше рет көрсетілмеген; ҚӨЖ-ға (қиын өмірлік жағдай) тап болған адамның мекен-жайын бір рет беру.

Алматы облысы

Көмектің сипаты бірнеше рет көрсетілмеген; ақпараттық және әкімшілік көмек; жабдықтармен көмек.

Атырау облысы

Көмектің сипаты бірнеше рет көрсетілмеген; қаржылық, ақпараттық, ұйымдастырушылық, БАҚ-пен жұмыс, кеңсе немесе үй-жаймен көмек.

Ақмола облысы

Бір рет демеушілік көмек және көлікпен қамтамасыз ету бойынша көмек.

Шығыс Қазақстан облысы

Ақпараттық, жабдықпен және азық-түлікпен көмек, қаржылық, әкімшілік, бояулар беру, қоқыстарды сұрыптау бойынша түсіндіру жұмыстары, жинау жұмыстарының картасын жасау, бейнематериалдар түсіру, волонтерлер, музыкалық жабдықтар, көшеттер, көлік, ұйымдастырушылық көмек.

Жамбыл облысы

Бір рет ұйымдастырушылық көмек және жабдықпен қамтамасыз ету.

Жетісу облысы

Әкімшілік көмек, ақпараттық және үйлестіру.

Батыс Қазақстан облысы

Жоқ.

Қарағанды облысы

Жабдықтармен қамтамасыз ету, ұйымдастырушылық, ақпараттық көмек, демеушілерді тарту, киім беру.

Қостанай облысы

Техника және жабдықтармен көмек, бауырсақтарды пісіру, ұйымдастырушылық көмек, материалдарды басып шығару, аппаратураны ұсыну, ойындарды дайындау.

Қызылорда облысы

Көмектің сипаты бірнеше рет көрсетілмеген; ұйымдастырушылық, ақпараттық, волонтерлерді тарту.

АВФ-ң жұмысын қаржыландырудың болмауына байланысты, сұраныс бойынша волонтерлердің арнайы киімін(формасын) ұсыну қажеттілігі атап өтілді.

Маңғыстау облысы

Үйлестіру, тәттілермен қамтамасыз ету, техниканы ұсыну.

Павлодар облысы

Бір реттен: жабдықтар және экипировка қамтамасыз етудің, ақпараттық көмек.

Солтүстік Қазақстан облысы

Ұйымдастырушылық, көлікпен көмек және жабдықтармен қамтамасыз ету, муниципалды қызметкерлерге тарату үшін шай

мен кондитерлік өнімдерді сатып алу, әлеуметтік желілердегі атқарылып жатқан қызмет пен іс-шаралар туралы барынша хабарлау, жан-жақты көмек.

Түркістан облысы

Көмектің сипаты көрсетілмеген.

Ұлытау облысы

Жабдықтармен және іс-шараны өткізу орнымен қамтамасыз ету, көлік, бояулар, киім, волонтерлер.

Атырау облысында Жайық өзенінде балық популяциясының сақталуына ықпал еткен волонтерлік дәстүр болды. Көктемде, өзен төгілген кезде, балық төгілген жерлерде уылдырық шашады. Су кеткеннен кейін шалшықтарда шабақ қалады. Шалшықтар өзенмен байланыспайтындықтан және кеуіп кететіндіктен, шабақ өледі. Шабақтарды құтқару үшін волонтерлер оларды өзенге көшіру науқанын өткізді. Волонтерлер бұл туралы хабарландыру жасап, оларға қаланың барлық тұрғындары қосылды. Бірігіп олар шабақтарды шалшықтардан жинап, өзенге апарды.

Табиғатқа қамқорлық жасау – қазақстандық волонтерлер қозғалысының тағы бір серпінді көрінетін ерекшелігі. Мысалы, соңғы бірнеше жылда қарқынды дамып жатқан **Wild Nature Volunteers** волонтерлер бірлестігі Іле-Алатау ұлттық паркіне қамқорлық жасайды. Бірлестік белсенділері тұрақты табиғатты қорғау шараларын жүргізіп қана қоймай, азаматтардың қоршаған ортаны қорғаудың маңыздылығы туралы хабардарлығын арттыру бойынша жұмыс жасайды. Ал «Актобе, дыши!» волонтерлік ұйымы қаладағы ағаштар мен жасыл желектерді қорғаумен айналысады. Белсенділер тек өздері отырғызған қаладағы ағаштар мен бұталардың жай – күйін бақылай қоймай, барлық ағаштар мен бұталарға қамқор болуда. «Актобе, дыши!» қалада көптеген ағаштар құтқарылды. Ұйымның еріктілері сонымен қатар ағаштар мен жасыл желектерді қорғаудың маңыздылығы туралы халықтың хабардарлығын арттыруға ықпал етеді.

Волонтерлер көбінесе қалдықтарды сұрыптаумен және оларды қайта өңдеуге тапсырумен айналысады. Өзекті мәселелердің бірі – бұл қоқыс өңдейтін кәсіпорындардың, әсіресе шыны өңдейтін кәсіпорындардың жетіспеушілігі болып табылады.

Волонтерлікті дамытуға бағытталған іс-шаралар

2023 жылдың қаңтар-қараша айларындағы ай сайынғы аймақтық есептерінде волонтерлікті дамытуға бағытталған 98 іс-шара туралы айтылады (волонтерлік қызмет түрлеріне, командалық жұмысқа, волонтерлерді ілеспе дағдыларға үйрету; волонтерлер тобы үшін командалық құрылыс немесе команда құру; волонтерлік үкіметтік емес ұйымдардың (бұдан әрі – ҰЕҰ) біліктілігін арттыру). Сонымен қатар, желтоқсанда тағы 29 іс-шара сипатталады, яғни Волонтер күніне (5 желтоқсан) орайластырылған іс-шаралар 11 айдағы осындай іс – шаралар санының төрттен бірінен астамын құрап, үздік волонтерлерді немесе волонтерлік ҰЕҰ-ды марапаттау немесе қолдауға бағытталған. Бұдан бір реттік көрсетілімдер мен марапаттарға назар аудара отырып, волонтерлікті қолдайтын іс-шаралардың теңгерімсіздігі айқын көрінеді.

Аймақтық фронт-офистердің сипаттамасы бойынша әр түрлі іс-шаралармен 5180 волонтер қамтылды, іс-шаралардың жалпы көлемі 463 сағатты құрады.

Шын мәнінде, мұндай іс – шаралар әлдеқайда көп, бірақ оларды волонтерлер қозғалысының қатысушылары, аймақтық және республикалық волонтерлік ұйымдар ұйымдастырады. Бұл іс-шаралар фронт-офистер мен волонтерлер арасында қалыптасқан байланыстардың болмауына байланысты АВФ есептеріне кірмейді.

Қызылорда қаласында Батырхан Шүкенов атындағы саябақта үйсіз иттер мен мысықтарды тамақтандыруға арналған екі аллея бар. Күн сайын бір уақытта волонтерлер жануарларды тамақтандырумен және аумақты тазартумен айналысады. Оларға барлық ниет білдірген азаматтар қосыла алады.

Волонтерлердің қызметі қаңғыбас жануарларға көмектесіп қана қоймайды. Мысықтар мен иттер бұл режимге үйреніп, жақын жерде мекен етеді. Бұл жағдай оларды есепке алуды, бақылауды және зарарсыздандыруды жеңілдетеді және өз кезегінде қаладағы қаңғыбас жануарлар мәселесін шешуге көмектеседі.

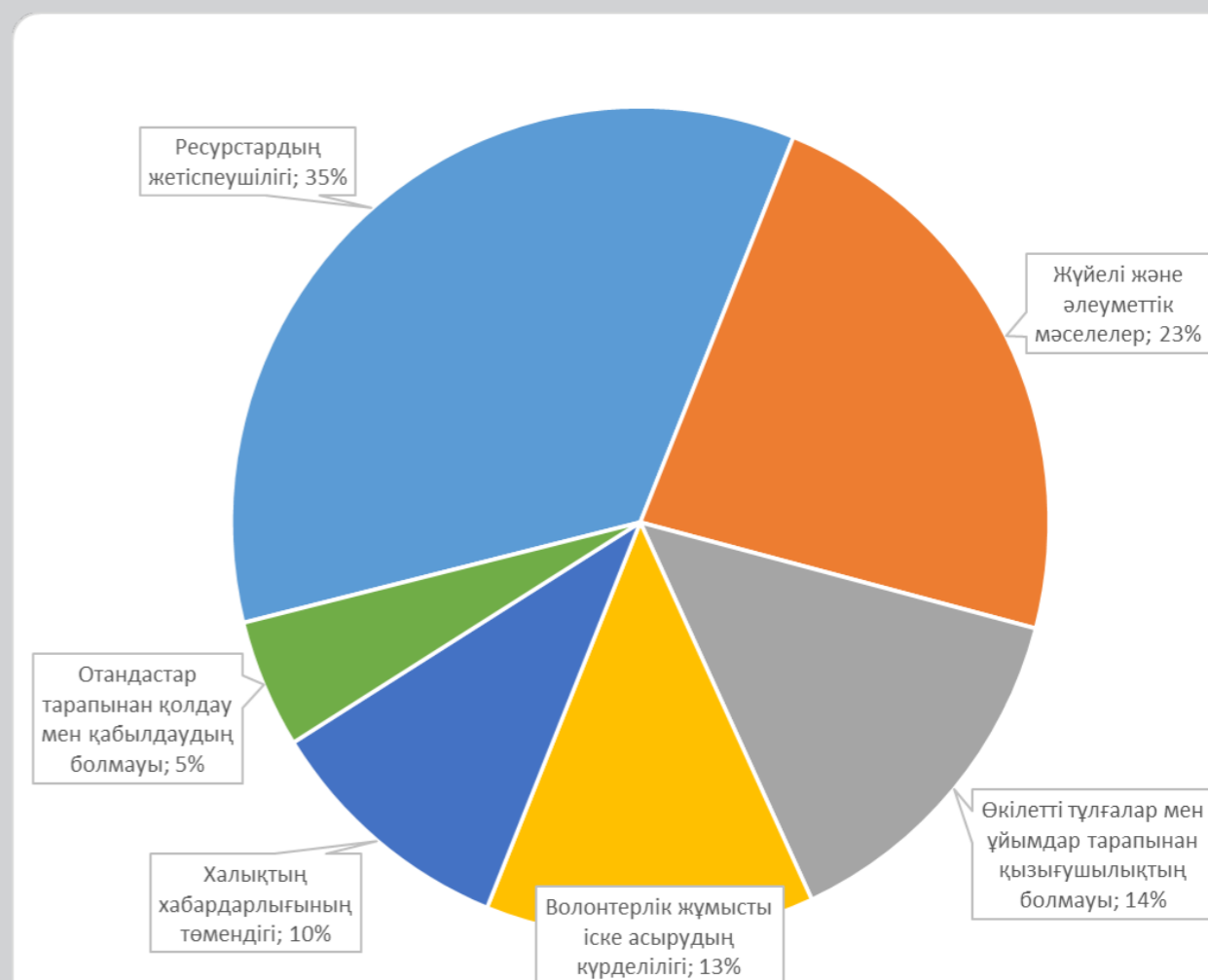
Волонтерлік қызметтің сын – қатерлері

Ерікті сауалнама барысында волонтерлер мен волонтерлік ұйымдар атап өткен мәселелерді шартты түрде келесі салаларға бөлуге болады (№11 Диаграмма).

№11 диаграмма

ҰВЖ-нің волонтерлер мен волонтерлік ұйымдар үшін ерікті сауалнамасының деректері бойынша

Волонтерлік қызметтегі ең өзекті мәселелер

Ресурстардың жетіспеушілігі 35%

- Волонтерлік қызметті іске асырудағы қаржы тапшылығы
- Кеңсе мәселелері (кеңсені ұстау қымбат, кеңсенің болмауы)
- Волонтерлер үшін сапалы жабдықтарының болмауы
- Волонтерлердің жоғалған адамдарды іздеуі кезінде көлік, жанармай, тамақ тапшылығы
- Қаржыландырудың төмен деңгейі немесе болмауы, алғыс хаттар жасауға және волонтерлерді тамақпен қамтамасыз етуге қаражат жоқ
- Мүкәммалмен және жабдықтармен қамтамасыз етілмеуі, отын, көлік, байланыс құралдары жетіспейді
- Үй-жай жоқ (оның ішінде тауарлы-материалдық құндылықтарды сақтау, азық-түлік тарату, қайырымдылық үшін заттарды сақтау орнының болмауы)

Жүйелі және әлеуметтік мәселелер 23%

- Волонтерлердің «волонтерлік сағаттары» уақытының бірыңғай есебін жүргізбейтін волонтерлік ұйымдар арасында бірыңғай базаның болмауы
- Мемлекеттік органдардың тек сөзбен көмек көрсету, олардың тарапынан түсінбеушілік, жоғары тұрған мемлекеттік органдар бастамашылық еткен іс-шараларға қатысушылардың санын асыра бағалау, мемлекеттік әлеуметтік тапсырыс-волонтерлік рухты бұзады, провайдерлер ақпаратты бұрмалайды, жалған волонтерлер, сыбайлас жемқорлық, волонтерлерге күдікпен қарау, қысым жасау
- Басқа адамдарға көмек көрсету кезінде волонтерлердің жұмысы туралы айтылмайды
- Алдағы волонтерлік іс-шаралар туралы хабардар адамдар тобын әдейі шектеу («тек достарына хабарлаңыз»),

волонтерлер арасындағы даулар, бәсекелестік, ақпараттың жеткіліксіздігі

- Ветеринарлық клиникалардағы жоғары бағалар, жануарларға қатыгездік пен мемлекеттің материалдық көмегіне қатысты нақты заңдардың болмауы
- Күнделікті жұмыс көлемін ұлғайту, волонтерлердің – қоғамдық кеңес мүшелері мен сарапшылардың заңды құқықтарын елемеу
- Қонақтар мен іс-шараларды ұйымдастырушылардан волонтерлерге немқұрайлы қарау
- Волонтерлік қызмет үшін қудалау
- Волонтерлерді жеке мақсатта пайдалану әрекеттері (клубта ағылшын тілін үйрету кезінде ата-аналардың өз балаларымен волонтерлердің жеке жұмыс жасап, айналысқысы келген жағдайлар болды)
- Біздің аумақта волонтерлік дамымаған, үйлестірушілер жауапсыз, клубтардың тұрақсыздығы («Менің ойымша, волонтерліктен басталған кейбір жобалар аяқталуға жақын емес, дегенмен бүгінде көптеген волонтерлік клубтар ашылып жатыр, олардың жұмысының тұрақтылығы белгісіз»)

Өкілетті тұлғалар мен ұйымдар тарапынан қызығушылықтың болмауы 14%

- Ұйымдастырушылық мәселелер, оның ішінде іс-шараларды ұйымдастырушылар тарапынан (учаскелік тұрғындар тұрғындардың өмір сүру деңгейін білмеген Екібастұз қаласының мысалы, сондай-ақ іс-шара үшін суды, биотуалеттерді және т. б. қажеттіліктердің нашар ұйымдастырылуы)
- Мемлекеттік органдар тарапынан елемеу немесе біржолғы қолдау
- Балалар үйлері, қарттар үйлері және қарттар тарапынан түсінбеушілік, көмектен бас тарту

- Мұғалімдердің, ересектердің волонтерлікке қызығушылығы мен қатысудың болмауы, тұрақты ақпаратқа қарамастан бір реттік науқандар (мектеп үлгісі, кіру үшін көптеген құжаттарды жинау, қол қою қажет), сенбіліктерге тек оқушылар мен студенттер қатысады
- Медициналық мекемелер тарапынан (жоғалған адамдарды іздеу кезінде) ынтымақтастықтан бас тарту
- «Қостанайда аз қамтылған отбасылардан шыққан балаларға арналған өз мамандығы бойынша волонтер болғым келді, бірақ қандай да бір себептермен адам волонтер бола алмайды, тек қаржылық көмек қабылданады делінді»
- Демалыс күндері волонтерлікпен айналысқысы келетін адамдарды болмауы, жастардың қызығушылығы жоқ, өзін волонтерлікке толықтай арнауға дайын адамдарды табу қиын, балалар мен мұғалімдер тарапынан кері байланыс жоқ

Волонтерлік жұмысты іске асырудың күрделілігі 13%

- Волонтерлерді психологиялық және мотивациялық қолдаудың жетіспеушілігі
- Қажетті мамандар мен ұйымдарды табудағы қиындықтар
- Уақыттың жетіспеушілігі, волонтерлік, оқу және жеке өмір арасындағы тепе-теңдікті сақтау мүмкін емес
- Сахнадан қорқу, дайындық пен дағдылардың жоқтығынан сенімсіздік
- Аймақтардағы әлсіз интернет (балалар волонтерлердің онлайн сабақтарына қосыла алмайды)
- Бастапқыда талқыланбаған жұмысты орындау керек
- Барлық мектептер ынтымақтастыққа дайын емес, барлығы интерактивті тақталарды және т. б. сатып ала алмады

- Жас мәселесі (15-16 жастан бастап көбірек іс-шаралар болғанын қалаймын)
- Бастамашыл топтардың болмауы/жеткіліксіз саны
- Күміс волонтерлерді тартудағы қиындықтар
- Зооволонтерлер жетіспейді
- Корпоративтік волонтер ығыстырып жатыр
- Этикалық және моральдық мәселелерді шешуге тура келді
- Жаңа волонтерлік ұйымға кірген кезде, тіпті бірнеше жылдық тәжірибесі бар болса да, волонтерлік туралы бірінші рет білетін жаңадан бастаушылар арасында жүру керек және бұл әділетсіздік сезімін тудырады, өйткені жобалар барлық топтарға бірдей таралмайды

Халықтың хабардарлығының төмендігі 10%

- Адамдар волонтерлік жұмыс ақылы деп ойлайды және сәйкесінше волонтерлерге басқаша қарайды
- Волонтерлердің міндеттері мен құқықтары туралы адамдар хабардар емес
- Байсалды емес көзқарас (сіз қарттарға тек түрлі іс-әрекетпен (іспен) көмектесе аласыз)
- Халықтың волонтерлік туралы хабардарлығының болмауы, әлеуметтік желілерде қолдаудың болмауы

Отандастар тарапынан қолдау мен қабылдаудың болмауы 5%

- Басқа дүниетанымы бар адамдар тарапынан агрессия
- Адамдардың агрессивтілігі, сенімсіздік, түсінбеушілік (мысалы, волонтер қоятын мысық ыдыстарын алып тастайды)

Қазақстандық волонтерліктің тағы бір қызықты ерекшелігі Pro bono волонтерлік институтының пайда болуы мен дамуы деп атауға болады.

Мұндай ұйымның жарқын мысалы – Dos Community платформасы. Платформа әлеуметтік бағдарланған ҰЕҰ-ға Pro bono қызмет көрсететін түрлі саладағы кәсіби маман-волонтерлерді біріктіреді.

Dos Community платформасында ҰЕҰ операциялық міндеттерді шешуде көмек алуға өтінім орналастыра алады. Өтінімдерге қажетті дағдылары мен тәжірибесі бар волонтерлер жауап береді.

«Dos.Co» жеке қоры және Алматы қаласының қоғамдық кеңесі сияқты кәсіпқой-волонтерлердің одақтары ерікті сауалнамаға қатысты. Pro bono волонтерлерінің мемлекеттің дамуына қосып жатқан үлесін бағалау үшін ортақ стандарттар құру, сондай-ақ зияткерлік волонтерлік туралы сұрақтарды жеке бөлу арқылы зияткерлік волонтерлік мәселелеріне жеке мониторинг енгізу туралы сауалнама арқылы олардан өзекті ұсыныстар келді.

Волонтерлер (260 адам) мен волонтерлік ұйымдар (131 ұйым) қатысқан ерікті сауалнамада волонтерлер, азаматтық және мемлекеттік секторлар арасындағы өзара әрекеттесуді жақсарту бойынша түсініктемелер мен ұсыныстар қалдыруға мүмкіндік берді. Төменде ең жиі кездесетін және қызықты ойлар көрсетілген.

Волонтерлердің мемлекеттік сектормен өзара іс-қимылын нығайту және тұтастай алғанда волонтерлік қызметтің тиімділігін арттыру үшін ұсынылатын шаралар:

1. Аймақтық депутаттар арқылы қаржылық қолдау алу мүмкіндігін қоса алғанда, волонтерлік бастамаларға арналған гранттар санын ұлғайту.
2. Волонтерлерге олардың белсенді қызметі мен мотивациясына ықпал ететін түрлі жеңілдіктер беру.
3. Қаражат бөлу және әртүрлі қолдау көрсету, соның ішінде зообақ үй-жайлары мен жануарларға арналған баспана беру.
4. Әлеуметтік бағытталған адал волонтерлерді моральдық жағынан да, мамандандырылған материалдар мен құралдарды ұсыну арқылы да қолдау. Мысалы, волонтерлер-іздеушілерге киім мен аяқ киім беру, әсіресе қысқы уақытта, сондай-ақ шамдар, арнайы жабдықтар, техника, көлік және басқа да қажетті ресурстармен қамтамасыз ету.

5. Волонтерлікті дамыту және практикалық мәселелерде ынтымақтастық үшін жағдай жасау мақсатында Ішкі істер министрлігімен, жұмыспен қамту орталықтарымен, ауруханалармен, Халыққа қызмет көрсету бұдан әрі – (ХҚК), тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық (бұдан әрі – ТКШ) және басқа да ұйымдармен ынтымақтастықты ұйымдастыру.

6. Волонтерлік мекемелердің кеңселерін қажетті техникамен және жабдықтармен жарақтандыру.

7. Шағын волонтерлік ұйымдарды қолдауды арттыру және олардың пікірлерін назарға алу. Шағын волонтерлік ұйымдардың өкілдеріне даму стратегиясын әзірлеуге және волонтерлік салада шешімдер қабылдауға белсенді қатысуға мүмкіндік беретін тетіктер құру қажет.

8. Волонтерлерді тарту және оларды әртүрлі бағыттар бойынша тиісті дағдылар мен білімдерге үйрету. Мысалы, ТЖ-ға ден қоюға дайындық, алғашқы көмек көрсету дағдылары, халықтың осал топтарымен жұмыс және басқа да нақты білім мен дағдыларды үйрету

9. Волонтерлік ұйымдарға мұқтаж адамдарға көмектесу үшін қажетті азық-түлік пен бірінші қажеттіліктегі заттармен қамтамасыз ету арқылы қаржылық қолдау көрсету.

10. Волонтерлік ұйымдар мен олардың жобаларын қолдау үшін жеке және заңды тұлғалар арасында демеушілерді тартуға көмектесу. Демеушілік қолдау волонтерлерге өз бастамаларын жүзеге асыруға көмектесетін қолма-қол ақшаны, материалдық ресурстарды немесе қызметтерді ұсынуды қамтуы мүмкін.

Нормативтік-құқықтық актілерге өзгерістер енгізуді көздейтін шаралар:

1. Волонтерлікті қолдау стандартын әзірлеу және іске асыру.
2. Волонтерлер үшін стипендия, оқу квоталарын және басқа да артықшылықтарды бөлу.
3. Жұмысқа немесе Мемлекеттік қызметке қабылдау кезінде волонтерлер үшін басымдық.
4. Еңбек өтілінде волонтерлік сағаттарды есепке алу.
5. Аймақтық және нақты жұмыс істейтін волонтерлік топтарды қолдау (волонтерлік орталықтар ретінде ЖРО тиімділігінің төмендігі аясында сипатталған).
6. «Қоғамдық негіздегі қызмет» терминін «волонтерлік қызмет туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес «қоғамдық кеңестер туралы» Қазақстан Республикасының Заңында «волонтерлік қызмет» деп ауыстыру.
7. Жалған волонтерлік ұйымдармен күрес. Жосықсыз тәжірибелер мен «волонтерлік» ұғымын теріс пайдалануын алдын алу үшін әртүрлі қайырымдылық және волонтерлік ұйымдардың қызметін бақылау және қадағалау.

Волонтерлік қызметті дамыту және танымал ету жөніндегі шаралар:

1. Волонтерлік білім беру және ақпараттық кампаниялар. Респонденттер халыққа волонтерлік ақша үшін жұмыс емес, басқаларға өз еркімен көмектесу, қоғамның дамуына ықпал ету және өздерінің гуманистік құндылықтарын жүзеге асыру мүмкіндігі екенін түсіндіруді сұрайды. Бұқаралық ақпарат құралдары мен әлеуметтік медианы волонтерлік мүмкіндіктер туралы және олардың волонтерлік жобаларға қалай қосыла алатындығы туралы адамдар көбірек білуі үшін пайдалану ұсынылады. Тұрақты жарияланымдар, жетістік хикаяттары және волонтерлердің өз тәжірибелері туралы әңгімелері басқалар үшін шабыттандыратын үлгі бола алады.
2. Ізгі ниет мәдениетін насихаттау. Ізгі ниет мәдениетін тарату және оң әсер ету шаралары волонтерлерге көмек пен мейірімділік алмасу мүмкіндіктерін норма ретінде қабылдайтын қоғамдық ортаның ажырамас бөлігі болуға көмектесетіні айтылады.
3. Халықаралық және ірі іс-шаралардың жұмысына волонтерлерді тарту. Бұл қатысушылар үшін тамаша тәжірибе мен оқыту ғана емес, сонымен қатар волонтерлікке және тұтастай алғанда Қазақстанның волонтерлік әлеуетіне назар аудару тәсілі бола алады.
4. Тәжірибе алмасу, мәселелерді талқылау және шешімдер іздеу, сондай-ақ волонтерлердің біліктілігі мен кәсіби өсуін арттыру үшін көбірек волонтерлік қауымдастықтың алаңдарын және форумдарын ұйымдастыру.

Халықтың қызығушылығы

Волонтерлік мәселелері жөніндегі бірыңғай ақпараттық орталық **2023 жылы волонтерлік тақырыбына 2700-ден астам өтініш** қабылдады. Барлық өтініштер өңделіп, нәтиже алынғанға дейін жеткізілді.

12 және 13-диаграммадан көріп отырғаныңыздай, өтініштердің жартысына жуығы what's app мессенджері арқылы келді, ал волонтерлікпен байланысты сұрақтар жалпы санның 75%-н құрайды.

Өтініштер Қазақстан Республикасының барлық өңірлерінен, сонымен қатар басқа мемлекеттерден келіп түсті.

Соның ішінде, Ресей Федерациясының, Біріккен Араб Әмірліктері (бұдан әрі – БАӘ) және Черногория азаматтары волонтерлік қызметке қатысу тілектерін білдіріп өтініштер жасаған (жағдайлардың жартысында – Түркияға гуманитарлық көмек көрсету мәселелері бойынша).

Волонтерлік саласындағы ынтымақтастық мәселелері бойынша Франция мен Беларусь азаматтары жүгінді.

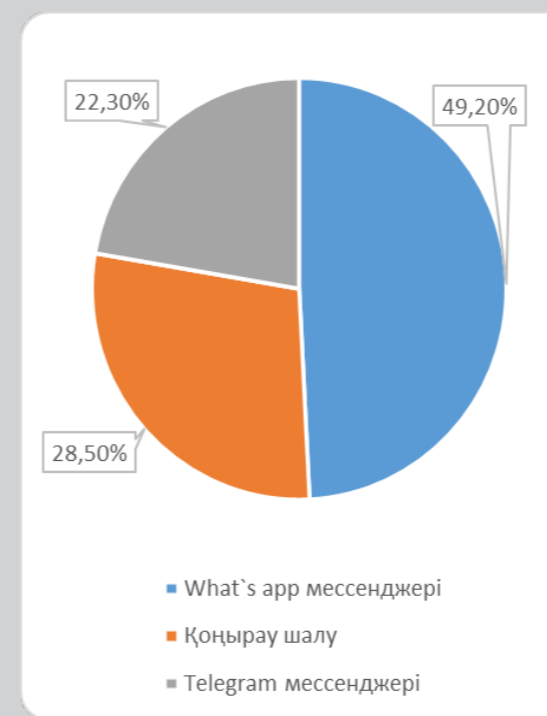
Түркия, Украина және Өзбекстан азаматтары көмек алу бойынша мәселелермен хабарласқан.

Волонтердің түйіндемесін тексеру сұрағы бойынша Бельгиядан өтініш түсті.

«Жыл волонтері» халықаралық сыйлығына қатысты Өзбекстаннан өтініш түскен болатын.

№12 диаграмма

Волонтерлік жөніндегі бірыңғай ақпараттық орталыққа келіп түскен өтініштер каналдары

№13 диаграмма

Волонтерлік жөніндегі бірыңғай ақпараттық орталыққа келіп түскен өтініштердің мақсаты

Атырау облысында табысты әлеуметтік волонтерлік жобалардың бірі мектеп волонтерлік ұйымымен ынтымақтастық туралы шешім қабылдады. Тәжірибелі волонтерлер оқушыларға волонтерліктің қағидаттары мен бағыттарын үйрету арқылы оларды әлеуметтік ортада волонтерлік жұмыс істеуге қоса бастады. Бұл мектеп оқушыларына қалалық сенбіліктер мен іс-шараларға қатысу сияқты «дәстүрлі» номиналды волонтерлік пен жалған волонтерлік іс-шаралардан бас тартуға мүмкіндік берді.

Бұл жерде қалада гүлдер мен ағаштарды отырғызу және қалалық сенбіліктерге қатысу қаланың сыртқы түрін жақсартуға және оны өмір сүруге ыңғайлы етуге көмектесетін маңызды іс – шаралар екенін атап өткен жөн. **Алайда, олар экологияны жақсартуға тікелей әсер етпейді, сондықтан мұндай іс-шараларды экологиялық волонтерлікке жатқызуға болмайды. Керісінше, мұндай қызметті қоғамдық кеңістікті жақсарту үшін волонтерлік деп атауға болады.**

Қаладағы гүлдер мен ағаштар ауаны шаң мен зиянды заттардан тазартады, бірақ олардың көлемі жалпы экологиялық жағдайға айтарлықтай әсер ету үшін тым аз. Сенбіліктер қаланы қоқыстардан тазартуға көмектеседі, бірақ қоқыс жәшігіне түсетін қоқыс қоршаған ортаға зиян келтіретін полигонға түседі.

Экологиялық жағдайды шынымен жақсартатын экологиялық волонтерлік – ауқымды және жан-жақты іс-шараларды қамтиды. Мысалы, ормандарды және басқа биосфералық резерваттарды қорғау; ауаның, судың және топырақтың ластануымен күресу; қоқыстарды сұрыптау және қалдықтарды бөлек жинау мәдениетін насихаттау; қайта өңдеу жобаларын жүзеге асыру; қорықтар мен ұлттық саябақтар құру және басқа да іс-шаралар.

Волонтерлердің хабардарлығы

Волонтерлер мен волонтерлік ұйымдардың ерікті сауалнамасы ҚР «Волонтерлік қызмет туралы» Заңында көрсетілген волонтерлік белгілермен танысу және волонтерлік принциптерін түсіну мәселелерін қамтыды.

Сауалнама қорытындысы бойынша толтырылғандардың **тек 1% – ы «волонтерлік-бұл барлық үш параметрге бірден сәйкес келетін нәрсе» екенін білмеді:**

- Өз еркімен, өз еркін білдіру арқылы ерікті шешім қабылдауы.
- Бүкіл қоғамның немесе қиын өмірлік жағдайдағы адамдардың игілігі үшін.
- Өтеусіз – өз еңбегі үшін ақы күтпей немесе алмай.»

Сонымен қатар:

- «Қазіргі заманғы орындаушылардың концерттерінде, әлеуметтік өзгерістерге бағытталмаған фестивальдар мен іс-шараларда жұмыс істеу – бұл волонтерлік емес» **25,3% білмеді**
- «Қайырымдылыққа қаражат жинау – волонтерлік емес» екенін **24% білмеді**
- «Іс-шараларға көрермендер немесе жарыстарға спортшылар ретінде қатысу волонтерлік емес» екенін **12% білмеді**
- «Кез-келген ақылы қызмет – волонтерлік емес» екенін **8,5 білмеді%**

Қазақстанның түкпір-түкпірінде этникалық мәдениетті, тілді, тарих пен дәстүрді сақтаумен және насихаттаумен айналысатын шағын этномәдени бастамашыл топтар мен тіркелген ұйымдар бар. Әдетте, олар өздерінің қызметтерін ағартушылық және патриоттық деп қабылдайды, сондай-ақ өз тақырыбына қатты құмар болғандықтан олар басқа волонтерлермен сирек кездеседі және мұндай бірлестіктер әлеуметтік волонтерлер қауымдастығының ақпараттық өрісіне кірмей қалады.

Алматы облысында «Петроглиф аңшылары» волонтерлер тобы осындай қызмет түрінің дамуы мен үлкен практикалық пайдасының жақсы мысалы болып табылады. Бұл – жанында қорғандар мен тарихи-мәдени мұраның басқа да маңызды объектілері жиі қатар тұратын зерттелмеген ескерткіштерді – петроглифтік кластерлерді анықтаумен және бекітумен айналысатын мамандар мен адал Қазақстандықтардың бастамашыл тобы. Олар өз жұмысының нәтижелерімен А. Х. Марғұлан атындағы археология институтымен және жергілікті мәдениет басқармасымен бөліседі.

Мұндай ұйымдардың жұмысы волонтерлердің елдің мәдени мұрасын сақтауға үлкен үлес қоса алатынын көрсетеді.

Азаматтық белсенділік пен билік органдары арасындағы волонтерлік жоба форматындағы ынтымақтастықтың қызықты үлгісі болып табылатын бірегей кейс Қазақстандағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы волонтерлердің жұмысы болып табылады.

Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігінің мәліметінше, 2023 жылы сыбайлас жемқорлыққа қарсы волонтерлер республикалық бюджетке жүздеген миллион теңге үнемдеуге көмектесті. Волонтерлер тауарлар мен қызметтерді сатып алу кезінде бағаның жоғарылау фактілерін, сондай-ақ билік пен бюджеттік ұйымдардағы сыбайлас жемқорлық фактілерін анықтады.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы волонтерлердің жұмысының бірқатар оң аспектілері бар. Ол халықтың сыбайлас жемқорлық және оның теріс салдары туралы хабардарлығын арттыруға ықпал етеді; уәкілетті мемлекеттік қызметкерлер жіберіп алуы мүмкін сыбайлас жемқорлық фактілерін анықтауға көмектеседі; азаматтарды сыбайлас жемқорлыққа қарсы күреске тартуға ықпал етеді.

Алайда, бұл бастамаға қатысты бірқатар сұрақтар туындауы мүмкін. Мысалы, сыбайлас жемқорлыққа қарсы схемаларды, қаржылық алаяқтық пен бұзушылықтарды анықтау әдетте уәкілетті мемлекеттік қызметкерлер жүзеге асыруы керек нәрсе ретінде қабылданады. Мұндай қызметті волонтерлердің күшімен жүзеге асыру қаншалықты тиімді және қауіпсіз?

Мемлекеттік және волонтерлік секторлардың, оның ішінде салалық (ведомстволық) волонтерліктің табысты ынтымақтастық тәжірибесін жалғастыру және енгізу үшін барлық тараптардың мүдделерін сақтау үшін ынтымақтастықтың заңдылығы мен жобалық бөлігіне назар аудару өте маңызды. Жоба тетіктерін ведомстволар өкілдерімен бірлесіп реттеу үшін әлеуметтік жобалау мамандарын тарту, сондай-ақ волонтерлерді іріктеу, оқыту, өкілеттіктерді қамтамасыз ету, бақылау, мониторинг және басқару бойынша әмбебап ұсынымдар мен нұсқаулықтарды әзірлеу және енгізу қажет.

Қазақстанның түкпір-түкпірінде этникалық мәдениетті, тілді, тарих пен дәстүрді сақтаумен және насихаттаумен айналысатын шағын этномәдени бастамашыл топтар мен тіркелген ұйымдар бар. Әдетте, олар өздерінің қызметтерін ағартушылық және патриоттық деп қабылдайды, сондай-ақ өз тақырыбына қатты құмар болғандықтан олар басқа волонтерлермен сирек кездеседі және мұндай бірлестіктер әлеуметтік волонтерлер қауымдастығының ақпараттық өрісіне кірмей қалады.

Алматы облысында «Петроглиф аңшылары» волонтерлер тобы осындай қызмет түрінің дамуы мен үлкен практикалық пайдасының жақсы мысалы болып табылады. Бұл – жанында қорғандар мен тарихи-мәдени мұраның басқа да маңызды объектілері жиі қатар тұратын зерттелмеген ескерткіштерді – петроглифтік кластерлерді анықтаумен және бекітумен айналысатын мамандар мен адал Қазақстандықтардың бастамашыл тобы. Олар өз жұмысының нәтижелерімен А. Х. Марғұлан атындағы археология институтымен және жергілікті мәдениет басқармасымен бөліседі.

Мұндай ұйымдардың жұмысы волонтерлердің елдің мәдени мұрасын сақтауға үлкен үлес қоса алатынын көрсетеді.

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ВОЛОНТЕРЛІК ОРТАЛЫҚТЫҢ ЖҰМЫСЫ

Халықаралық волонтерлік орталық (ХВО) 2023 жылы 20 маусымда ашылды. Алғашқы алты ай жұмыс уақыты ішінде өз қызметі шеңберінде орталық келесі нәтижелерге қол жеткізді:

- ХВО Атқарушы комитетінің құрылымы мен жұмыс жоспары бойынша презентациялар дайындалды.
- ХВО тұжырымдамалық құжаттарының жобалары дайындалды.
- ХВО қатысушыларымен онлайн форматта жұмыс кездесуі өткізілді. Кездесуге «Ұлттық волонтерлік желісі» ЗТБ (Қазақстан), Өзбекстан волонтерлерінің қауымдастығы, Әзірбайжанның волонтерлік ұйымдарының Одағы, «Музаффар» қайырымдылық қоры (Тәжікстан), «Центринтеллектуалдық Даму» Халықаралық қоғамдық ұйымы (Тәжікстан), «Садокат» қоғамдық ұйымы (Тәжікстан), «АНВАР» қауымдастығы (Түркия) және UNFPA Turkmenistan өкілдері қатысты. Кездесу қорытындысы бойынша екі тілде (орыс және ағылшын тілдерінде) кездесу хаттамасы жасалды.
- Дайындалған нормативтік құжаттар мен презентациялар ағылшын тіліне аударылды.
- ХВО ұсынысы бойынша Тәжікстандағы фандрайзинг және әріптестік жөніндегі маман, «Садокат» ҚБ өкілі, Мухиддин Тоджиев ҚР Мәдениет және ақпарат министрлігінің жобасы шеңберінде «Даму» ЗТБ ұйымдастырған «Тиімді қайырымдылық» вебинарлар сериясында халықаралық спикер ретінде сөз сөйледі; ZOOM арқылы Беларусь Республикасындағы Республикалық волонтерлік орталығымен жұмыс кездесуі ұйымдастырылды, онда Тараптар ынтымақтастық туралы меморандум жасасу туралы өзара тілек білдірді.
- Беларусь Республикасындағы Республикалық волонтерлік орталығымен жұмыс кездесуі ұйымдастырылды. Кездесу барысында екі орталық арасындағы ынтымақтастық мүмкіндіктері талқыланды.
- Халықаралық ынтымақтастық жөніндегі Менеджер Тәжікстандағы Орталық Азия волонтерлерінің халықаралық форумына қатысты. Форумда ол Қазақстанның волонтерлікті дамыту саласындағы тәжірибесімен бөлісті.

- Халықаралық ынтымақтастық жөніндегі Менеджер Қырғызстандағы қазақ-қырғыз жастар форумына қатысып, онда ХВО мүшесімен, «Қырғызстанның Қызыл жарты айы» Қоғамдық ұйымымен, сондай-ақ «Active volunteers» және «Бириккен Жаштар Уюмы» волонтерлік ұйымдарының өкілдерімен кездесулер ұйымдастырылды. Сапар барысында Тәжікстан, Түрікменстан мен Қырғызстандағы волонтерлік ұйымдардың байланыс желісі кеңейтілді.
- ҚР Мәдениет және ақпарат Министрлігімен және БҰҰЕ-мен бірлескен, халықаралық волонтерлер күніне арналған Симпозиум өткізілді. Іс-шараға Қырғызстан, Тәжікстан және Өзбекстаннан келген ХВО мүшелері шақырылып, өз өңірлерінде волонтерлік қызметті дамыту туралы ақпаратпен бөлісті, сондай-ақ өзара іс-қимыл бойынша нақты ұсынымдар жасады. Симпозиумда БҰҰЕ спикері тарапынан Халықаралық волонтерлер жылы бойынша тарихи анықтама ұсынылды.
- Қазақстан Республикасы Сыртқы істер министрлігінің өкілі Халықаралық волонтерлер жылын өткізудің көрінісі мен тұжырымдамасын таныстыра отырып, Қазақстанның волонтерлік қызмет саласындағы негізгі жетістіктері мен бастамаларына толығырақ тоқталды.
- БҰҰЕ консультациялық қызметтер секциясының жетекшісі Тапива Камуруко әлемдегі еріктіліктің жай-күйі туралы 2025 жылғы баяндаманы дайындау тәсіліне тоқталып, онда волонтерліктің үлесін өлшеу және Еріктілік индексіні әзірлеу туралы, волонтерліктің, оның ішінде Қазақстандағы мәліметтер базасы туралы айтып берді. Сондай-ақ БҰҰЕ спикерлері мен Қазақстан, Қырғызстан, Тәжікстан және Өзбекстанды қоса алғанда, Орталық Азия елдерінің өкілдері өңірлердегі волонтерлік қызметті дамыту туралы өз көзқарастарымен бөлісті және Орталық Азиядағы еріктіліктің жай-күйі туралы алғашқы баяндамаға өз ұсыныстарын енгізді.
- Симпозиум Қазақстан, Қырғызстан, Тәжікстан және Өзбекстаннан 50-ге жуық адамды, оның ішінде мемлекеттік құрылымдардың, халықаралық ұйымдардың, шетелдік елшіліктердің өкілдерін, сондай-ақ волонтерлік қызмет саласындағы сарапшыларды біріктіріп сәтті өтті.
- Қарағанды облысына БҰҰЕ өкілдерімен және Орталық Азияның волонтерлік ұйымдарымен бірлескен сапары өтті. Делегаттар волонтерліктің негізгі тақырыптарын талқылаған Қарағанды облысының волонтерлер форумына және интерактивті кафеге қатысты.
- «Пешрафт» қоғамдық қайырымдылық ұйымымен (Тәжікстан) ынтымақтастық туралы меморандум жасалды.

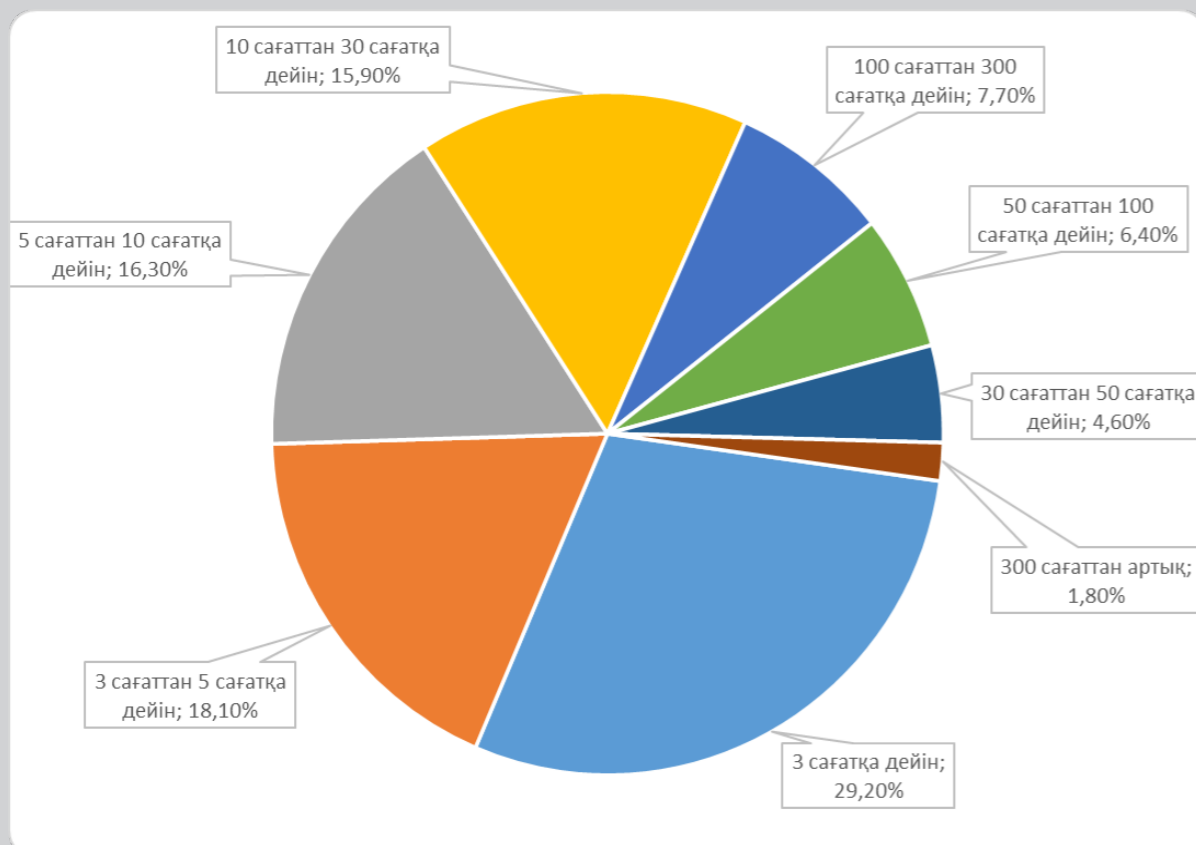
ВОЛОНТЕРЛЕРДІҢ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ҮЛЕСІ

Қоғам өміріндегі еріктілердің рөлі жыл сайын нығайып келеді. Олар адамдарға, ұйымдарға және жалпы қоғамға көмектесу арқылы әртүрлі қызмет салаларына айтарлықтай үлес қосады. Алайда, волонтерлердің экономикалық үлесін бағалау күрделі міндет болып табылады, өйткені қазіргі уақытта Қазақстан Республикасында волонтерлердің жұмыс істеген сағаттарының саны туралы бірыңғай сенімді деректер көзі жоқ, ал әлемдік тәжірибеде волонтерлердің экономикалық үлесін есептеудің әмбебап нысаны әлі жоқ.

№14 диаграмма

ҰВЖ-нің волонтерлер мен волонтерлік ұйымдар үшін ерікті сауалнамасының деректері бойынша

Бір айда волонтерлік қызметке волонтер арнаған волонтерлік сағат саны

Аймақтық фронт-офистер желісі 2023 жылы ай сайынғы статистикада **1 161 613 волонтерлік сағатты** сипаттады.

Сонымен қатар, ерікті сауалнамада алынған деректер сауалнамаға қатысқан 131 ұйымның қызметіне **59835 волонтер** қатысқанын көрсеті, олардың жұмысына волонтерлер айына **2 000 000 сағаттан** артық арнады. Бұл деректер **260 волонтердің** ерікті сауалнамасының нәтижелеріне сәйкес келеді, олар жыл сайын кемінде 93642 сағатты (жылына 1 – ден **6500 сағатқа дейін**) волонтерлік қызметке арнайды, соның ішінде **бір волонтердің үлесі жылына орта есеппен 300-400 сағат** (№14 Диаграмма).

Сондай-ақ, бір жыл ішінде аймақтық фронт-офистер желісі волонтерлердің болжамды саны **217 391 адам болған кезде тек 64799 волонтерлік позицияны** (бос жұмыс орындарын) тіркейтіндігіне назар аударуды талап етеді, дегенмен волонтерлердің ерікті сауалнамасына сәйкес волонтерлер позицияларының саны әрқашан **волонтерлер санынан асып түсіп жатыр, өйткені волонтерлердің көпшілігі ай сайын тұрақты жұмыс істейді және олардың әрқайсысы бір жыл ішінде орта есеппен 10-20 волонтерлік жұмыс орнына ие болады.**

Осылайша, волонтерлердің кем дегенде 3 млрд. 456 млн. теңге мөлшеріндегі экономикалық үлесі туралы айтуға болады, ал ең ықтимал көлемі – жыл сайын 43 млрд. 200 млн. теңгеден астам

Қазіргі уақытта біз волонтерлердің жалпы экономикалық үлесін шамамен ғана бағалай аламыз. Аймақтық фронт-офистер ұсынған статистиканы, сондай-ақ ерікті түрде сауалнамаға қатысқан волонтерлер мен волонтерлік ұйымдардың мәліметтерін талдай отырып, әртүрлі аймақтарда жұмыс істеген волонтерлер сағаттарының саны туралы шамамен суретті қалыптастыруға болады. Тиісті аймақтағы бір жұмыс сағатының орташа құнын ескере отырып, волонтерлер жасаған жұмыстың құнын шамамен бағалауға және экономикалық тиімділіктің минималды және орташа көлемін алуға болады.

Жоғарыда сипатталған барлық деректерді ескере отырып, Қазақстан Республикасындағы волонтерлер волонтерлік қызметке жыл сайын **2 миллион сағаттан** (ең аз), орташа есеппен жылына **25 000 000 сағат** жұмсайды, ал ең жоғары көрсеткіштер жылына **73-78 миллион сағатқа** жетуі мүмкін деген қорытынды жасауға болады.

Бұл деректер, олардың шамамен сипатына қарамастан, елімізде волонтерлердің экономикаға қосқан үлесі туралы сипатты қалыптастыруға көмектеседі. Алайда, бұл тәсіл идеалды емес және қателіктің жоғары ықтималдығын қалдыратынын атап өткен жөн.

Болашақта волонтерлердің экономикалық үлесін дәлірек бағалау үшін деректерді мониторингілеу мен есептеудің жаңа әдістемелерін енгізу, өзекті формулаларды әзірлеу талап етіледі. Осы қажеттілікті ескере отырып, волонтерлік үлес индексын әзірлеу жөніндегі Біріккен Ұлттар Ұйымының Еріктілері (бұдан әрі – БҰҰЕ) бастамасын қолдау және жан-жақты қосылу міндеті өткір тұр.

АЙМАҚТЫҚ ІС-САПАРЛАР БОЙЫНША ҚОРЫТЫНДЫ

Бұл қорытынды 2024-2026 жылдарға арналған Жол картасы жобасына ұсыныстар жинау және волонтерлікті мемлекеттік қолдау стандартын енгізу мақсатында «Birgemiz: áreket úaqutu» волонтерлік саласындағы іс-шаралар кешенін ұйымдастыру» жобасы шеңберінде қалыптастырылды.

I. Аймақтарда мемлекеттің волонтерлер қауымдастығымен өзара іс-қимылы туралы анықтамалық ақпарат

Алматы қаласына іс-сапар бойынша анықтама

1. Қала басшылығы өкілдерімен кездесу

Ағымдағы жылдың 4 қыркүйегінде Алматы қаласы әкімінің орынбасары А.О. Қырықбаевпен, сондай-ақ жастарды әлеуметтендіру және Жастар бастамаларын қолдау бөлімі басшысы М.А. Н.Б. Беккаировпен және Алматы қаласы волонтерлер фронт-офисінің өкілі Б. Б. Анарбаевамен кездесу өтті.

Жағдайдың сипаттамасы: кездесу қысқа, ресми болды. Жалпы алғанда, волонтерлерді қолдау формалары айтылды. Ресми деңгейде жастар бастамаларын қолдауға басымдық беріледі. Жергілікті қаржыландыру «мемлекеттік қор» қаражатынан жүзеге асырылады. Аймақтық фронт-офисінің (бұдан әрі – АВФ) функцияларын «Лига волонтеров» жүзеге асырады.

2. Мемлекеттік қызметшілерге арналған семинар

Ағымдағы жылдың 4 қыркүйегінде волонтерлікті қолдаудың мемлекеттік стандартын енгізу жұмыстары аясында (бұдан әрі – Стандарт) Алматы қ. Байтұрсынов к-сі, 22 к 1 мекенжайы бойынша мемлекеттік қызметшілерге арналған оқыту семинары өтті.

Семинарға Алматы қаласының үш департаментінің, атап айтқанда Ішкі істер департаментінің, Мәдениет және спорт басқармасының, жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар басқармасының өкілдері қатысты.

Жағдайдың сипаттамасы: маңыздысы, мемлекеттік органдардың атынан қатысқан мемлекеттік қызметшілердің көпшілігі волонтерлік қызметтің мәнін, ынтымақтастықтың мүмкіндіктері мен әлеуетін түсінбеді, соның салдарынан волонтерлік қоғамдастықпен жұмыс істеуге белсенділік танытпады. Бұл мемлекеттік органдар мен волонтерлер арасындағы өзара іс-қимылдың мүмкіндіктері, қағидаттары мен әдістері туралы тереңірек ақпараттандыру және консультациялық жұмыс жүргізу қажеттігін білдіреді.

Айта кетейік, Алматы қаласы жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар басқармасының мүддесін ресми өкілдің орнына қатардағы әлеуметтік қызметкер қорғады. Осыған байланысты волонтерлік бағдарламаларды барынша тиімді жүзеге асыру және мемлекеттік саясатты табысты жүзеге асыру үшін, көзқарасы кеңірек және шешім қабылдауға құқығы бар жергілікті атқарушы органдардың мемлекеттік қызметшілерін қатыстыру маңызды.

3. Волонтерлік ұйымдармен және бастамашыл топтармен фокус-топ

Ағымдағы жылдың 5 қыркүйегінде Алматы қаласы, Байтұрсынов көшесі, 22 к1 мекенжайында ағымдағы жағдай туралы ақпарат жинау және 2024-2026 жылдарға арналған жол картасына ұсыныстар жинау аясында фокус-топ өткізілді. Оған жергілікті ЖРО шақырған сондай-ақ кейінірек Республикалық фронт-офис те шақырған жергілікті волонтерлік ұйымдар мен бастамашыл топтардың өкілдері қатысты.

№	АТЖ	Ұйым немесе бастамашыл топ
1.	Байгабылов Елдар	«Qatqor charity» ҚҚ атқарушы директоры
2.	Шашубай Мадияр	Белсенді волонтер
3.	Дильмира Блац	«Lider.kz» ҚБ төрағасы
4.	Галина Яндимирова	«Серебрянные волонтеры города Алматы» төрағасы
5.	Ахмедова Жанна	«Амила» онкологиялық науқастарға көмек көрсету қоғамдық қорының төрайымы
6.	Бегалиева А	«ITeachME» ҚҚ өкілі
7.	Шергали Рустам Сакенулы	«Life time M» ҚҚ өкілі
8.	Асанова Дилярам Аркеновна	қ. Алматы Ассамблея Жастары, Қазақстан Ұйғыр Жастарының Одағы РҚБ жанындағы INSAN жастар қайырымдылық бірлестігінің жетекшісі
9.	Митрофанова Елена Николаевна	Антикор волонтерлері өкілі
10.	Алибек Іңкәр Батырханқызы	Alpha Volunteers волонтерлік ұйымының көшбасшысы
11.	Сарсембаева Ақерке	ЖРО белсенді волонтері
12.	Қамбарбаев С.	«Асар Уме» қоры
13.	Максатбеков Нурсултан	ЖРО белсенді волонтері
14.	Макетова Акерке	ЖРО белсенді волонтері
15.	Абугали Махамбет	«NEWMAN» қоры

Жағдайдың сипаттамасы: Айта кететін жәйт, Алматы қаласының фронт-офисінің қызметкерлері Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігінің бағдарламаны және қатысушылардың тізімін ұсыну жөніндегі нұсқаулығын уақтылы орындамаған, бұл Алматы қаласында Стандартты енгізу бойынша толыққанды жұмыстардың тоқтап қалу қаупін тудырды.

Кейінірек фронт-офиспен берілген бағдарламада волонтерлікпен байланысты ұйымдар көрсетілмеген, оның орнына мемлекеттік және оларға бағынысты ұйымдар тізімге енгізілген болып шықты. Республикалық фронт-офис алдағы іс-шараға дайындықты пысықтап, іс-шараға аймақтық волонтерлік ұйымдардың қатысуын қамтамасыз ету үшін аймақтағы барлық волонтерлік қауымдастықтарға шақыру хаттарын жіберді. Дегенмен, кешіктірілген ескертуге байланысты тиімді фокус-топ үшін мүшелерді жинау мүмкін болмады.

Кездесу барысында аймақтық фронт-офистің жұмысын «Қазақстан волонтерлер лигасы» ҚҚ-ның қазіргі немесе бұрынғы өкілдері болып табылатын тұлғалар жүргізетіні анықталды. Атап айтқанда, жобаны іске асыру бойынша қызметтер «Волонтерлердің фронт-офисі» және «Жыл волонтері» марапаттау рәсімдері ұйымдастыру бойынша жұмыстарды «Ел-шежіре» қоғамдық қоры асырды екен. Осыған байланысты, волонтерлік қоғамдастықтың басқа өкілдері бірнеше жылдан бері жүзеге асырылып келе жатқан және бір ұйым жеңіп алған мемлекеттік тапсырысқа алаңдаушылық білдірді. Бұл ретте республикалық фронт-офисте де, волонтерлік қоғамдастықта да бөлінетін бюджеттің нысаны, техникалық сипаттамалары мен мөлшері туралы ақпарат жоқ.

Сондай-ақ фокус-топтың қатысушылары фронт-офистің қалада өткізіліп жатқан іс-шараларға қатысты ақпараттық-түсіндіру жұмыстарына наразылықтарын білдірді, бұл волонтерлік ұйымдардың іс-шаралар туралы толыққанды хабардар болмауына әкеледі.

* Аймақтағы волонтерлік қызметті талдау барысында жасалған маңызды бақылаулар төмендегідей:

- **Жастардың белсенді қатысуы:** Жастар, атап айтқанда студенттер, іс-шараларға қатысу арқылы аймақтық волонтерлік қызметінде маңызды рөл атқарады, бірақ негізінен имидждік волонтерлік салада екенін ескерген жөн. Волонтерлік және жастар (волонтерлік деп аталатын) іс-шаралар мен жобалардың көпшілігін негізінен бір ұйым жүзеге асырады, бұл олардың есептерінде көрінетін волонтерлік қызметке емес, мәдениет пен көшбасшылыққа бағытталғандығына байланысты болуы мүмкін.
- **Жүйелік жобалардың болмауы:** Жастардың волонтерлік белсенділігі, көбінесе, волонтерлік іс-шараларға қатысумен шектеледі және олар әлеуметтік ортаға әсер ететін жүйелі әлеуметтік жобаларды жүзеге асыра алмайды.
- **Кері байланыс мәселелері:** АВФ функцияларын жүзеге асыратын ұйымның басты кемшіліктерінің бірі өтініштерге уақтылы жауап бермеуімен байланысты, бұл волонтерлермен және басқа да мүдделі тараптармен өзара әрекеттесуді қиындатуы мүмкін.
- **Ашықтықтың болмауы:** АВФ өз қызметінде жеткілікті ашықтыққа ие емес. Фронт-офистің құрылымы, қаржыны бөлу және жоспарлары туралы ақпарат жұртшылық үшін қолжетімді емес.
- **Нақты жоспарлар мен жобалардың болмауы:** Ұйымның есептері ақпаратсыз болуы мүмкін және Алматының аймақтық фронт-офисінің жоспарлары туралы ақпарат белгісіз болып қалуы мүмкін. Бұл фронт-офисте қандай өзекті жобалар мен бастамалар бар екенін түсінуді қиындатуы мүмкін. Әңгіме барысында волонтерлікті дамыту бойынша өңірдегі одан арғы жұмыстың түсінігі мен стратегиясын анықтау да мүмкін болмады.

Жетісу облысына іс-сапар бойынша анықтама

1. Облыс басшылығының өкілдерімен кездесу

Ағымдағы жылдың 8 қыркүйегінде Талдықорған қ., Назарбаев 38 к. мекенжайы бойынша, облыс әкімшілігінің ғимаратында Жетісу облысы әкімінің орынбасары Рустам Әлимен кездесу ұйымдастырылды.

Жағдайдың сипаттамасы: өңір басшылығымен кездесу барысында волонтерлік қызметке және оның өңірлік бастамаларға интеграциялануына байланысты мәселелер талқыланды. Өңірдің, аймақтық волонтерлікті дамыту үшін әлеуеті, оның жеке-леген құрамдастарын күшейтуге дайындығы бар екені атап өтілді. Әкімнің орынбасары волонтерлік қызметтің мәнін түсінеді, волонтерлік жобаларды ұйымдастыру мен басқаруда білімі мен тәжірибесі бар, қоғамдық және әлеуметтік бастамалардағы волонтерлердің құндылығы мен рөлін түсінеді. Сонымен қатар волонтерлік жобаларды қаржыландыру мәселесі талқыланды. Жетісу облысындағы қаржыландырудың қазіргі жағдайы талқыланды, сондай-ақ қаражатты бөлу және ресурстарды тиімді пайдалануды қамтамасыз ету контекстіндегі фронт-офистің рөлі мен маңыздылығы талқыланды. Сонымен, биыл Жетісу облысы Қоғамды дамыту басқармасы Азаматтық бастамаларды қолдау орталығының қолдауымен аймақтағы волонтерлік бастамаларды іске асыруға және аймақтағы фронт-офистің қызметін қолдауға 10 млн тг. гранттық негізде қаражатын бөлді.

***Әңгімелесу барысында жүргізілген маңызды бақылаулар мен Жетісу облысы АВФ қызметіне жүргізілген бақылаулар нәтижелері:**

- **Тиімділіктің төмендігі.** Жетісу облысындағы АВФ функцияларын орындаудағы қиындықтар АВФ жобасын жүзеге асыратын ұйымның сәтсіз таңдауымен байланысты – бұл жұмыстың мәнін біртұтас процесс ретінде түсіну жоқ (бір-бірімен байланысты емес бірқатар іс-шараларға назар аудару).
- **Волонтерлік қоғамдастықпен тиімді қарым-қатынастың болмауы.** Аймақта бұл АВФ басшысының коммуникативті және келіссөздер жүргізу қабілеттерінің төмендігімен, қазіргі волонтерлер қауымдастығының арасында беделі мен сенімінің болмауымен байланысты.

2. Мемлекеттік қызметшілерге арналған семинар

Ағымдағы жылдың 8 қыркүйегі волонтерлікті қолдаудың мемлекеттік стандартын енгізу жөніндегі жұмыстар шеңберінде Талдықорған қаласы, Қонаев көшесі, 47 мекенжайы бойынша жастарға қызмет көрсету орталығында (Бұдан әрі – Стандарт) мемлекеттік қызметшілерге арналған оқыту семинары өтті.

Жағдайдың сипаттамасы: оқыту барысында мемлекеттік құрылымдардың волонтерлік компоненттермен өзара іс-қимылы күрделі жағдайда тұрғандығы анықталды. Волонтерліктің әлеуметтік құбылыс ретіндегі мәнін нашар түсінуде. Қайырымдылық және волонтерлік ұғымдарын шатастыруы. Волонтерлік қызметтің (егер ол қайырымдылық болмаса) әлеуметтік пайдасын түсіну жетіспейді. Себебі волонтерлік қызметте өзара әрекеттесуді тәжірибесі жоқ мамандар жүзеге асады. Маңыздысы, мемлекеттік органдардың атынан қатысқан кейбір мемлекеттік қызметкерлер волонтерлік қоғамдастықпен жұмыс істеуге қатыспайды, дегенмен бұл үшін үлкен әлеуетке ие. Бұл ретте аймақта волонтерлер мен білім басқармасы арасында өңірдің маңызды әлеуметтік мәселесі – жасөспірімдердің өз-өзіне қол жұмсауы мен құқық бұзушылықтарының алдын алу бойынша тікелей ынтымақтастықтың қажеттілігі туындап отыр. Бұл факт мемлекеттік органдар мен волонтерлер арасындағы өзара іс-қимылдың ерекшеліктерін ескеру және мемлекеттік органдар арасында ақпараттандыру мен білім беру компоненттерін күшейту қажеттілігін көрсетеді.

Бұл ретте барлық қатысушы бөлімшелердің өкілдері жыл сайын қаражат жинап, әлеуметтік заттарды (сыйлықтар, азық-түлік себеттері, оқу құралдары) сатып алатынын айтқанын ескерген, бұл іс-әрекеттер агенттік тарапынан волонтерлік қызмет ретінде ұсынылады.

Осылайша, волонтерлікті дамытуды қолдау мақсаты жергілікті атқарушы органдардың волонтерлікті жүзеге асыруына ауыстырылып жатыр, бұл түбегейлі дұрыс емес.

3. Волонтерлік ұйымдармен және бастамашыл топтармен фокус-топ

Ағымдағы жылдың 9 қыркүйек айында Талдықорған қ., Қонаев 47 к., мекенжайы бойынша: «Coworking» жастарға қызмет көрсету орталығының ғимаратында ағымдағы жағдай туралы ақпарат жинау және 2024-2026 жылдарға арналған жол картасына ұсыныстар жинау аясында фокус-топ өткізіліп, оған жергілікті волонтерлік ұйымдардың өкілдері қатысты.

№	АТЖ	Ұйым немесе бастамашыл топ
1.	Байденов Жансерік	«Аяулы алакан» ҚҚ
2.	Садуакасова Светлана	«Талдыкорганский региональный Фонд содействия занятости» ҚҚ
3.	Шаяхметова Зоя Ивановна	«Текели-Көмек» ҚҚ
4.	Нуркежанов Дамир	«Qrobotics foundation» ҚҚ
5.	Самалбаева Улбике	«Байтерек» ҚҚ
6.	Закирова З.А.	«ЗОО клуб» волонтерлік тобы
7.	Гузенко Вероника	«ЗОО клуб» волонтерлік тобы
8.	Ахметсана О.М.	Аграрлық-технологиялық колледжінің волонтерлік тобы

Жағдайдың сипаттамасы: барлығы фокус-топқа волонтерлер мен қайырымдылық ұйымдарының 8 өкілі қатысты. Алайда, аймақтағы барлық дерлік ұйымдар мен бастамашыл топтар шақырту алды.

Мұндай қанағаттанарлықсыз жауап азаматтық және волонтерлік қауымдастықтың таңдалған АВФ жобасын жүзеге асыратын ұйымға наразылығымен байланысты. Соған қарамастан, волонтерлік қоғамдастықты нығайту және әртүрлі салалар мен азаматтық сектор арасындағы өзара іс-қимылды жақсарту қажеттілігін көрсететін жәйт ретінде қабылданатын өзара байланыстармен алмасты.

Сондай-ақ, аймақтағы волонтерлік қызмет негізінен жастармен байланыстырылады екен. Бұл тек жастардың бастамасы емес екенін көрсету үшін волонтерлердің өкілдіктеріне көбірек әртүрлілік беру керектігін атап өткен жөн. Сондай-ақ жастар ұйымдарымен, әсіресе әлеуметтік бағыттар саласындағы өзара іс-қимыл бойынша мәселелер байқалады.

Жалпы, аймақта неғұрлым табысты және инклюзивті волонтерлік қозғалысты құру үшін волонтерлік қоғамдастықты нығайтуға және бағыттардың әртүрлілігіне баса назар аудару ұсынылады.

Шығыс-Қазақстан облысына іс-сапар бойынша анықтама

1. Облыс басшылығының өкілдерімен кездесу

Ағымдағы жылдың 12 қыркүйегінде Максим Горький көшесі, 40 мекенжайында Шығыс Қазақстан облысы әкімі аппаратының басшысы Е.Ж. Нұрғалиевпен кездесу өтті.

Жағдайдың сипаттамасы: облыс басшылығы өңірде волонтерлікті жүзеге асырудың мәнін, әлеуметтік пайдасы мен әлеуетін жақсы түсінеді.

Кездесу барысында аппарат басшысы бірқатар маңызды тапсырмалар жүктеді:

- **Мемлекеттік әлеуметтік тапсырысты белгілеу:** осы тапсырыстың техникалық сипаттамасын әзірлеу үшін Ұлттық волонтерлік желіден сарапшыларды тарту жоспарлануда.
- **Волонтерлік қызметті ақпараттық жария ету:** Шығыс Қазақстан облысындағы волонтерлердің маңыздылығы мен белсенділігін атап өту мақсатында Ұлттық волонтерлік желімен келісілетін бейнероликтер жасау көзделуде. Өңгімелесу барысында аппарат басшысы волонтерлер үшін орын-жаймен қамтамасыз етуге де қызығушылық танытты. Сондай-ақ, 35 жастан 50 жасқа дейінгі жас санатындағы азаматтарды волонтерлік қызметпен қамтуға байланысты мәселе талқыланды.
- ЖРО-да волонтерлер шеңберін кеңейту және әлеуметтік бастамаларға осы жас санатындағы көбірек адамдарды тарту үшін осы мақсатты топпен жұмысты белсенді түрде қолға алу тапсырылды.

2. Мемлекеттік қызметшілерге арналған семинар

Ағымдағы жылдың 11 қыркүйегінде волонтерлікті қолдаудың мемлекеттік стандартын (Бұдан әрі – Стандарт) енгізу жұмыстары аясында Өскемен қаласында Славский жағалауы, 22 үй мекенжайы бойынша мемлекеттік қызметшілерге арналған оқыту семинары өтті.

Семинарға мемлекеттік қызметкерлердің 27 өкілі қатысты. Олардың ішінде Төтенше жағдайлар департаментінің, Денсаулық сақтау басқармасының, Білім басқармасының, Қоғамдық даму басқармасының, Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметтің, Мемлекеттік қызмет істері агенттігінің, Экология департаментінің, қалалық және аудандық жастар ресурстық орталықтарының (бұдан әрі - ЖРО) өкілдері бар.

Жағдайдың сипаттамасы: бұл аймақтағы оқытудың ерекшелігі оның ЖРО жұмысын одан әрі жоспарлау жөніндегі іс-шара аясында ұйымдастырылғандығында болды. Осыған байланысты тренингке Өскемен қаласының салалық ведомстволарының өкілдері ғана емес, сонымен қатар аудандық ЖРО өкілдері де қатысты.

Семинар барысында аудандық ЖРО өкілдері аудандарда жұмыс істеу кезінде кездесетін мәселелерді талқылап, сұрақтардың көпшілігіне жауап алды. Қатысушылар бір-бірімен белсенді өзара әрекеттесулерін көрсетті және облыстағы волонтерліктің өзекті кейстерін қарастырды. Мемлекеттік құрылымдар өкілдерінің көпшілігі волонтерлік компонентпен ынтымақтастыққа дайын екендіктерін білдірді, бұл осы саладағы жұмыс тәжірибесінің бар екендігін және мемлекеттік және мемлекеттік емес ұйымдар арасындағы ынтымақтастықты дамытуды жалғастыруға дайын екендігін көрсетеді.

Мемлекеттік қолдаудың жастарға назар аудару мәселесі ашық талқылануда (ЖРО арқылы қолдау саясатын жүзеге асыруға байланысты) – форумдарға, тәжірибе алмасу алаңдарына, оқыту мен мотивациялық компоненттерге тек жастар ұйымдары мен топтары шақырылады. Бұл ретте салалық ведомстволар тікелей және орта жастағы волонтерлік топтармен ынтымақтасуға дайын екендіктерін білдірді.

3. Волонтерлік ұйымдармен және бастамашыл топтармен фокус-топ

Ағымдағы жылдың 12 қыркүйек айында Өскемен қаласында, Набережная Славский көшесі, 22 үй мекенжайы бойына волонтерлік саладағы ағымдағы жағдай туралы ақпарат жинау және 2024-2026 жылдарға арналған жол картасына ұсыныстар жинау аясында фокус-топ өткізілді, оған жергілікті волонтерлік ұйымдардың өкілдері, мемлекеттік қызметкерлер және бастамашыл топтар қатысты.

№	АТЖ	Ұйым немесе бастамашыл топ
1.	Ералы Д.	Самар ЖРО
2.	Сауық Е.	Самар ЖРО
3.	Беркман Т.	Волонтерлік қозғалыс
4.	Оразбеков Ш.	Бірге жақсылық жасаймыз
5.	Тұрарбек Т.	Патет
6.	Асамова Ж.	Патет
7.	Сабиллова М.	Катонқарағай ЖРО
8.	Морозова Ю.	Шемонаиха ЖРО
9.	Сақарбеков А.	Шемонаиха ЖРО
10.	Зархымбек К.	Зайсан ЖРО
11.	Асқарбылов С.	Тарбағатай ЖРО
12.	Нуркасынова Л.	Риддер ЖРО
13.	Сайфутдинова О.	Риддер қаласынан келген волонтер
14.	Ушакова О.	Аманжолов атындағы ШҚУ
15.	Әбубәкір М.	ЖРО Қурчим
16.	Кайраков Е.	Волонтер
17.	Жансұлтанов Д.	ҚАЕУ ЖІК
18.	Суюндық Ә.	Волонтер
19.	Сағымбаев С.	Риддер ЖРО
20.	Альжанова М.	ЖРО волонтері
21.	Степаненкова А.	ЖРО волонтері
22.	Утегенова М.	"Мархабат КЗ" ҚҚ
23.	Черных В.	Риддер қаласынан келген волонтер
24.	Береуинска-Абикова Е.	ШҚО ӘҚДО

Жағдайдың сипаттамасы: фокус-топ аясында үш санаттағы қатысушылар қатысты – мемлекеттік қызметкерлер, сонымен қатар кәсіпкерлер және өз ұйымдарының иелері, үкіметтік емес ұйымдардың (ҰЕҰ) өкілдері және волонтерлік қоғамдастықтардың белсенді мүшелері болып табылатын мемлекеттік қызметкерлер.

Пікір сайысқа тек белсенді емес бір топты қоспағанда, барлық үш топтың өкілдері қатысты. Маңыздысы, қалалық және аудандық ЖРО діни мекемелер мен саяси партиялардан қомақты қаржылай қолдау алады. Бұл ақшаны волонтерлік арқылы бөлудің қаншалықты заңды екендігі туралы сұрақтарды туады және волонтерлік қызметке қатысты түсінбеушіліктерге әкелуі мүмкін.

ЖРО өкілдері қойылған міндеттерді жүзеге асырудағы қиындықтар мен мәселелерді белсенді түрде талқылады. Аудандарда волонтерлік бойынша жоспарлар олардың ерекшеліктерін ескермей төмендетіледі. Ең үлкен мәселе – волонтерлердің көбеюін қамтамасыз ету, өйткені аудандарда мұны тек мектеп оқушыларының есебінен жасауға болады, өйткені басқа санаттар толығымен жұмыспен қамтылған, ал жергілікті тұрғындар арасында волонтерліктің мәні мен оның пайдасы туралы түсінік жоқ және балалар үйде көмектесуі керек деген нық сенім бар. Сонымен қатар, аудандарда волонтерліктің барлық басым бағыттарын жүзеге асыруды қамтамасыз ету мүмкін емес – ол үшін сұраныс та, алаңдар да жоқ.

Бұл аймақтардағы ерекшеліктерді, қажеттіліктерді және шектеулерді ескермей, волонтерлік жоспарлардың біркелкілігі мәселесін көтерген бірінші аймақ болды. Болашақта бұл мәселе әр аймақта әрбір талқылауда дерлік резонанс тудырды.

Абай облысына іс-сапар бойынша анықтама

1. Облыс басшылығының өкілдерімен кездесу

Ағымдағы жылдың 13 қыркүйегінде Абай облысы Қ.Мұхамханов көш., 8 үй мекенжайында әкімі аппаратының басшысы Ж.Б. Сәрсәбаевпен кездесу өтті.

Жағдайдың сипаттамасы: аппарат басшысы бұрын үкіметтік емес ұйымдар (ҰЕҰ) саласында жұмыс істеген, сондықтан волонтерлікті қолдаудың барлық аспектілерін жақсы түсінеді. Кездесу барысында ол волонтерлік қоғамдастыққа көмектесе алатын мемлекеттік әлеуметтік тапсырыстардың нақты құралдарын, тетіктерін және нұсқаларын ұсынды. Қауымдастықтың әлі жеке үй-жайы жоқ, өйткені бұл аймақ жақында дами бастады және олар оны барлық қажеттіліктермен қамтамасыз етуге әлі үлгермеген. Алайда, еңбек өтілі бағдарламасын республикалық деңгейде енгізу идеясы айтылды.

Болашақта олар жаңа жобаларды жүзеге асыру үшін қаржы тартуды және оларды жүзеге асыру үшін ҰЕҰ-мен тығыз байланыс орнатуды жоспарлап отыр. Мотивациялық бағдарламаны әзірлеу кезінде олар кәсіпкерлік сектордың, ауылдық жерлердің және кәсіпорындардың мүдделерін ескереді.

Аппарат басшысы халықаралық тәжірибелермен жақсы таныс және осы тәжірибеге сүйене отырып, оларды өз жұмысында қолданады. Басқа салаларда да олардың көпжақты ынтымақтастық тәжірибесі бар, мұнда міндеттерді бөлу сәтті аяқталды және қазіргі уақытта оларды пайдалануды жалғастыруда. Сонымен қатар, аппарат басшысы волонтерлік тақырыбына арналған бейнероликтер әзірленетініне және олар үшін техникалық сипаттамалар, соның ішінде нәтижелерді бағалаудың негізгі көрсеткіштері белгіленетініне уәде берді.

2. Мемлекеттік қызметшілерге арналған семинар

Ағымдағы жылдың 13 қыркүйегінде Семей қаласы Мәңгілік ел к., 32 ү. мекенжайы бойынша волонтерлікті қолдаудың мемлекеттік стандартын енгізу жұмыстары аясында (Бұдан әрі – Стандарт) мемлекеттік қызметшілеріне арналған оқыту семинары өтті.

Семинарға Ішкі істер департаментінің, Мәдениет басқармасының, Білім басқармасының, Төтенше жағдайлар департаментінің, Спорт басқармасының, Денсаулық сақтау басқармасының, Қоғамдық даму басқармасының өкілдері қатысты.

Жағдайдың сипаттамасы: қазіргі уақытта Абай облысында мемлекеттік қызметшілердің барынша жақсы ұсынылғаны байқалады. Алайда, өкінішке орай, Әлеуметтік қорғау басқармасы мен экология департаменті бұл семинарға қатысқан жоқ. Ал қатысқан ұйымдардың өкілдерінің болуына қарамастан, олардың кейбіреулері волонтерлермен өзара әрекеттесу туралы хабардар болмады. Семинарда өз наразылықтарын білдірген Мәдениет басқармасының қызметкерлерін ерекше атап өткен жөн, өйткені олардың волонтерлік қоғамдастыққа қатысуы жоқ және өздері үшін перспективалар мен мүмкіндіктерді көрмейді. Спорт басқармасының қызметкері волонтерлермен өзара әрекеттесуге қызығушылық танытты. Семинар соңында ол волонтерлердің аймақтық фронт-офисінің байланыстарын алып, кездесу нәтижелеріне риза болды.

Ішкі істер департаменті, Төтенше жағдайлар департаменті және Денсаулық сақтау басқармасы қазірдің өзінде тиісті саладағы волонтерлермен тікелей ынтымақтастықта тәжірибеге ие – пайдасын көреді, өзара іс-қимылдың даму перспективаларын түсінеді. Жалпы атмосфера біршама икемді және тұтқыр болып көрінбеуі мүмкін, бірақ белгілі бір саладағы жұмысты жақсартуға бел буған жеке қатысушылар бар.

3. Волонтерлік ұйымдармен және бастамашыл топтармен фокус-топ

Ағымдағы жылдың 14 қыркүйегінде Абай көшесі, 99 мекенжайы бойынша Семей қаласында волонтерлік саланың ағымдағы жағдайы туралы ақпарат жинау және 2024-2026 жылдарға арналған Жол картасына ұсыныстар жинау аясында фокус-топ өткізілді, оған жергілікті волонтерлік ұйымдардың өкілдері, күміс волонтерлер және т. б. қатысты.

№	АТЖ	Ұйым немесе бастамашыл топ
1.	Өміржанов Е.	QazMedSMU
2.	Толеуғалиева Д.	Qoldau
3.	Советова Е.	Qoldau
4.	Чернышов К.	АСА
5.	Сергазы А.	Достық үйі
6.	Кидирмоллаев Т.	«Абай жастары» ЖРО
7.	Таранова О.	"Исток" ҚБ

№	АТЖ	Ұйым немесе бастамашыл топ
8.	Жамангулова Т.	Фронт-офис
9.	Тастемірова А.	«Белгінде маржан»
10.	Тумарова А.	Семей қаласының ЖРО-ы
11.	Жазитов А.	«Интеллектуалды жастар» ҚБ
12.	Фархадов И.	АСА
13.	Павел Е.	Lider.kz
14.	Бонко П.	Lider.kz
15.	Лошкарева Н.	Достық үйі
16.	Асташина Л.	"Семей орталығы" ҚҚ
17.	Следников В.	"Инв. чернобыль" ҚБ
18.	Кабиденова А.	«Абай жастары» ЖРО
19.	Сақпан А.	«Абай жастары» ЖРО
20.	Молдакашев Қ.	Фронт-офис

Жағдайдың сипаттамасы: фокус-топта қатысушылардың жеткілікті саны болды, алайда Семей қаласының нақты волонтерлік қоғамдастығы әлдеқайда кең. Сонымен бірге, АВФ-ның шақыруы бойынша фокус-топқа ұйымдардың жетекшілері немесе үйлестірушілері болып табылмайтын волонтерлер қатысты, бұл олардың қандай да бір ұсыныстар беруін қиындатты.

Волонтерлер өздерінің жеке кеңселерінің жоқтығына және жалпы волонтерлікті дамытуды қолдау шаралары туралы бірыңғай жоспар мен ақпараттың жоқтығына алаңдаушылық білдірді. Бұл аймақтың жаңа болуына және қазір жұмыстың «ескі сызбаларын» қайта құру кезеңінен өтіп жатқандығына байланысты болуы мүмкін. Жалпы көңіл-күй конструктивті-жұмысқа дайын.

Павлодар облысына іс-сапар бойынша анықтама

1. Облыс басшылығының өкілдерімен кездесу

Ағымдағы жылдың 15 қыркүйегінде Павлодар облысы Сәтбаев көшесі, 49 мекенжайында әкімі аппаратының басшысы Д.Е. Ибыраевпен кездесу өтті.

Жағдайдың сипаттамасы: кездесу белсенді өтті, ұсыныстар мен идеялар бар, міндеттер қойылды, бірақ бұл міндеттерді шешуге қатысты сұрақтар туындайды. Тұтастай алғанда, аймақ бойынша жүргізілген бақылаулардан қағаздағы сөздер, жоспарлар мен міндеттер нақты жағдайға сәйкес келмейтіні көрініп тұр. Бұл алаңдатады, өйткені Павлодар облысы ұзақ уақыт бойы волонтерлікті дамыту бойынша көшбасшылардың қатарында болды және көп жағдайда мемлекет пен азаматтық қоғамның өзара іс-қимылындағы инновациялардың үлгісі болды. Ал енді мәннен гөрі есептер маңыздырақ сияқты.

Сондай-ақ волонтерлердің фронт-офисінің жұмысы да үлкен алаңдаушылық туғызады, өйткені волонтерліктің практикалық көрсеткіштері есептерде көрсетілгендерден айтарлықтай ерекшеленеді. Фронт-офис бір ай бойы талдау мен мониторинг жүргізуге және мемлекеттік қолдауды жүзеге асыру мақсатында волонтерлермен нақты өзара іс-қимыл орнатуға емес, бір күн ішінде есептерді жинауға көбірек көңіл бөледі деген сезім қалыптасады.

Бұл үкіметтік емес ұйымның мемлекеттік әлеуметтік тапсырыс шеңберінде АВФ-н жүзеге асыруы АВФ идеясының беделін түсіретіндігінің және көмектескеннен гөрі зиян тигізетіндігінің тағы бір мысалы.

2. Мемлекеттік қызметшілерге арналған семинар

Ағымдағы жылдың 15 қыркүйегінде Павлодар қаласында Ломов көшесі, 38 мекенжайында волонтерлікті қолдаудың мемлекеттік стандартын (Бұдан әрі – Стандарт) енгізу жұмыстары аясында мемлекеттік қызметшілерге арналған оқыту семинары өтті.

Семинарға Ақсу қаласы әкімдігінің Төтенше жағдайлар департаменті, Білім басқармасы, Ақпарат және қоғамдық даму басқармасы, жер қойнауын пайдалану басқармасы және аймақтық ЖРО өкілдері қатысты.

Жағдайдың сипаттамасы: қатысушылардың саны жеткілікті болды, дегенмен айта кететін нәрсе, олар негізінен осы семинар үшін маңыздылығы кем емес тиісті салалық ведомстволардың орнына аймақтық ЖРО-ның өкілдерін ұсынды. Өкінішке орай, тренинг барысында қатысушылар тарапынан жеткілікті қызығушылық байқалмады, сұрақтар қойылмады немесе кері байланыс алынбады.

Семинарда ұсынылған материал болашақта қолданылмауы мүмкін деген сезім бар. Естеріңізге сала кетейік, Павлодар облысы бұрын Қазақстандағы волонтерлік саласындағы көшбасшылардың бірі болып саналған болатын. Алайда, аймақта 2020 жылдан бастап бұл салада регрессия байқалады.

3. Волонтерлік ұйымдармен және бастамашыл топтармен фокус-топ

Ағымдағы жылдың 16 қыркүйегінде Павлодар қ. Ломов к-сі, 38 мекенжайында ағымдағы жағдай туралы ақпарат жинау және 2024-2026 жылдарға арналған жол картасына ұсыныстар жинау аясында фокус-топ өткізілді. Жергілікті волонтерлік ұйымдар, мемлекеттік қызметкерлер және бастамашыл топтардың өкілдері қатысты.

№	АТЖ	Ұйым немесе бастамашыл топ
1.	Темиргалиева А.	«Jin» ҚҚ
2.	Омарва А.	Қызыл жарты ай қоғамы
3.	Сейтеков В.	«Vita» ұйымы
4.	Былинина Л.	«Vita» ұйымы
5.	Дюсенбаева С.	«Vita» ұйымы
6.	Нобикова Е.	«Vita» ұйымы
7.	Вошково О.	ДПСО

№	АТЖ	Ұйым немесе бастамашыл топ
8.	Стротлино Л.	ПГО-Экибастуз
9.	Букаева А.	Lider.kz
10.	Касымжанова А.	СОГИ
11.	Амиргалиева Н.	«Заманда» ҚҚ
12.	Алим Е.	Ә.Марғұлан атындағы университет
13.	Өлімжан Е.	ППУ «Лотос»
14.	Даримова Г.	Қалалық мәслихат депутаты
15.	Жақсыбай А.	ППУ «Лотос»
16.	Мұхамедиярова Д.	ППУ «Лотос»
17.	Бектенолы А.	ППУ «Лотос»
18.	Қуанышқызы А.	ППУ «Лотос»
19.	Ақайдар Г.	ППУ «Лотос»
20.	Нұрметова М.	ППУ «Лотос»
21.	Нуралы А.	ППУ «Лотос»
22.	Әліне Қашкен	ППУ «Лотос»
23.	Ақылбеқыовы	ППУ «Лотос»

Жағдайдың сипаттамасы: фокус-топқа қатысушыларды таңдау сәтсіз болып шықты. Шақырылған қатысушылардың жартысынан көбінде волонтерліктің мәні туралы түсінік те болған жоқ. Бұл ақпарат жинаудың сапасыздығына және тиімділігінің төмендігіне әкелді. Фокус-топпен кездесу барысында волонтерлік қызметтің негіздерін түсіндіруден бастау керек болды, бұл жағдай аймақта көптеген тәжірибелі волонтерлік ұйымдардың болуымен және «сарапшы» фокус-топты жинаудың нақты мүмкіндіктің бар болуына қайшы келеді.

Маңыздысы, белгілі бір аймақтағы волонтерлік қауымдастық шашыраңқы болып көрінеді және волонтерлердің аймақтық фронт-офисі тиісті деңгейде жұмыс істемейді. Бастапқыда АВФ назарында болмаған волонтерлік ұйымдармен тиімді байланыстар орнатылмайды және олармен ақпарат алмасу жүзеге асырылмайды.

Дегенмен, АВФ басшысының өзі жеткілікті түрде хабардар және волонтерлік тақырыбын жақсы біледі – ол 2021 жылы республикалық фронт-офис ұйымдастырған АВФ үшін күндізгі оқудан өтті. Ол АВФ жобасын жобаның басынан бастап жүзеге асырып келеді. Бұл ретте фокус-топқа оның шақыруы бойынша келген ұйымдардың да негіздерін білмейді, яғни волонтерлік қоғамдастықты оқыту бойынша жұмыс мүлде жүргізілмейді.

Анықтамалық, Павлодар облысы Қазақстанда бірінші болып волонтерлік қызметке мемлекеттік әлеуметтік тапсырысты енгізді. Сондай-ақ мұнда жастар бастамалары үшін тегін орын ұсынылып, алғашқы волонтерлік орталық ашылды. Дегенмен, қазіргі уақытта басымдықтардың өзгеруі байқалуда, волонтерлік қызмет нақты міндеттерді шешуге азырақ бағдарланып, коммерцияландырылды. Бұл ауысымды, мысалы, сенбіліктер арқылы көрсетуге болады, мұнда басшылар жұмысқа өздері қатысқаннан гөрі волонтерлерді басқарғанды жөн көреді, бұл волонтерлік белсенді қатысу және қандай да бір тапсырмаларды орындау емес, командалық қызметке байланысты деген сезімге әкелуі мүмкін.

Солтүстік Қазақстан облысына іс-сапар бойынша анықтама

1. Облыс басшылығының өкілдерімен кездесу

Ағымдағы жылдың 18 қыркүйегінде Солтүстік Қазақстан облысы, Қазақстан Конституциясы көшесі, 58 мекенжайында облыс әкімінің орынбасары Құрманов Рүстем Жомартұлымен кездесу өтті.

Жағдайдың сипаттамасы: қайырымдылық пен волонтерлік қызметтің айырмашылығын нақты айтқан жалғыз басшы. Басшылық волонтерлік қызметті қолдауға жоғары қызығушылық танытады және волонтерліктің мәнін терең түсінеді.

Жастар волонтерлігіне басымдық беру қажеттілігін азайту керек деген және өңірдегі волонтерлікті қолдау мен дамыту бойынша жүйелі жұмыс жүргізу үшін волонтерлік қызмет бойынша ішкі саясат басқармасынан бөлек тұлға қажет деген идеяны алға тартты.

Бірыңғай ақпараттық материалдар (Волонтерлік туралы заңда айқындалған тұжырымдамаларға сәйкес АКМ әзірлеген) арқылы халықты оқытудың ақпараттық құрамдас бөлігін күшейту қажет деп санайды.

Алайда, ақпараттық-түсіндіру жұмыстарында басшылық пен АВФ мамандары мен волонтерлер қауымдастығының түсінігі арасында үлкен алшақтық бар. Ал облыс басшылығының конструктивті-құрылымдық көзқарасы мен барлығы нақты салада қалай жүзеге асырылатыны арасындағы алшақтық байқалады.

2. Мемлекеттік қызметшілерге арналған семинар

Ағымдағы жылдың 18 қыркүйегінде волонтерлікті қолдаудың мемлекеттік стандартын (Бұдан әрі – Стандарт) енгізу жұмыстары аясында Петропавл қ. Қазақстан Конституциясы көшесі, 25 мекенжайында мемлекеттік қызметшілерге арналған оқыту семинары өтті.

Семинарға департаменттердің, атап айтқанда, Аймақтық ішкі саясат басқармасының, облыстық мәслихаттың, Полиция департаментінің, Денсаулық сақтау басқармасының, Әлеуметтік қамсыздандыру бөлімінің, Төтенше жағдайлар департаментінің өкілдері қатысты.

Жағдайдың сипаттамасы: мемлекеттік органдар семинарға қатысуға қызығушылық танытпады. Іс-шараға қатысқандар адамдар, волонтерлік сектормен өзара әрекеттесу тәжірибесі жоқ және шешім қабылдау өкілеттіктеріне ие емес. Мемлекеттік органдар мен волонтерлік сектор арасында айтарлықтай ақпараттық алшақтық бар.

ЖРО өкілдері ақпарат алмасуға және волонтерлермен ынтымақтасуға, волонтерлердің өңірлік фронт-офисімен тығыз өзара іс-қимыл жасауға ниетті емес деген болжам жасауға болады.

3. Волонтерлік ұйымдармен және бастамашыл топтармен фокус-топ

Ағымдағы жылдың 19 қыркүйек айында Петропавл қаласында, Қазақстан Конституциясы көшесі, 25 мекенжайында волонтерліктің ағымдағы жағдайы туралы ақпарат жинау және 2024-2026 жылдарға арналған жол картасына ұсыныстар жинау аясында фокус-топ өткізілді. жергілікті волонтерлік ұйымдардың өкілдері, мемлекеттік қызметкерлер және бастамашыл топтар қатысты.

№	АТЖ	Ұйым немесе бастамашыл топ
1.	Сарсембаева Г.Д.	ДАС по СКО
2.	Абильмажитова С.М.	ІСБ
3.	Мухаметкалиева А.Б.	ІСБ
4.	Бекпаева К.Ж.	ІСБ
5.	Рамазанова А.К.	ІСБ
6.	Сурапанова С.К.	Облыстық мәслихат
7.	Актова И.А.	Облыстық мәслихат
8.	Билялова Ш.С.	Облыстық мәслихат
9.	Иргекбаев С.Х.	ДП СКО
10.	Попова З.С.	УПН ДП СКО
11.	Нуркайдарова С.Е.	ОВП
12.	Мейманова Г.Ж.	ДБ
13.	Солдатова О.И.	УП
14.	Гопова Д.В.	ІСБ
15.	Карибаев А.А.	ІСБ
16.	Кожаметова Н.Б.	ІСБ
17.	Здуалиев Б.М.	ІСБ
18.	Аплесанова Г.С.	ІСБ
19.	Мамилина Б.А.	ІСБ
20.	Орлов В.В.	УПР и РП
21.	Атманов А.А.	УЛЧС ДЧС СКО
22.	Самаев К.А.	ОСО ДЧС СКО
23.	Медетова Р.С.	ІСБ
24.	Джумалиева Г.Н.	ІСБ

Жағдайдың сипаттамасы: волонтерлік қоғамның өкілдерінің қатысуы қанағаттанарлықсыз болды, өйткені жастар мен студенттік топтарға көңіл бөлінеді. Іс-шараларға меценаттар да қатысты, олар өңірдегі аз қамтылған отбасыларға қолдау көрсетеді, бұл ретте олар өз қызметіне аса жауапкершілікпен қарайды. ЖРО өкілдері волонтерлікті белсенділік ретінде байыпты қабылдамайды – бұл туралы «есеп беру үшін» студенттердің жаппай іс-шаралары ретінде қабылдайды.

Жалпы, бұл жерде басқа өңірлердің волонтерлік қауымдастығымен өзара іс-қимыл өте шектеулі. Меценаттар МАК өкілдерімен қарым-қатынас жасайды және негізінен азаматтық сектормен кеңінен араласады. Волонтерлік командалар болса, олардың саны аз және олар жалпы ел бойынша волонтерлікте не болып жатқанын толық біледі. Солтүстік Қазақстан облысы волонтерлік қызмет көрсету тұрғысынан Қазақстанның қалған бөлігінен алшақтау сезімін тудырады, өйткені ол көбінесе мұқтаж жандарға қызмет көрсетуге бағытталған қайырымдылық аспектісі ретінде қарастырылады. Бұл тұрғыда Волонтерлердің жазғы мектебінен өткен волонтерлер (республикалық фронт-офис жобасы, бұдан әрі - ЖВМ) ерекше көзге түседі. Петропавлда барлығы 5-6 волонтерлік ұйым жұмыс істейді, бұл ретте студенттік отрядтар айтарлықтай көп. Осыған сүйене отырып, өңірдегі волонтерлік басым бағыт болып табылмайды.

Бұл ретте ЖРО-ға қойылған мақсат - волонтерлерді қолдау емес, тарту.

Ақмола облысына іс-сапар бойынша анықтама

1. Облыс басшылығының өкілдерімен кездесу

Ағымдағы жылдың 20 қыркүйегінде Ақмола облысы әкімінің орынбасары Құрманов Рүстем Жомартұлымен Көкшетау қ., Сәтбаев к., 1Б мекенжайы бойынша кездесу өтті.

Жағдайдың сипаттамасы: облыс басшылығы аймақтағы волонтерлік қызмет туралы хабардар және аймақтағы волонтерлерді белсенді түрде ынталандыруда. Қазіргі уақытта волонтерлік қоғамдастық үшін бюджетті бөлу, волонтерлерді жинауға арналған үй-жайлар түрінде қолдау көрсетілуде.

Айта кету керек, аймақтағы волонтерлік қызмет бұрын бүкіл ел бойынша ең дамыған, ал жергілікті АВФ ең тиімділердің бірі болып саналған. Өткен жылы АВФ басшылығында өзгеріс болып, қазір жұмыс біршама әлсіреді. АВФ басшысының өзі бұл жұмыстағы уақытша шегу – ол жұмыс істеп жатқан кезде дейді. Бұл аймақта АВФ-тың жақсы өзара әрекеттесуі мен жұмыс істеуіне назар аудару және қолдау көрсету маңызды.

2. Мемлекеттік қызметшілерге арналған семинар

Ағымдағы жылдың 20 қыркүйегінде Көкшетау қаласында Сәтбаев к., 1Б мекенжайы бойынша Волонтерлікті қолдаудың мемлекеттік стандартын енгізу жұмыстары аясында (Бұдан әрі – Стандарт) мемлекеттік қызметшілерге арналған оқыту семинары өтті.

Семинарға Статистика бөлімі ММ, Мәдениет және спорт басқармасының, ішкі саясат басқармасының, Қазақстан Республикасы мемлекеттік қызмет істері агенттіктің департаментінің, мәдениет басқармасының өкілдері қатысты.

Жағдайдың сипаттамасы: семинарға Ақмола облысы әкімдігі жанынан жаңадан (құрылғанына бір айдан кем уақыт) құрылған Волонтерлік кеңестің құрамынан сегіз

адам қатысты. Кеңес өкілдерінің волонтерлік туралы білімдері өте шектеулі, волонтерлік қызмет туралы Қазақстан Республикасы Заңының бар екенін білмейді, семинар барысында берілген ақпаратқа қызығушылық танытпады.

Маңыздысы, Кеңестің аймақтық фронт-офиспен байланысы жоқ, бұл өз кезегінде бұл ұйымдар арасында өзара әрекеттестіктің болмауына әкеледі. Кеңестің өзі корпоративтік волонтерлік ұйым ретінде құрылған, жоспарда қайырымдылық акциялары (мұқтаж жандарға көмек көрсету үшін сыйлықтарға қаражат жинау) бар.

3. Волонтерлік ұйымдармен және бастамашыл топтармен фокус-топ

Ағымдағы жылдың 20 қыркүйек айында Көкшетау қаласы, Сәтбаев көшесі, 1Б мекенжайында волонтерліктің ағымдағы жағдайы туралы ақпарат жинау және 2024-2026 жылдарға арналған жол картасына ұсыныстар жинау аясында фокус-топ өткізіліп, оған жергілікті волонтерлік ұйымдардың өкілдері, мемлекеттік қызметкерлер мен бастамашыл топтар қатысты.

№	АТЖ	Ұйым немесе бастамашыл топ
1.	Әбдербек М.	КВМК
2.	Абсаматова Ж.	КВМК
3.	Исина А.	КВМК
4.	Гұмар А.	КВМК
5.	Казен Н.	КВМК
6.	Шеставкова А.	КВМК
7.	Аубакирова Ж.	«Атамнын аманаты» РҚБ
8.	Жағұпар Д.	«СДОД» РҚБ
9.	Шападат Е.	КВМК
10.	Беген С.	Дебатер
11.	Маталап Г.	АСА
12.	Сойлеубаева М.	АСА
13.	Жанқуат М.	АСА
14.	Медабаев Н.	«АуылЖастары»
15.	Мушканова А.	Lider.kz
16.	Саги А.	NewWave
17.	Самуратова А.	«СДОД» РҚБ
18.	Нуртайқызы Ж.	КВМК
19.	Данилова Т.	КВМК
20.	Халиева	Lider.kz

Жағдайдың сипаттамасы: іс-шарада волонтерлік ұйымдардың өкілдері жеткіліксіз болды, бірақ студенттік отрядтардың студенттері қатысты. Фокус-топ формальды түрде өтті. Оған негізінен студенттік ұйымдардың волонтерлері қатысты, ал басқа ұйымдардың волонтерлері аймақтағы волонтерліктің дамуы туралы құнды ақпарат бере алар еді. АВФ-тың нақты волонтерлік қызметі туралы ақпараттық базасы қанағаттанарлықсыз.

Айта кететіні, бұрын Ақмола облысы волонтерлік саласында жетекші орынға ие болған, бірақ, өкінішке орай, қазір бұл салада даму белгілері байқалмайды. Жалпы өңірде ақпараттандыру жұмыстары тоқтап қалды. Ақпараттық байланыстардың бұзылуына байланысты көптеген қателіктер бар.

Қостанай облысына іс-сапар бойынша анықтама

1. Облыс басшылығының өкілдерімен кездесу

Ағымдағы жылдың 22 қыркүйегінде Қостанай қаласы, Өл-Фараби даңғылы, 66 мекенжайы бойынша Қостанай облысы әкімінің орынбасары Р.З. Мұхаметқалиевпен кездесу өтті.

Жағдайдың сипаттамасы: аймақтағы басшылар волонтерлік қызметтен хабардар және оны белсенді түрде қолдап отырады. Қолдау келесі іс-шараларда көрсетіледі ЖРО-ға ойластырылған логистика мен заманауи технологияларды, волонтерлерді жинауға арналған үй-жайларды бөлуді және т.б. ескере отырып, гуманитарлық көмекті тиімдірек қабылдауға ықпал ететін қоймалар бөлінді.

Аймақтағы АВФ функцияларын жүзеге асырудың ерекшелігі жастардың волонтерлік қызметіне ЖРО арқылы, ал екіншісіне «ҮЕҰ үйі» аймақтық жобасын жүзеге асыратын «Жасыл» қоғамдық қоры арқылы қолдау көрсетілетіндігімен байланысты. Жастарға кірмейтін барлық ҮЕҰ-ға (оның ішінде волонтерлік ұйымдар мен бастамашыл топтарға) қолдау көрсету және кеңес беру.

Аймақта волонтерлік қызмет аудандарда тиімді және нақты қажеттіліктерге сәйкес жүзеге асырылуда.

2. Мемлекеттік қызметшілерге арналған семинар

Ағымдағы жылдың 22 қыркүйегінде волонтерлікті қолдаудың мемлекеттік стандартын (Бұдан әрі – Стандарт) енгізу жұмыстары аясында Қостанай қаласында 1 мамыр көшесі, 151 мекенжайы бойынша мемлекеттік қызметшілерге арналған оқыту семинары өтті.

Семинарға ішкі саясат бөлімінің, жастар саясаты басқармасының, білім басқармасының, денсаулық сақтау басқармасының, мәдениет басқармасының, дене шынықтыру және спорт басқармасының, экология департаменті, төтенше жағдайлар департаменті, мемлекеттік қызмет департаменті, сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет департаментінің өкілдері қатысты.

Жағдайдың сипаттамасы: семинарда ЖРО-сыз тек ЖАО салалық өкілдері болды. Бұл жергілікті атқарушы органдардың ең толық өкілдігі.

Қатысушылар қызығушылық танытып, волонтерлердің құндылығын терең түсінетіндіктерін көрсетті. Өте мұқият тыңдады, белсенді түрде сұрақтар қойды, волонтерлерді өздерінің тікелей жұмысына тарту мүмкіндігіне бағытталған мысалдар мен кейстерді талдады. Салалық волонтерлікті енгізу үшін қолайлы жағдай жасалған.

Сондай-ақ, қатысушылар өз аймақтарының ерекшеліктеріне қатысты мәселелерді егжей-тегжейлі қарастырды. ЖРО – мемлекеттік органдар мен аудандардағы волонтерлер арасындағы байланыстырушы буын ретінде шешуші рөл атқарады, өйткені үкіметтік емес ұйымдар жоқ, тек бастамашыл топтар мен жеке тұлғалар (негізінен мектеп оқушылары) бар.

3. Волонтерлік ұйымдармен және бастамашыл топтармен фокус-топ

Ағымдағы жылдың 22 қыркүйегінде Қостанай қаласы, ҚЖБИ Мичурина тас жолы к., 38 км шақырым, 1/1 мекенжайы байынша волонтерліктің ағымдағы жағдайы туралы ақпарат жинау және 2024-2026 жылдарға арналған жол картасына ұсыныстар жинау аясында фокус-топ өткізілді, оған жергілікті волонтерлік ұйымдардың өкілдері, мемлекеттік қызметкерлер мен бастамашыл топтар қатысты.

№	АТЖ	Ұйым немесе бастамашыл топ
1.	Жанналин Т.	ДПСО «Регион 10»
2.	Поляк А.	ДПСО «Регион 10»
3.	Кузембаева А.	ЖРО
4.	Волосюк О.	ЖРО
5.	Даукенова А.	ЖРО
6.	Викова Е.	ЖРО
7.	Ермоленко А.	«Мигдаль» ҚҚ
8.	Дукенбаева М.	ЖРО
9.	Рогошинкова О.	ПСО «Дос»
10.	Утешева С.	«Лидер» ЖҚБ
11.	Бобулов Д.	ЖРО
12.	Назенова А.	«Грин» ҚҚ
13.	Кулмурзинова А.	«ДИС» волонтерлік орталығы
14.	Арбагулова А.	«DamV.kst» ЖҚБ
15.	Бирмонамбетов Н.	«Экологический клуб» ҚҚ
16.	Нуржанова З.	ЖРО
17.	Ерниязова М.	Волонтер
18.	Боголюбов Н.	Фронт-офис
19.	Мин В.	ЖРО
20.	Карпенко И.	ДПСО «Регион 10»
21.	Тулегенова С.	ЖРО
22.	Кумангали Д.	ЖРО
23.	Акбатиева А.	ЖРО
24.	Смагина В.	ЖРО
25.	Тимфеев Н.	Волонтер

26.	Бурсунова С.	ЖРО
27.	Тверитинова Е.	ЖРО
28.	Сатаев Ж.	ЖРО
29.	Тен В.	NewWave
30.	Галкина Л.	ДПСО «Регион 10»

Жағдайдың сипаттамасы: басқа аймақтармен салыстырғанда волонтерлік облыс ұйымдары басқалар арасында ең жоғары белсенділікті танытты. Фокус-топқа маңызды мәселелерді талқылауға белсенді қатысатын үкіметтік емес ұйымдардың көпшілігі қатысты. Волонтерлердің осы аймақта волонтерлік қызметті дамытуға күш салуға әзірлігін атап өту маңызды. Қатысушылар құрамы волонтерлік ұйымдардың, сондай-ақ мемлекеттік құрылымдардың өкілдерін қоса алғанда, теңгерімді болды. Мемлекеттік құрылымдардың қызметкерлері іс-шараларға қатысу мақсаттары туралы нақты түсінікке ие болды. Мұндағы волонтерлік қоғамдастық бір-бірімен табысты ынтымақтасып келеді және бұған Қазақстанның Азаматтық альянсымен байланысы бар «Грин» ҚҚ көмектесуде. Бұл жағдай маңызды прецедент болып табылады, өйткені ЖРО «Грин» ҚҚ қолдауымен жұмыс істейді. Сондай-ақ, ЖРО-ға қосымша кеңселер бөлінген, бұл ойластырылған логистиканы ескере отырып, гуманитарлық көмекті тиімді қабылдауға ықпал етеді.

Бұл өңірдің ерекшелігі – кейбір аудандарда волонтерлердің мүлдем болмауы мүмкін, шағын аудандар мен ауылдардың көптігі көршілерге көмектесетін 1-2 адам. Бұл ретте ірі кәсіпорындары бар аудандарда олар жергілікті волонтерлік топтарды (мысалы, Б.Майлин атындағы аудан) ресурстық тұрғыдан толық қолдайды. Мұнда ЖРО мен мектептегі волонтерлік бірлесе жұмыс істейді. Волонтерлік бұл жерде нақты, ауданның нақты қажеттіліктерімен байланысты: кедейлерге, қарттарға көмек, төтенше жағдайлар - өрт, шомылу, туризм.

Батыс Қазақстан облысына іс-сапар бойынша анықтама

1. Облыс басшылығының өкілдерімен кездесу

Ағымдағы жылдың 26 қыркүйегінде Батыс Қазақстан облысы әкімінің орынбасары Б.Х.Нарымбетовпен Орал қаласы, Н.Назарбаев даңғылы, 179 мекенжайы бойынша кездесу өтті.

Жағдайдың сипаттамасы: әкімнің орынбасары бірнеше тапсырма берді. Облыстық деңгейде волонтерлік қызметті дамытуға күш-жігерді бағыттау және облыс басшылығының ауысуына қарамастан жұмысты жалғастыру үшін облыстық жоспардағы даму қадамдарын көрсету тиімдірек болады деп есептеледі. Жалпы, аймақта волонтерлік қызметтің маңыздылығы мен құндылығын терең түсіну байқалмайды.

2. Мемлекеттік қызметшілерге арналған семинар.

Ағымдағы жылдың 27 қыркүйегінде Орал қаласында, Тәуелсіздік к-сі 18, мекенжайы бойынша «Bastau» коворкинг орталығында волонтерлікті қолдаудың мемлекеттік стандартын (Бұдан әрі – Стандарт) енгізу жұмыстары аясында мемлекеттік қызметшілерге арналған оқыту семинары өтті.

Семинарға жұмыспен қамту орталығының, дене шынықтыру және спорт бөлімінің, ішкі саясат бөлімінің, жастар ресурстық орталықтарының өкілдері қатысты.

Жағдайдың сипаттамасы: семинар формальды түрде өтті. Қатысушылардың белсенділігі төмен екендігі айқын байқалды, жеткілікті қызығушылық танытылмады, тек формальды сұрақтар қойылды. Орал қаласында волонтерлік әлі күнге дейін әлеуметтік сала ретінде кеңінен қолдау тауып, белсенді дамып жатқан жоқ.

3. Волонтерлік ұйымдармен және бастамашыл топтармен фокус-топ

Ағымдағы жылдың 26 қыркүйегінде Орал қаласында Тәуелсіздік көшесі, 18 мекенжайы бойынша «Bastau» коворкинг орталығында волонтерліктің ағымдағы жағдайы туралы ақпарат жинау және 2024-2026 жылдарға арналған жол картасына ұсыныстар жинау аясында фокус-топ өткізіліп, оған жергілікті волонтерлік ұйымдардың өкілдері, мемлекеттік қызметкерлер мен бастамашыл топтар қатысты.

№	АТЖ	Ұйым немесе бастамашыл топ
1.	Мергаш М.	АСА
2.	Ерболат Е.	АСА
3.	Мырзахметова А.	Волонтер
4.	Сансызбаев М.	АСА
5.	Мақсат Ш.	Жастар Рухы
6.	Қанат Д.	Жастар Рухы
7.	Арашева М.	Жастар Рухы
8.	Шамуратова А.	Жастар Рухы
9.	Мақсот С.	Жастар Рухы
10.	Айтуарова Ж.	Жастар Рухы
11.	Курумбаева Ж.	«ФСНИ» ҚҚ
12.	Әбен С.	АСА
13.	Каирғалиев А.	АСА
14.	Әбілжан Ә.	АСА
15.	Асанов С.	АСА
16.	Серікқалиева Т.	АСА
17.	Максотова Г.	Қоғамдық даму
18.	Әділханқызы Б.	Жастар Рухы
19.	Амангаш Э.	Жастар Рухы
20.	Мулалиева С.	Жастар Рухы
21.	Мамаева П.	Жастар Рухы
22.	Умарғалиева Ж.	Жастар Рухы
23.	Кударова Д.	Жастар Рухы
24.	Тимур А.	Жастар Рухы
25.	Нурлан С.	Жастар Рухы
26.	Сайын Т.	Жастар Рухы

Жағдайдың сипаттамасы: АВФ-тың аймақтағы волонтерлік ұйымдармен өзара әрекеттесуі өте әлсіз. Фокус-топқа тәжірибесі бар екі белсенді волонтер ғана қатысты. Қалған қатысушылар негізінен волонтерлік емес студенттік іс-шараларда тәжірибесі өте аз студенттік бөлімшелердің атынан қатысып келген қатысушылар болды. Әлеуметтік-пайдалы бастамалардың ішінен, негізінен, тұрмысы төмен жандарға азық-түлік көмегі болды.

Осының салдарынан аймақтағы волонтерлік қоғамдастықтың портретін құрастыру мүмкін болмай шықты. Студенттік отрядтар волонтерлік мәселелерде түсіністік танытпайды және ұзақ мерзімді немесе саналы жобалармен айналыспайды.

Ақтөбе облысына іс-сапар бойынша анықтама

1. Облыс басшылығының өкілдерімен кездесу

Аймақтың өзі ұсынған бағдарлама аясында 29 қыркүйек күні сағат 15:00-де Ақтөбе облысы әкімінің орынбасары Бұлбұл Ораққызы Елеусіновамен кездесу жоспарланған болатын, бірақ іс жүзінде бұл кездесу аймақта өтпей, жергілікті атқарушы орган тарапынан шешім қабылданған жоқ.

Жағдайдың сипаттамасы: мемлекеттік қолдаудың жай-күйі жергілікті деңгейде волонтерлік қызмет бірқатар факторларға байланысты үлкен алаңдаушылық туғызды. Олардың біріншісі, волонтерлердің болуына және олардың қоғамдық істерге белсенді қатысуға дайын болуына қарамастан, волонтерлікті қолдау үшін берілетін мемлекеттік ресурстар өте шектеулі. Бұл жергілікті жерлерде волонтерлік қызметті дамыту және ілгерілету мүмкіндіктеріне елеулі әсер етеді.

Мәселенің негізгі аспектілерінің бірі - мемлекет бөлетін қаржыландыру тек жастардың бастамаларына бағытталғандығында. Бұл волонтерлердің кең ауқымын шектейді және волонтерлік қызметке қызығушылық танытатын халықтың басқа санаттарын қоспайды. Бұл шешім түсініксіз болып көрінеді, өйткені волонтерлік қызмет тек жас және жастар ұйымдарымен шектелмейді.

Келесі маңызды аспект - мемлекеттік органдар мен аймақта жұмыс істейтін шын мәнінде белсенді және тәуелсіз волонтерлік ұйымдар арасында өзара іс-қимылдың болмауы. Бұл волонтерлік қызметтің оқшауланған «аралдарын» жасайды, олар өз әлеуетін толық іске асыра алмайды. Тіпті түсініксіз себептермен олардың арасында кейбір қарама-қайшылықтар бар. Мемлекеттік органдармен тікелей қарым-қатынас пен ынтымақтастықтың болмауы волонтерлердің нақты әлеуметтік мәселелер мен жобаларды шешу мүмкіндіктерін шектейді.

Сонымен қатар, волонтерлік қызметті ақпараттық қолдау да көп нәрсені қалайтынын атап өткен жөн. Ол уақтылы емес және жеткілікті белсенді емес болып көрінеді. Қоғамның назарын волонтерлік қызметке және оның маңыздылығына аудару үшін кеңірек ақпараттандыру науқаны қажет.

Қорытындылай келе, жергілікті деңгейде волонтерлік қызметке мемлекеттік қолдау көрсету жағдайы түбегейлі қайта қаралуды және жақсартуды талап етеді деп айта аламыз. Барлық жас санаттарына қолдау көрсету және мемлекеттік органдар мен волонтерлік ұйымдар арасында неғұрлым тығыз өзара іс-қимыл орнатуды кеңейту қажет.

Аймақтың ішкі саясат басқармасының басшысы мен облыстық ЖРО басшысы арасында волонтерлікті қолдаудың маңыздылығын, құндылығын және тәсілін түсінуде, танауда үлкен алшақтық бар. Болжам бойынша, бірыңғай түсініктің болмауы аймақтағы волонтерлікті қолдау мен дамытуды жүзеге асыруды бұзуы мүмкін.

2. Мемлекеттік қызметшілерге арналған семинар

Ағымдағы жылдың 28 қыркүйегінде Ақтөбе қаласы Әбілқайыр хан көшесі, 40 мекенжайында волонтерлікті қолдаудың мемлекеттік стандартын (Бұдан әрі – Стандарт) енгізу жұмыстары аясында, Ақтөбе облысы әкімдігінің ғимаратында мемлекеттік қызметшілерге арналған оқыту семинары өтті.

Жағдайдың сипаттамасы: семинарға көп адам қатысты мемлекеттік қызметкерлер мен аудитория волонтерлік мәселелерін талқылауға белсенді қатысты. Бұл мемлекеттік қызметкерлердің осы тақырыпқа қызығушылығын көрсететін оң белгі.

Кездесу барысында қатысушылар әкімдік жанынан Орталық Агенттіктің бастамасымен волонтерлік кеңес құрылғанын, бірақ бұл кеңес шын мәнінде мемлекеттік қызметкерлерден тұратын волонтерлер тобы екенін атап өтті. Бұл мемлекеттік қызметкерлер арасында корпоративтік волонтерлікті енгізу әрекеті болуы мүмкін. Дегенмен, ол АВФ-мен әрекеттеспейді және ешқандай жолмен байланысты емес. Өртүрлі волонтерлік кеңестер мен ұйымдар бір-бірінен тәуелсіз жұмыс істейтін және өзара әрекеттеспейтін жағдай аймақтағы волонтерлік қызметтің дамуын қиындатуы мүмкін. Бұл ұйымдардың ортақ мақсаттарға жету үшін ынтымақтасуы және күш-жігерін үйлестіруі маңызды. АВФ әдістемелік ақпараттың жеткілікті үлкен көлеміне ие және волонтерлік кеңеске өз жұмысын сауатты және волонтерлік туралы заңға сәйкес құруға көмектесе алады (бұл кеңестің өкілдері оның бар екенін білмеген). Сонымен қатар, Ақтөбе облысының АВФ-і және оның басшысы (облыстық ЖРО басшысы) өте сауатты және волонтерлік салада білім бар маман.

Семинарға қатысушылар волонтерлік қызмет бойынша әртүрлі кеңестер мен ұйымдар арасында көпірлік өзара іс-қимылды орнату бастамасын ұсынды. Бұл волонтерлік әрекеттерді тиімдірек үйлестіруді қамтамасыз етуге және олардың қоғамға әсерін арттыруға көмектеседі. Сондай-ақ, бір-бірінің арасындағы әртүрлі волонтерлік кеңестер мен ұйымдардың қызметі туралы ақпараттандыру мәселесін қарастырған жөн. Осылайша бұл оқшаулануды жоюға және олардың арасындағы ынтымақтастықты ынталандыруға көмектеседі.

3. Волонтерлік ұйымдармен және бастамашыл топтармен фокус-топ

Ағымдағы жылдың 28 қыркүйек айында Ақтөбе қ. Прохорова к., 11 мекенжайы бойынша, волонтерліктің ағымдағы жағдайы туралы ақпарат жинау және 2024-2026 жылдарға арналған жол картасына ұсыныстар жинау аясында фокус-топ өткізіліп, оған жергілікті волонтерлік ұйымдардың өкілдері қатысты.

№	АТЖ	Ұйым немесе бастамашыл топ
1.	Гатаулин Дамир Серікұлы	«Жубанов жылуы» волонтерлер тобының басшысы
2.	Жулина Бибигуль	MORE LIFE ҚҚ
3.	Таганов Еркебулат	«Ансар» волонтерлер тобының басшысы
4.	Самат Айдарбек	«Мурагер» волонтерлер тобының басшысы
5.	Садық Әлішер	«От сердца к сердцу» тобы
6.	Лазарчук Евгений	"Актобе, Дыши!" волонтерлік қозғалысы
7.	Әлібек Еркеназ	«Zhubanov Zhylyu» волонтерлік қозғалысы
8.	Алмат Айзат	«Zhubanov Zhylyu» волонтерлік қозғалысы
9.	Исенова Амина	«Zhubanov Zhylyu» волонтерлік қозғалысы
10.	Айтбаева Жазира	«Zhubanov Zhylyu» волонтерлік қозғалысы
11.	Қазян Ислам	«Zhubanov Zhylyu» волонтерлік қозғалысы
12.	Әбишова Ақбаян	Облыстық Жастар ресурстық орталығы
13.	Асанұлы Жоламан	Облыстық Жастар ресурстық орталығы
14.	Мулдағалиева Камила	Облыстық Жастар ресурстық орталығы
15.	Сағынова Ақкенже	Облыстық Жастар ресурстық орталығы
16.	Игизғали Сымбат	«ГОЛД ПРАЙСЕС» волонтерлік қозғалысы
17.	Құрмантаева Назира	«ГОЛД ПРАЙСЕС» волонтерлік қозғалысы
18.	Еркінова Диана	«ГОЛД ПРАЙСЕС» волонтерлік қозғалысы

Жағдайдың сипаттамасы:

- **Кіруге шектеулер және өкілдіктің жеткіліксіздігі:** негізгі мәселелердің бірі - ересектерге арналған волонтерлік ұйымдар мен әлеуметтік бағдарланған топтардың жастарға арналған іс-шаралар мен ғимараттарға жастардың қолжетімділігін шектеу. Бұл волонтерлік бастамалардың әртүрлілігін және тәжірибелі волонтерлердің қатысуын шектеуі мүмкін. Волонтерлік қызметке әртүрлі жастағы және әлеуметтік топтардың инклюзивті қатысуын ынталандыратын саясатты әзірлеу ұсынылады.
- **Фронт-офистер мен тәуелсіз ұйымдар арасында өзара іс-қимылдың болмауы:** біз фронт-офистердің тәуелсіз волонтерлік ұйымдармен өзара әрекеттеспейтінін байқадық, бұл үйлестіру мен ынтымақтастықтың тапшылығын көрсетеді. Ресурстар мен білімді тиімді пайдалану үшін мемлекеттік органдар мен тәуелсіз волонтерлер топтары арасында байланыс пен ынтымақтастықты дамыту ұсынылады.
- **Нәтижелі волонтерлік жобаларды қолдаудың жеткіліксіздігі:** маңыздысы, нәтижелі волонтерлік ұйымдар. Мысалы, экологиямен айналысатын және онкологиялық науқастарды қолдайтындар қоғамға құнды ресурстар мен қызметтерді ұсына алады. Алайда, әкімшілік және ақпараттық үйлестіру жетіспейді, бұл олардың жобаларының дамуын баяулатады. Мұндай ұйымдар мен мемлекеттік органдар арасында қолдау мен ынтымақтастық тетіктерін құру ұсынылады.

Жалпы, аймақтағы волонтерлік салада жағдайды жақсарту үшін инклюзивті тәсілдермен жұмыс істеу, нәтижелі бастамаларды қолдау, мемлекеттік және тәуелсіз ұйымдар арасындағы ынтымақтастықты дамыту және волонтерлердің білімін жергілікті деңгейде нығайту қажет.

Қызылорда облысына іс-сапар бойынша анықтама

1. Облыс басшылығының өкілдерімен кездесу

Аймақ ұсынған бағдарлама аясында 3 қазан күні сағат 15:30-да Қызылорда облысы әкімі аппаратының басшысы Ш.А. Баймановпен кездесу жоспарланған болатын. Бұл кездесу орын алған жоқ және жергілікті атқарушы орган тарапынан шешім қабылданған жоқ. Қызылорда облысы қоғамдық даму басқармасының басшысы А.А.Есмахановпен кездесу өтті.

Жағдайдың сипаттамасы: мемлекеттік құрылымдардың өкілдерімен ресми кездесу өтті. Оның мақсаты волонтерлік қызметке қатысты бастамалар мен мәселелерді талқылау.

Кездесу тиісті мемлекеттік органдармен ұсыныстар енгізу және пікір алмасу мақсатында ұйымдастырылды.

Кездесуге көптеген қатысушылар, соның ішінде әртүрлі мемлекеттік органдардың өкілдері, сондай-ақ сыртқы тараптар қатысты. Кездесу барысында қатысушылардың көпшілігінің шешім қабылдауға өкілеттіктерінің жоқтығы немесе ұсынылған бастамаларды талқылауға және ілгерілетуге жеткілікті қызығушылық танытпағаны белгілі болды.

Бұл жағдай келесі негізгі мәселелерге алып келеді:

Тиімсіз өзара іс-қимыл: кездесудің формальдылығы және шешім қабылдауға қабілетті негізгі тұлғалардың болмауы талқылаудың тиімділігінің төмендігіне әкелді.

Түсініксіз нұсқаулар: мемлекеттік органдар тарапынан нақты нұсқаулар мен мақсаттар болған жоқ, бұл кездесу барысында нақты міндеттерді анықтауды қиындатты.

Мотивацияның болмауы: кейбір қатысушылар ынталандырылмаған болуы мүмкін немесе ұсынылған бастамаларды ілгерілетудің артықшылықтарын көрмеген болуы мүмкін.

2. Мемлекеттік қызметшілерге арналған семинар

Ағымдағы жылдың 4 қазанында волонтерлікті қолдаудың мемлекеттік стандартын енгізу жұмыстары аясында (Бұдан әрі – Стандарт) Қызылорда қаласы, Сол жағалау көшесі, 15А мекенжайында «Жастар орталығы» ғимаратында мемлекеттік қызметшілерге арналған оқыту семинары өтті.

Жағдайдың сипаттамасы: іс-шараға білім беру, денсаулық сақтау, әлеуметтік қорғау және экология сияқты негізгі салалық ведомстволардың өкілдері қатыспады. Бұл волонтерлік бастамалардың әртүрлілігі мен тиімділігін шектейді, өйткені бұл салалар волонтерлік қызметте маңызды рөл атқарады.

ЖРО-ның бірнеше өкілдері қызығушылық танытты. Қалған қатысушылар волонтерлік бастамаларға қызығушылық танытпады. Волонтерліктің әлеуметтік құбылыс ретіндегі мәні мен пайдалылығы туралы түсінік жоқ. Дегенмен, семинарға негізінен мемлекеттік қызмет өкілдері қатысқанын атап өткен жөн, олар шын мәнінде негізгі мүдделі тараптар болып табылмайды немесе тіпті волонтерлермен ынтымақтасу мүмкіндігінен обь-

ективті түрде алыс. Мысалы, СЭС, мемлекеттік сатып алулар, мемлекеттік бақылау және т.б. Бұл жерде АВФ – жауапкершілік жоғары. АВФ семинардың мәні мен тақырыбын зерттемеген және қатысушылардың құрамына ешқандай әсер етпеген.

Бұл сондай-ақ жол картасына ақпарат, пікірлер мен ұсыныстар жинауға әсер етті. Алынған мәліметтер ақпараттық емес немесе мүлдем жоқ.

3. Волонтерлік ұйымдармен және бастамашыл топтармен фокус-топ

Ағымдағы жылдың 3 қазанында Сырдария ауданы, Айдарлы ауылдық округі, Мәдениет сарайы саябағында волонтерліктің ағымдағы жағдайы туралы ақпарат жинау және 2024-2026 жылдарға арналған жол картасына ұсыныстар жинау мақсатында фокус-топ ұйымдастырылып, оған жергілікті волонтерлік ұйымдардың өкілдері қатысты.

№	АТЖ	Ұйым немесе бастамашыл топ
1.	Ақпанбетов Нурбек	Қазалы ауданының ЖРО
2.	Есеев Актылек	Арал ауданының ЖРО
3.	Амандық Нуржан	Жалағаш ауданының ЖРО
4.	Сапарбаев Нурсұлтан	Шиелі ауданының ЖРО
5.	Пырназаров Нуржуман	Қармақшы ауданының ЖРО
6.	Масанов Аскар	Қазалы аудандық ЖРО
7.	Орынбасаров Наурызбай	Жаңақорған аудандық ЖРО
8.	Какарманова Асел	Қызылорда қаласының ЖРО
9.	Сиюнов Сагатбек	«Қызылорда облыстық мүгедектер» ҚБ
10.	Куандық Сабыржан	"ОЙ БРЕНД" ҚҚ
11.	Мерекова Асем	«Демеу» волонтерлік тобы
12.	Иманбек Мейырхан	«Жалын» волонтерлік штабы
13.	Кайып Нурзат	«Жалын» волонтерлік штабы
14.	Жумабаев Нурлан	«Жалын» волонтерлік штабы
15.	Бодық Таншолпан	«Жалын» волонтерлік штабы
16.	Серыкбаев Бексұлтан	«Жалын» волонтерлік штабы
17.	Жуманазар Асхат	«Жалын» волонтерлік штабы
18.	Кызылбай Бекзат	«Жалын» волонтерлік штабы
19.	Арыстанбек Талант	«Жалын» волонтерлік штабы
20.	Толепбергенович Нур	«Жалын» волонтерлік штабы
21.	Жандос Маден	«Жалын» волонтерлік штабы
22.	Азымханов Дархан	«Жетікөл» волонтерлік тобы
23.	Садуахас Ерхан	«Жетікөл» волонтерлік тобы
24.	Амангелды Аскар	«Жетікөл» волонтерлік тобы
25.	Омаров Темырлан	«Жетікөл» волонтерлік тобы
26.	Омаралы Мухтаржан	«Жетікөл» волонтерлік тобы
27.	Кенжебек Бакытбек	«Kemelolenu» ҚҚ

Жағдайдың сипаттамасы: фокус-топтың жиналысына негізінен жастар және жастар ресурстық орталықтарының қызметкерлері қатысты. Жергілікті органдар аймақтағы волонтерлік қауымдастықпен өзара әрекеттеспейді және волонтерлерге қолдау көрсету тетіктерін ұсынбайды. Бұл бағдарламаны бағалауда жіберіп алған мүмкіндіктер мен түсінбеушіліктерді тудырады. Волонтерлердің айтуынша, олар дұрыс емес тапсырмалар мен түсініксіз мақсаттарға тап болады, бұл қанағаттанбаушылықты тудыруы және олардың қатысу тиімділігін төмендетуі мүмкін. Волонтерлер жергілікті мәселелерді табысты шешетін әртүрлі аудандар мен елді-мекендерден озық тәжірибелерді жинақтау ұсынады. Бұл ұсыныс тәжірибе алмасуға және аймақтағы волонтерлік қызметті жақсартуға ықпал ете алады.

Түркістан облысына іс-сапар бойынша анықтама

Біздің сапарымызға толығымен дайын болмаған жалғыз аймақ. Бағдарламада көрсетілген оқу басталардан бір сағат бұрын аймақта (әкімдік) қатысушылар мүлдем жоқ екені анықталды, мемлекеттік органдар, волонтерлер қауымдастығы) біздің сапарымыз туралы хабарланбады, ал АВФ өкілдері жіберген бағдарлама мүлдем жалған екені анықталды.

Оқиға орнында республикалық фронт-офис күштері бағдарламаны қайта құруда, адамдарды хабарлау және жинау жұмыстары жүргізілді, облыс басшылығымен кездесу келісілді. Нәтижесінде барлық мәлімделген іс-шаралар өткізілді.

1. Облыс басшылығының өкілдерімен кездесу

Волонтерлікті мемлекеттік қолдау стандартын енгізу және 2024-2026 жылдарға арналған жол картасы жобасына ұсыныстар мен ұсыныстар жинау жөніндегі іс-шаралар аясында Түркістан облысында Түркістан облысы әкімінің орынбасары Тәжібаев Бейсенбай Дәулетұлымен кездесу өтті.

Жағдайдың сипаттамасы: Түркістан облысы әкімінің орынбасары кездесуде волонтерлік бастамаларды қолдауға толық дайындығым және абсолютті ниеті бар екендігін білдірді. Ол волонтерлікті аймақ үшін маңызды ресурс және әртүрлі әлеуметтік және қоғамдық мәселелерді шешудің құралы ретінде қарастыратынын атап өтті. Оның волонтерлік бастамаларды қолдау жөніндегі міндеттемесі Түркістан облысында волонтерлік қызметті дамытуға және кеңейтуге елеулі қызығушылық танытатынын көрсетеді.

Бірақ айта кететін жайт, жергілікті деңгейде волонтерлікті мемлекеттік қолдаудың жай-күйі бірқатар факторларға байланысты елеулі алаңдаушылық туғызуда. Біріншісі, волонтерлердің болуына және олардың қоғамдық істерге белсенді қатысуға дайын болуына қарамастан, волонтерлікті қолдау үшін берілетін мемлекеттік ресурстар өте шектеулі. Бұл жергілікті жерлерде волонтерлік қызметті дамыту және ілгерілету мүмкіндіктеріне елеулі әсер етеді.

Мәселенің негізгі аспектілерінің бірі - мемлекет бөлетін қаржыландыру тек жастардың бастамаларына бағытталғандығында. Бұл волонтерлердің кең ауқымын шектейді және волонтерлік қызметке қызығушылық танытатын халықтың басқа санаттарын қоспайды. Бұл шешім түсініксіз болып көрінеді, өйткені волонтерлік қызмет тек жас және жастар ұйымдарымен шектелмейді.

2. Мемлекеттік қызметшілерге арналған семинар

Ағымдағы жылдың 8 қазаны Түркістан қаласы, Байбурт көшесі 5, Жастар ресурстық орталық ғимаратында волонтерлікті қолдаудың мемлекеттік стандартын (Бұдан әрі – Стандарт) енгізу жөніндегі жұмыстар шеңберінде мемлекеттік қызметшілерге арналған оқыту семинары өтті.

Семинарға Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері агенттігінің Департаменті, Денсаулық сақтау басқармасы, Азаматтық қорғаныс басқармасы, ТЖД, Жұмыспен қамтуды үйлестіру және әлеуметтік бағдарламалар басқармасы, Қоғамдық даму басқармасы, табиғи ресурстар басқармасы өкілдері қатысты.

Жағдайдың сипаттамасы: Түркістан облысындағы семинарда тек 8 адам болғанына қарамастан, семинар өте тиімді өтті. Айта кетерлігі, ішкі саясат басқармасының басшысы аймақтың мәселелеріне аса қызығушылық танытып, жақсы хабардар екендігін көрсетті. Ол волонтерлікті қолдауға дайын екенін білдірді. ЖҚҮӨБ-ның (жұмыспен қамтуды үйлестіру және әлеуметтік бағдарламалар басқармасы) өкілі де белсенді болды, көптеген сұрақтар қойды және терең қызығушылық танытты. Ол салалық өзара іс-қимылды қалай жақсырақ ұйымдастыруға болатынын және аймақтың дамуына не ықпал ететінін түсінеді. ТЖД өкілінің қатысуы формальды болды, басқа аймақтармен салыстырғанда бұл ТЖД пассивті өкілдерінің бірі болды.

Сонымен қатар, МҚІА (Мемлекеттік қызмет істері агенттігі) өкілі белсенді түрде сұрақтар қойып, мемлекеттік қызметшілерді волонтерлік қызметке оқытудың маңыздылығын атап өтті.

Жалпы семинарда қатысушылар волонтерлікке үлкен қызығушылық танытып, волонтерліктің аймақтағы мемлекеттік органдар үшін жақсы ресурс ретіндегі маңызын түсінді. Алайда, мемлекеттік қызметкерлер арасында волонтерлік туралы түсінік әлі де жеткіліксіз, оқыту мен ақпараттандыру қажеттілігі әлі де бар.

3. Волонтерлік ұйымдармен және бастамашыл топтармен фокус-топ

Ағымдағы жылдың 6 қазанында Түркістан қаласы, Байбурт көшесі, 5 мекенжайы бойынша волонтерліктің ағымдағы жағдайы туралы ақпарат жинау және 2024-2026 жылдарға арналған жол картасына ұсыныстар жинау аясында фокус-топ өткізіліп, оған жергілікті волонтерлік ұйымдардың өкілдері қатысты.

№	АТЖ	Ұйым немесе бастамашыл топ
1.	Жусунова Малика	Қызыл жарты ай қоғамы
2.	Бимурзаева Асель	"Арман-Қанат" ҚҚ
3.	Курбанбаева Роза	Дағдарыс орталығы
4.	Кулмахан Гулайым	Қызыл жарты ай қоғамы
5.	Мадиярович Еркебулан	«Жастар рухы»
6.	Ескендыр Арман	Қожа Ахмет Яссауи
7.	Калдыбай Алия	Қожа Ахмет Яссауи
8.	Былеуберген Мейыржан	Қожа Ахмет Яссауи
9.	Айтуган Мадина	Қожа Ахмет Яссауи
10.	Бердибекович Мади	"Қазақстан студенттерінің Альянсы"

№	АТЖ	Ұйым немесе бастамашыл топ
11.	Усманова Юлдыз	Жастар ресурстық орталығы
12.	Жумахан Нургайша	Жастар ресурстық орталығы
13.	Байраш Ш.	Жастар ресурстық орталығы
14.	Нурмауан Ж.	Жастар ресурстық орталығы
15.	Жарылкасын Ж.	Жастар ресурстық орталығы
16.	Ахмет Ж.	Жастар ресурстық орталығы
17.	Мырзахметова Б.	Жастар ресурстық орталығы
18.	Саитова Г.	Жастар ресурстық орталығы
19.	Кыдырбек М.	Жастар ресурстық орталығы

Жағдайдың сипаттамасы: командалардың бірі көбірек қатысушылардан тұрды, олар жас белсенділер мен студенттерден қалыптасты, бұл жастардың волонтерлік қызметке белсенді қатысуын көрсетуі мүмкін. Жауаптардың сапасы басқа аймақтарға ұқсас болғаны атап өтілді. Бәлкім, бұл волонтерлікті талқылаудың мәселелері мен тақырыптарының ортақ сипатқа және әртүрлі аймақтарда ұқсас сын-қатерлерге ие екенін айғақтайтын шығар.

Негізгі мәселелердің бірі - ересектерге арналған волонтерлік ұйымдар мен әлеуметтік бағдарланған топтардың жастар іс-шараларына қолжетімділігінің және жастарға арналған ғимараттарға шектеуі. Бұл волонтерлік бастамалардың әртүрлілігін және тәжірибелі волонтерлердің қатысуын шектеуі мүмкін. Волонтерлік қызметке әртүрлі жастағы және әлеуметтік топтардың инклюзивті қатысуын ынталандыратын саясатты әзірлеу ұсынылады.

Біздің фронт-офистердің тәуелсіз волонтерлік ұйымдармен өзара әрекеттеспейтінін байқаған болатынбыз. Үйлестіру мен ынтымақтастықтың тапшылығын көрсетеді. Жалпы, бұл аймақтағы АВФ-тың жұмысы айтарлықтай әлсіз және ЖРО мақсаттары мен міндеттерінен тыс емес.

Ресурстар мен білімді тиімді пайдалану үшін мемлекеттік органдар мен тәуелсіз волонтерлер топтары арасында байланыс пен ынтымақтастықты дамыту ұсынылады. Жалпы, аймақтағы волонтерлік салада жағдайды жақсарту үшін инклюзивті тәсілдермен жұмыс істеу, табысты бастамаларды қолдау, мемлекеттік және тәуелсіз ұйымдар арасындағы ынтымақтастықты дамыту және волонтерлердің білімін жергілікті деңгейде нығайту қажет.

Шымкент қаласына іс-сапар бойынша анықтама

1. Қала басшылығы өкілдерімен кездесу

Шымкент қаласының ішкі саясат басқармасы ұсынған бағдарлама аясында 9 қазан күні сағат 10:00-де Шымкент қаласы әкімінің бірінші орынбасары Қуаныш Жұмабекұлы Асылөпен Нұрсұлтан Назарбаев даңғылы, №10 мекенжайы бойынша қала әкімдігінің ғимаратында кездесу өткізілуі тиіс болатын.

Кестедегі өзгерістер үшін әкім орынбасарының кездесуі болған жоқ.

Жағдайдың сипаттамасы: Шымкент қаласы - республикалық маңызы бар қала Қазақстандағы қала. Осыған байланысты Шымкент қаласында бірнеше аудандық жастар ресурстық орталықтары (ЖРО) жұмыс істейді. Түрлі бағдарламалар мен жобаларды жүзеге асыруға жауапты волонтерлердің аймақтық фронт-офисі қалалық ЖРО-ның біріне берілді. Бұл шешім бірқатар факторларға, соның ішінде географиялық орналасуына байланысты қабылданған болуы мүмкін. ЖРО жоғары оқу орындары орналасқан ауданда орналасқан. Аймақта басты назар жастарға, дәлірек айтсақ, студенттерге аударылады. Ал студенттердің жас тобынан тыс қалған салалық волонтерлердің назары мен ресурстары жеткіліксіз болуы мүмкін. Бұл қаладағы волонтерлік іс-шаралар мен бастамалардың әртүрлі түрлерін қолдауда теңгерімсіздік тудырады.

2. Мемлекеттік қызметшілерге арналған семинар

Ағымдағы жылдың 9 қазанында Шымкент қаласы, Түркістан көшесі, 1 мекенжайында, волонтерлікті қолдаудың мемлекеттік стандартын (Бұдан әрі – Стандарт) енгізу жұмыстары аясында жастар ресурстық орталығының ғимаратында мемлекеттік қызметшілерге арналған оқыту семинары өтті.

Семинарға ТЖД, жұмыспен қамту және әлеуметтік қорғау басқармасы, мәдениет басқармасы, ІІД, дін істері басқармасының өкілдері қатысты.

Жағдайдың сипаттамасы: Шымкент қаласында өткен семинарда, әр түрлі қызмет салаларынан барлығы 6 адам қатысты.

Бұл семинарды қатысушылардың белсенділігі төмен семинар ретінде сипаттауға болады. Семинарға қатысушылардың барлығынан тек ТЖД ұйымының өкілі ғана белсенді болды, ал қалған қатысушылар төмен белсенділікті танытты.

ЖАО-ның оң динамика мен ынтымақтастық туралы мәлімдемелеріне қарамастан, семинарда денсаулық сақтау сияқты қызметтің негізгі салаларының өкілдері болмады, білім, мәдениет және спорт, бұл жергілікті атқарушы органдар мен осы аймақтағы волонтерлер қауымдастығы арасындағы өзара іс-қимылды жетілдіру және нығайту қажеттілігін көрсетеді.

3. Волонтерлік ұйымдармен және бастамашыл топтармен фокус-топ

10 қазанда Шымкент қаласында Түркістан к., №1 мекенжайы бойынша («Жастар ресурстық орталығы» КММ) волонтерліктің ағымдағы жағдайы туралы ақпарат жинау және 2024-2026 жылдарға арналған жол картасына ұсыныстар жинау аясында фокус-топ өткізіліп, оған жергілікті волонтерлік ұйымдардың өкілдері қатысты.

№	АТЖ	Ұйым немесе бастамашыл топ
1.	Жүнісбеков Ердәулет Асқарұлы	"Amanat" партиясының Шымкент қаласындағы "Jastar ruhy" жастар қанаты Шымкент қалалық филиалының төрағасы
2.	Мауленов Асхат Абдихамитович	«Ізгілікте жарысайық» қайырымдылық қорының президенті
3.	Рашитова Наргиза	«Добряки Шымкента» волонтерлік ұйымының төрайымы
4.	Дарбышев Серік	«Харекет» қайырымдылық қорының төрағасы
5.	Асан Жазира	«Джанин» қайырымдылық қорының төрайымы
6.	Алпысова Асель	«Asyl jurek» қайырымдылық қорының меңгерушісі
7.	Исакулова Жанэль	«Сенім» Медициналық волонтерлік ұйымның төрайымы
8.	Илешова Асель	«Клуб Добряков Шымкента» волонтерлік қозғалысының үйлестірушісі
9.	Ауелбекова Гузаль Тилебековна	«Ана жолы» қайырымдылық қорының меңгерушісі
10.	Шер Мухаммед Марзия	Ізгілік волонтерлер мектебі
11.	Шер Мухаммед Феруза	Ізгілік волонтерлер мектебі

Тіркеуден кейін тағы 3 адам келді

Жағдайдың сипаттамасы: фокус-топтың қатысушылары ретінде: жастар ресурстық орталықтарының (ЖРО), студенттік ұйымдардың, ірі волонтерлік ұйымдардың өкілдері, сондай-ақ жеке тұлғалар, волонтерлер және басқа да бірнеше волонтерлік ұйымдардың өкілдері болды. Дегенмен, фокус-топтардың бастапқы кезеңінде қатысушылардың волонтерлік туралы білімдері шектеулі екені белгілі болды. Оларға заңнамалық аспектілер мен волонтерлік қызметтің нақты анықтамасы туралы ақпарат берілмеді. Жақсы хабар болған жалғыз ұйым әртүрлі жастағы волонтерлерді тартатын ірі волонтерлік ұйым болды. Себебі бұл ұйымның екі қатысушысы волонтерлердің жазғы мектебінің түлектері болды, сондықтан тереңірек білімге ие.

Фокус-топтың жұмысын жақсарту үшін шағын семинар өткізіп, қатысушыларға волонтерлік қызмет туралы негізгі мәліметтерді ұсынуға тура келді. Бұл волонтерлік қызмет ұғымдарын, оның қоғамдағы маңызы мен рөлін, сондай-ақ қолданыстағы заңнама туралы ақпаратты қамтыды. Осыдан кейін қатысушылар фокус-топтық жұмысты жалғастыруға дайын болды.

Бұл ретте фокус-топтың мәселелерін талқылау барысында алынған ақпараттың репрезентативтілігі мен маңызы төмен. Ақиқатында волонтерлік қоғамдастық шашыраңқы және нашар ақпараттандырылған.

Жамбыл облысына іс-сапар бойынша анықтама

1. Облыс басшылығының өкілдерімен кездесу

Аймақ ұсынған бағдарлама аясында 11 қазан күні сағат 15:00-де Жамбыл облысы әкімі аппаратының басшысы Мәтен Мәди Мейірбекұлымен кездесу жоспарланған болатын. Алайда, іс жүзінде бұл кездесу аймақта болған жоқ, Жамбыл облысында әкімнің кеңесшісі Бегалиев Берік Дүйсенбайұлымен кездесу өтті.

Жағдайдың сипаттамасы: кездесудің басында әкімнің орынбасары орталық мемлекеттік органдардан нақты және нақты нұсқаулардың жетіспейтіндігіне алаңдаушылықтың барын білдірді. Ол аймақтағы (және жалпы оңтүстік аймақтардағы) міндеттерді ойдағыдай орындау үшін қатаң реттеуші және нұсқамалық құжаттар қажет екенін баса айтты. Мұндай құжаттарсыз аймақтағы жұмыс ілгерілей алмайды және іс-шараларға саботаж жасау қаупі бар. Ол аймақта мемлекеттік стандартты қолдауға дайын екенін айтты, бірақ олар әрбір басқарма жоғарыдан нақты тапсырмалар алуы тиіс екенін атап өтті. Бұл мәдениет пен білімге қатысты басқармаларға ғана емес, сонымен қатар денсаулық сақтау және басқа да салаларды қоса алғанда, барлық салаларға қатысты. Сондай-ақ волонтерлік бастамаларды қоса алғанда, барлық салалар бойынша жоспарлар мен тапсырмалардың жоғарыдан төмен түсуінің маңыздылығы атап өтілді. Нақты бұйрықтарсыз ештеңе жұмыс істемейді деген пікірді мемлекеттік қызметшілерге арналған семинарға қатысушылар да қолдады.

Талқылау барысында аймақтық әкімдікке тікелей бағынатын, бірақ сонымен бірге республикамен байланысы бар волонтерлік бойынша өңірлік орган құру ұсынылды. Бұл орган аймақтағы волонтерлік бастамаларды үйлестіру мен дамытуда, олардың тиімділігі мен әсерін арттыруда шешуші рөл атқара алады.

2. Мемлекеттік қызметшілерге арналған семинар

Ағымдағы жылдың 11 қазанында Тараз қаласы, Төле би көшесі, 35 мекенжайында волонтерлікті қолдаудың мемлекеттік стандартын (Бұдан әрі – Стандарт) енгізу жұмыстары аясында мемлекеттік қызметшілерге арналған оқыту семинары өтті.

Полиция департаментінің, ТЖД, білім басқармасының, мәдениет басқармасының, ішкі саясат басқармасының, жастар саясаты басқармасының, облыстық білім басқармасының өкілдері қатысты.

Жағдайдың сипаттамасы: семинарға 7 адам қатысты. Жалпы алғанда, салалық ведомстволардың жеткіліксіз өкілдігі байқалады. Семинар формальды түрде өтті және қатысушылардың белсенділігі төмен болды. ТЖД өкілі ғана белсенді қатысушы болды, ол көптеген сұрақтар қойып, семинар жұмысына көмек көрсетті, енді семинардан кейін қандай қадамдар жасау керектігін түсінгенін атап өтті.

Айта кету керек, мәдениет басқармасы мен білім басқармасының өкілдері семинарға аса қызығушылық танытпады. Олар көп жағдайда пассивті болып қалды және іс-шара процесіне қатыспады. Мүмкін, бұл олардың семинарда қабылданған шешімдерге тікелей қатысы жоқтығынан және іс-шараға тікелей қызығушылықсыз жіберілген мамандар болуы мүмкін болғандықтан шығар.

Қатысушылар сондай-ақ олардың қатысуы жалпы дамуға ешқандай әсер етпейді - жоғары тұрған басшылықтың нақты нұсқауы қажет деген пікірлерін білдірді.

3. Волонтерлік ұйымдармен және бастамашыл топтармен фокус-топ

12 қазан ағымдағы жылдың Тараз қаласында Төле би 35, мекенжайы бойынша волонтерліктің ағымдағы жағдайы туралы ақпарат жинау және 2024-2026 жылдарға арналған жол картасына ұсыныстар жинау аясында фокус-топ өткізіліп, оған жергілікті волонтерлік ұйымдардың өкілдері қатысты.

№	АТЖ	Ұйым немесе бастамашыл топ
1.	Намелбек Азамат	«Жастар мәслихаты» ҚБ
2.	Юсуп Еламан	Жайдарман Тараз
3.	Алібаева А.О.	«Жас Ұлан»
4.	Мұхан Әли	«Жамбыл еріктілері» ҚҚ
5.	Еламан Сабина	«Жамбыл еріктілері» ҚҚ
6.	Сартаева Аяулым	«Жамбыл еріктілері» ҚҚ
7.	Құрманбек Фариза	«Біз біргеміз» волонтерлік ұйымы
8.	Мелдебек Ерхан	«Жібек жолы жастар» волонтерлік ұйымы
9.	Кульсериков Руслан	«Альянс студентов Казахстана» ДК
10.	Құттыбай Толғанай	«Альянс студентов Казахстана» ДК
11.	Чагай Николай	Жамбыл облысы бойынша Lider.kz

Жағдайдың сипаттамасы: Бірінші команда толығымен бір студенттік ұйымнан құралды. Екінші команданың атынан әр түрлі студенттік ұйымдар қатысты. Үшінші топ нақты өмірдегі волонтерлік ұйымдардан, соның ішінде әлеуметтік көмекке арналған қоғамдық қорды, Lider қоғамдық қоры және сонымен қатар әлеуметтік қызметпен айналысатын «Жібек жолы» бастамашыл тобынан тұрды.

Команда қатысушылары волонтерлік және оның заңнамалық аспектілері туралы тиісті түсінікке ие болмады. Фокус-топ қатысушыларға волонтерлік қызмет туралы негізгі ақпаратты ұсыну қажеттілігіне байланысты кеңейіп, сұрақтарға жауап беруге шектеулі уақыт қалдырды. Тек Lider командасының көшбасшысында волонтерлік туралы түсінік болған, ал басқа қатысушылар, оның ішінде волонтерлік қызметте бұрыннан жұмыс істеп жүргендер де бұл саламен таныс емес еді. Фокус-топтың көптеген жас қатысушылары мемлекеттен қаржылық қолдау түрінде ынталандыруды күтетіні атап өтті, бұл волонтерлік қызметтің мәнін толық түсінбейтіндігін тағы да растайды.

Мемлекеттен қолжетімді ресурстар мен қолдау бағдарламаларын түсіндіру жұмыстарын жүргізу, сондай-ақ волонтерлік жастарды қолдаудың мемлекеттік бағдарламасы болып табылмайтынын түсіндіру қажет. Жалпы, фокус-топ волонтерлік және волонтерлік қызмет туралы түсінік АВФ-тың ақпараттық және білім беру жұмыстарының жеткіліксіздігінен және жастарға деген бейімділіктен бұрмаланғанын көрсетті.

Маңғыстау облысына іс-сапар бойынша анықтама

1. Облыс басшылығының өкілдерімен кездесу

Аймақ ұсынған бағдарлама аясында 16 қазан күні сағат 10:00-де Маңғыстау облысы әкімінің орынбасары Есбергенова Звира Түгелқызымен кездесу жоспарланған болатын. Алайда, іс жүзінде бұл кездесу Маңғыстау облысында болған жоқ. Әкімнің кеңесшісі, жастар саясаты мәселелері басқармасының басшысы Оралбай Мұқаш Даниэлұлымен кездесу өтті.

Жағдайдың сипаттамасы: Әкім кеңесшісі және Маңғыстау облысының жастар саясаты мәселелері басқармасының басшысының 2020-2021 жылдардағы кеңсенің аймақтық фронт-офисінің бұрынғы өкілі аймақтағы волонтерлікті дамытудың бастамашысы және қолдаушысы ролін өз мойнына алып отыр. Ол волонтерлік туралы түсінікке ие және бұл бағытты өз аймағында дамытқысы келетіні белгілі болды. Оның мақсаты Ақтауды волонтерлік және жастар орталығына/хабына айналдыру болып табылады.

Бұл ретте ол аймақта волонтерліктің дамуы қазіргі уақытта әлсіз жағдайда екенін жақсы түсінеді. Кеңесші волонтерлердің тиімді жұмысын құру үшін әдістемелік қолдау мен құралдардың жетіспейтіндігін атап өтті. Ол осы мәселе бойынша Ұлттық волонтерлік желісінен көмек алуға ниет білдірді. Оның жоспарының маңызды бөлігі аймақтағы жастарды дамыту болып табылады және бұл тек волонтерлікті ғана емес, сонымен қатар жастар белсенділігінің басқа аспектілерін де қамтиды.

Бұл аймақта азаматтық қоғамға арналған жобаларды қаржыландыру бар және қаржыландыру көлемі өткен жылдан бері азайғанымен, Мұқаш Даниэлұлы волонтерлік жобаларды қаржыландыру маңызды бағыт болуы мүмкін деп есептейді.

Ақтауда волонтерлік белсенділік пен азаматтық белсенділік жалпы алғанда төмен деп бағаланады. Студенттік ұйымдар тиімсіз жұмыс істейді, ал ересектер волонтерліктен гөрі қайырымдылыққа көбірек көңіл бөледі. Бұл саланы дамыту және азаматтардың қатысуын ынталандыру маңызды.

Әкімнің кеңесшісі өз аймағында волонтерлік және азаматтық белсенділікті дамытудың әлеуетін көреді және оның жоспары нақты және тиімді волонтерлік жобаларды құру үшін оқыту мен әдістемелік қолдауды, сондай-ақ әртүрлі ұйымдардың қаржыландыруы мен қолдауын тартуды қамтиды. Салалық ведомстволардың волонтерлік топтармен тікелей ынтымақтастығын дамытуда үлкен әлеуетті көреді.

Өңірдің ерекшелігі - ересек тұрғындар негізінен қайырымдылықпен айналысады, ал жастар волонтерліктің ерекшеліктерін жақсы түсінбейді.

2. Мемлекеттік қызметшілерге арналған семинар

Ағымдағы жылдың 17 қыркүйегінде Волонтерлікті қолдаудың мемлекеттік стандартын (Бұдан әрі – Стандарт) енгізу жұмыстары аясында Ақтау қаласының 34 шағын ауданы, «Достық үйі» ғимаратында мемлекеттік қызметшілерге арналған оқыту семинары өтті. Семинарға Ішкі істер департаментінің, Мәдениет басқармасының, Ішкі саясат басқармасының, Білім басқармасының, Төтенше жағдайлар департаментінің, Спорт басқармасының, Денсаулық сақтау басқармасының өкілдері қатысты.

Жағдайдың сипаттамасы: семинарға 9 адам қатысты. Семинар ресми-формальды түрде өтті. Семинарға қатысушылардан ерекше жауап болған жоқ. Тек дін істері бөлімінің өкілі ынтамен тыңдап, сұрақтар қойды.

Бұл қатысушылар үшін тақырыптың мүлдем жаңа болғандығына байланысты. Аймақта бұрын-соңды волонтерлік қызметті ешкім бастан өткерген емес. Қатысушылар басқа аймақтарда волонтерлік қызметтің белсенді жүріп жатқанына таң қалды.

3. Волонтерлік ұйымдармен және бастамашыл топтармен фокус-топ

16 қазан ағымдағы жылдың Ақтау қаласының 6 шағын ауданы, «Жастар үйі» ғимаратында волонтерліктің ағымдағы жағдайы туралы ақпарат жинау және жол картасына ұсыныстар жинау аясында 2024-2026 жж. фокус-топ өткізілді, оған жергілікті волонтерлік ұйымдардың өкілдері, күміс волонтерлер және т.б. қатысты.

№	АТЖ	Ұйым немесе бастамашыл топ
1.	Нарадиннов Нұрланбек	«Волонтерлар корпусы» тобы
2.	Мұхамбет Нұрымжан	«Атадан мирас» қоры
3.	Дошаев Алмаз	Фирдаус волонтерлік қозғалысы
4.	Ералиев Райымбек	«Көмек Жаңаөзен» қоры
5.	Мухышева Үзілхан	Муварак қайырымдылық қоры
6.	Балымбетов Жандарбек	«By Qazaq» ҚБ
7.	Қазақ Хасан Сардарұлы	«BY QAZAQ» ҚБ
8.	Бейсембаева Сабина	«Клуб Добряков Ақтау»
9.	Жарасбаева Ұлмекен	«Қайырымдылық» волонтерлік тобы
10.	Кушанова Гүлнұр	«Туризм еріктілері» тобы
11.	Түркменбаева Нағима	«Ақтау қайырымды жандар»
12.	Бәйтерекова Динара	«Qadam» волонтерлік тобы
13.	Ермуханова Назерке	«Айналайын» волонтерлік тобы
14.	Муратбаевна Изиза	«Зағип жандармен жұмыс» волонтерлік қозғалысы
15.	Кисбаев Юсуф	«Жаңаөзен еріктілері» тобы
16.	Бегежанова Гүлназ	«YU VOLUNTEERS» тобы
17.	Усманова Шафия	«Фонд социального развития «Открой свое сердце» ОФ
18.	Ғайыпбаев Саламат	Бейнеу аудандық ЖРО директоры
19.	Тәжбенова Гүлғасира	Түпқараған аудандық ЖРО директоры
20.	Қылычжанов Ыбырайым	Мұнайлы аудандық ЖРО директоры
21.	Бағланұлы Аслан	Маңғыстау аудандық ЖРО директоры
22.	Жомартов Серік	Ақтау қаласының қоғамдық даму орталығы
24.	Қойлыбаев Асқар	Жаңазон ауданы ЖРО директоры
25.	Құрманғалиев Ғани	"Жалын Pro" ҚБ
26.	Миникаев Давид	«Lider.kz»

Жағдайдың сипаттамасы: фокус-топқа қайырымдылық ұйымдары, аудандық ЖРО, студенттік ұйымдар және үш салалық волонтерлік ұйымдардың өкілдері қатысты.

Соңғы топтардан басқасының барлығында волонтерлік қызмет туралы түсініктің төмендігі байқалды. Сондықтан, әзірге бұл топ сұрақтарға жауап беріп жатқанда, қалған қатысушылар үшін волонтерлік негіздері бойынша шағын тренинг өткізуге тура келді. Бұл ретте кері байланыс жақсы, «жаңадан бастағандар» мен ЖРО егжей-тегжейлі оқытуды қалайды және болашақта өз қызметін сауатты ұйымдастыруды жоспарлап отыр.

Алайда, мұндай жағдайда жол картасына идеялар мен ұсыныстар бойынша сапалы ақпарат күтудің қажеті жоқ.

Атырау облысына іс-сапар бойынша анықтама

1. Облыс басшылығының өкілдерімен кездесу

Ағымдағы жылдың 18 қыркүйегінде Әйтеке би 77 мекенжайы бойынша Атырау облысы бойынша облыстың Әкім аппаратының басшысымен Жеңісбекұлы Нұрлыбекпен кездесу өтті.

Жағдайдың сипаттамасы: аппарат басшысымен кездесуге Қазақстан халқы Ассамблеясы Хатшылығының меңгерушісі, ішкі саясат басқармасының қатардағы қызметкерлері және «Азаматтық орталық» КММ-нің орынбасары да қатысты. Облыс әкімі аппаратының басшысы бұған дейін Комитеттің орынбасары қызметін атқарған ҚР АҚДМ ақпараттары, және жалпы алғанда, волонтерлік қызмет туралы түсінігі бар. АҚДМ-де жұмыс істеген уақытында жауапты бөлімдермен өзара әрекеттескенін айтты. Кездесу барысында мен өз қызметкеріме барлық ұйымдастырушылық және басқа да мәселелерде Республикалық фронт-офис өкілдері мен сарапшыға көмектесуді тапсырдым деп тапсырма берді. Айта кету керек, бұл Қазақстан халқы Ассамблеясы Хатшылығының меңгерушісі волонтерлікті дамытуға қызығушылық танытып, қызметкерлерге екі күндік іс-шараларға жауапкершілікпен қарауды тапсырды.

Жалпы, кездесуді ұйымдастыру өте жақсы, қатысушылардың барлығы волонтерлікті дамыту және қолдау мәселелерімен айналысады.

Атырауда «Азаматтық орталық» КММ арқылы волонтерлікті жеке қолдауды жүзеге асырудың бірегей механизмі жұмыс істейді. 2018 жылы аталған Ішкі саясат басқармасы КММ жанынан ашылды және аймақтағы барлық үкіметтік емес және коммерциялық емес сектордың жұмысына жетекшілік етеді.

«Азаматтық орталық» КММ 2020 жылдан бастап АВФ жобасын жүзеге асыруда. Бұл жағдайда АВФ функциялары тек ЖРО арқылы жүзеге асырылмайтындығына байланысты (бірақ тығыз ынтымақтастықта), олар басқа аймақтардың «жас» мәселесінен айналып өте алды. Сондай-ақ жобаларды ішкі қаржыландыру есебінен BIRGEMIZ компаниясының әмбебап басым бағыттарының бағытын аймақ қажеттіліктеріне қарай өзгерту. Бүгінгі күні аталған өңірдің тәжірибесі волонтерлікті дамытудың ең жоғары нәтижелерін көрсетіп отыр және мемлекет пен волонтерлік қоғамдастық арасындағы өзара іс-қимылдың ең тиімді тәсілдеріне ие.

2. Мемлекеттік қызметшілерге арналған семинар

Ағымдағы жылдың 18 қыркүйегінде Атырау қ., Жұбан Молдағалиев, 29а, 2 блок Баспасөз клубы мекенжайы бойынша волонтерлікті қолдаудың мемлекеттік стандартын енгізу жұмыстары аясында (Бұдан әрі – Стандарт) мемлекеттік қызметшілерге арналған оқыту семинары өтті.

Семинарға Ішкі істер департаментінің, мәдениет басқармасының, білім басқармасының, төтенше жағдайлар департаментінің, спорт басқармасының, денсаулық сақтау басқармасының, қоғамдық даму басқармасының өкілдері қатысты.

Жағдайдың сипаттамасы: Семинарда мемлекеттік органдардың санының аздығына және орташа өкілдігіне қарамастан, жақсы диалог және тақырыпты терең зерделеу болды. Барлық қатысушылар ақпаратқа қызығушылық танытты, Стандартты қолдану тәжірибесі және волонтерлермен тікелей ынтымақтастық тәжірибесі туралы сұрақтар қойды.

Семинар ресми түрде аяқталғаннан кейін олар ұзақ уақыт бойы тақырыпты өзара талқылауды және сарапшылармен ақпаратты нақтылауды жалғастырды.

3. Волонтерлік ұйымдармен және бастамашыл топтармен фокус-топ

Ағымдағы жылдың 19 қыркүйегінде Атырау қ., Жұбан Молдағалиев, 29а, 2 блок Баспасөз клубы мекенжайы бойынша волонтерліктің ағымдағы жағдайы туралы ақпарат жинау және 2024-2026 жылдарға арналған жол картасына ұсыныстар жинау аясында фокус-топ өткізілді, оған жергілікті волонтерлік ұйымдардың өкілдері, күміс волонтерлер және т.б. қатысты.

№	АТЖ	Ұйым немесе бастамашыл топ
1.	Есниязова Мейрамгүл	«Жаныңдамын» ҚҚ
2.	Арапбеков Дәурен	«ҚМДБ Атырау Иман жастары» волонтерлік тобы
3.	Гумарова Асель	«Жүректен жүрекке» ҚҚ
4.	Илияс Усенғалиев	ЖРО
5.	Данияр Фатикулла	NEWMAN ҚҚ
6.	Рахметов Манарбек	Жас Қауым
7.	Жумагазиева Мадина	NEWMAN ҚҚ
8.	Куспантаева Ажар	«Жаныңдамын» ҚҚ
9.	Дөненбай Зарина	NEWMAN ҚҚ
10.	Жексенбаева Рысты	«Теңіз Жүрегі»
11.	Чагай Николай	Lider.kz Жамбылской области

Оған қоса тіркеуден кейін келген 4 адам

Жағдайдың сипаттамасы: фокус-топқа 14 адам қатысты. Тұтастай алғанда, бұл инклюзивтілік және жалпы жағдайды түсіну бойынша барлық аймақтардағы фокус-топтардың ең күшті құрамы болды. Қатысушылардың барлығы дерлік белсенді волонтерлер немесе волонтерлік топтардың жетекшілері. Тек бір қатысушы (діни ұйымның өкілі) Қазақстан Республикасының Волонтерлік қызмет туралы Заңында бекітілген волонтерлік қызметтің ерекшеліктері мен оның ерекшеліктері туралы ақпаратқа ие болмады.

Өте мазмұнды талқылау болды, қатысушылар өз тәжірибелерімен бөлісті, өз қызметінің егжей-тегжейлерін талқылады.

Аймақта мемлекеттік органдармен – волонтерлікке арналған алаңдармен өзара іс-қимыл жолға қойылған. Волонтерлік қоғамдастық шынайы, ұйымшыл, тату. Волонтерлік қоғамдастықты біріктіру, АВФ («Азаматтық орталық») күштерімен волонтерлік қызмет саласындағы білім мен құзыреттілікті арттыру бойынша көптеген іс-шаралар өткізіледі.

Аймақта тәлімгерлік жобасы жүзеге асырылуда, онда волонтерлік ұйым әлеуметтік бағытта мектептегі волонтерлік отрядтар үшін волонтерлік әлеуметтік тәжірибені оқытады және қамтамасыз етеді.

Алматы облысына іс-сапар бойынша анықтама

1. Облыс басшылығының өкілдерімен кездесу

Ағымдағы жылдың 20 қазанында Қонаев қаласы, Индустриальная көшесі, 16/4 мекенжайында әкімдік ғимаратында Алматы облысы әкімінің орынбасары Әбдірахым Нұрлан Ерғалиұлымен кездесу өтті.

Жағдайдың сипаттамасы: аймақ басшылығы волонтерлік қызметке қызығушылық танытуда, Қазақстанның басқа өңірлерінің озық тәжірибелерін пайдалануды қоса алғанда, ынтымақтастық пен қолдауға дайын. Бұл аймақта волонтерлікті дамыту үшін әлеует туғызады. Бұл ретте, қазіргі уақытта аймақта волонтерлік қызмет бастапқы деңгейде және оның ішінде сараптамалық көмек сұрайтын ешкім жоқ деген түсінік бар.

Волонтерлік қызметті «нөлден» құруды бастау және оларды базалық білімге және бүкіл ел бойынша ең жақсы тәжірибеге үйрету үшін республикалық фронт-офистен әдістемелік көмек пен қолдау сұралды.

Басшылық өз орнында қандай да бір тәжірибені қабылдауға және оны бюджетке салуға дайын. Аймақтағы ахуал волонтерлік қызметті дамыту үшін бірлескен күш-жігерді талап етеді, өйткені бұл салада әзірге тәжірибе жоқ.

2. Мемлекеттік қызметшілерге арналған семинар

Ағымдағы жылдың 20 қазанында волонтерлікті қолдаудың мемлекеттік стандартын енгізу жұмыстары аясында (Бұдан әрі – Стандарт) Қонаев қаласы, 1 шағын аудан, 28а мекенжайы бойынша мемлекеттік қызметшілерге арналған оқыту семинары жоспарланған болатын.

Жағдайдың сипаттамасы: Алматы облысындағы семинарға тек жергілікті атқарушы органдардың өкілдері ғана емес, сонымен қатар азаматтық қоғам өкілдері де қатысты (қызмет бағыттары бойынша – волонтерлер, қайырымдылық жасаушылар, қоғам белсенділері және құқық қорғаушылар және т.б.). Сонымен бірге, АВФ бұл жағдай туралы ескерткен жоқ, өйткені олар мұны маңызды деп санамады және іс-шаралардың қайсысына мақсатты аудитория қажет және не үшін қажет екендігі туралы түсіндірмелерге мұқият қарамады. Нәтижесінде, семинар барысында үкіметтік емес сектор өкілдерінің мемлекеттік қызметтердің «нашар жұмысына» қатысты аздаған қақтығыстар мен наразылықтар туындады.

Бұл ретте салалық ведомстволардың мемлекеттік қызметшілері мұның оларға қалай қарайтынын мүлде түсінбеді. Аудандық ЖРО қызметкерлері ғана қызығушылық танытып, не болып жатқанын түсінді.

Бұл жаңадан құрылған облыста жекелеген мемлекеттік органдардың функциялары әлі толық қалыптасып, жасақталып, анықталмағандығына байланысты. АВФ функциялары іс жүзінде орындалмайды (жұмысының мәні мен негізгі білімі туралы түсінік жоқ). Жалпы алғанда, мемлекеттің волонтерлік қоғамдастықпен және волонтерлік командалар арасындағы жұмысы іс жүзінде жоқ деп айтуға болады.

Қалыптасқан жағдайға байланысты семинар ресми түрде өткізілгенге дейін қысқартылды және негізгі жұмыс үкіметтік емес сектор өкілдерімен және ҰЕҰ-мен волонтерлік қызметке базалық оқыту бөлігінде жүргізілді.

Бұл ретте аймақта волонтерлікті дамыту және тиімді іске асыруды құру әлеуеті бар екенін және мемлекеттік қызметтер тарапынан да, үкіметтік емес сектор тарапынан да ынтымақтастыққа дайын екенін атап өткен жөн.

3. Волонтерлік ұйымдармен және бастамашыл топтармен фокус-топ

Ағымдағы жылдың 20 қазанында Қонаев қаласы, 1 шағын аудан, 28а мекенжайы бойынша Стандартты енгізу жұмыстары аясында фокус-топ өткізілді, оған жергілікті волонтерлік ұйымдардың өкілдері, күміс волонтерлер және т.б. қатысты.

№	АТЖ	Ұйым немесе бастамашыл топ
1.	Нурбайевич Н.	Жерұйық Кеген ұйымы
2.	Карамолдаев Самат	Іле ауданының Бес асыл ұйымы
3.	Аптимова Гульшара	«Ақжұлдыз» ҚҚ
4.	Ауке Айдос Бегланұлы	«Кәусар бұлақ» волонтерлік тобының басшысы
5.	Тохтигожаева Зарина	"Демеу" волонтерлік тобының жетекшісі
6.	Рыспаева Назгуль	«Самға Н» волонтерлік тобының жетекшісі
7.	Нұражиева Айдана Сайлаубекқызы	"Жас патриот" волонтерлік тобының жетекшісі
8.	Молдабекова Бибинур Бельгожақызы	"QAMQOR" волонтерлік тобының жетекшісі
9.	Добролюбова Виталина Владимировна	"Іле жаны" волонтерлік тобы
10.	Баданов Сайран Амреулы	"100 теңге" Кәусар волонтерлер қозғалысы

Жоғарыда сипатталған жағдайға байланысты 13 адам тіркеуден өте алмады

Жағдайдың сипаттамасы: волонтерлер жиналыстар мен іс-шараларды өткізуге арналған жеке үй-жайлардың жоқтығына алаңдаушылық білдірді. Бұл мәселе волонтерлік қызмет үшін дамыған инфрақұрылымның болмауына әсер еткен аймақтың жақында құрылуына байланысты өзекті болды. Волонтерлік қызмет саласындағы жалпы бытыраңқылық және ақпараттандыру мен оқытудың төмен деңгейі волонтерлік бастамаларды жүзеге асырудың төмен деңгейіне әкелді.

Сондай-ақ, Жастар ресурстық орталықтарының қызметкерлері атап өткен жөн. Орталықтарда (ЖРО) волонтерлік қызметтің мәні туралы жеткілікті түсінік әрқашан бола бермейді. Атап айтқанда, олардың волонтерлік қызметке деген түсінігі мен қызығушылығы жоқ, бұл салада практикалық тәжірибе жоқтың қасы.

Жергілікті атқарушы органдар мен волонтерлік қоғамдастық арасында да өзара іс-қимыл жоқ.

Демек, жағдай волонтерлік қызметтің инфрақұрылымын дамыту және ЖРО мен волонтерлік қоғамдастық арасындағы өзара іс-қимылды жақсарту үшін белсенді күш-жігерді қажет етеді. Бұл волонтерлік бастамаларды ынталандыру және олардың жаңа аймақта тиімділігін арттыру үшін маңызды.

Қарағанды облысына іс-сапар бойынша анықтама

1. Облыс басшылығының өкілдерімен кездесу

Кездесу облыс әкімдігінің бастамасымен өткен жоқ.

2. Мемлекеттік қызметшілерге арналған семинар

Ағымдағы жылдың 23 қазанында волонтерлікті қолдаудың мемлекеттік стандартын енгізу жұмыстары аясында (Бұдан әрі – Стандарт) Қарағанды қ., Әлиханов көшесі 4, «Qoldau» коворкингі мекенжайы бойынша мемлекеттік қызметшілерге арналған оқыту семинары өтті. Семинарға денсаулық сақтау басқармасының, жастар ресурстық орталықтарының, дене шынықтыру және спорт басқармасының, жұмыспен қамту және әлеуметтік қорғау басқармасының өкілдері қатысты.

Жағдайдың сипаттамасы: семинарда мемлекеттік ұйымдар тарапынан қатысушылар саны айтарлықтай жақсы болды, бірақ өкілдердің көпшілігі қызығушылық танытпады. Семинар формальды түрде өтті.

Денсаулық сақтау басқармасының өкілі бастамашылық танытып, облыстағы волонтерлік қоғамдастыққа қызығушылық танытты. Салалық волонтерлік екі бағытта дамыған – Қарағанды облысының ТЖД және ІІД-мен белсенді жұмыс жүргізілуде.

3. Волонтерлік ұйымдармен және бастамашыл топтармен фокус-топ

Ағымдағы жылдың 24 қазанында Қарағанды қ., Әлиханов көшесі 4, «Qoldau» коворкингі мекенжайы бойынша волонтерліктің ағымдағы жағдайы туралы ақпарат жинау және 2024-2026 жылдарға арналған жол картасына ұсыныстар жинау аясында фокус-топ өткізілді, оған жергілікті волонтерлік ұйымдардың өкілдері, күміс волонтерлер және т.б. қатысты.

№	АТЖ	Ұйым немесе бастамашыл топ
1.	Кабегенов А.	Ozgerys.kz
2.	Нупинова А.	«Доверие» ЗТБ
3.	Какенов Т.	«Молодежный альянс» ҚБ
4.	Балхашбекқызы Ж.	КИТ
5.	Нариманов Д.	Волонтер
6.	Елешова Д.	«Жомарт журек» ҚБ

№	АТЖ	Ұйым немесе бастамашыл топ
7.	Серикова Д.	«ВЦ Шанырақ» ҚБ
8.	Қазкен Е.	Қарағанды облысының ЖҚҚСБ
9.	Гәурашева Ж.	Волонтер, Бұқар Жырау ауданы
10.	Түстікбай М.	Қарағанды мұражайы КМҚК
11.	Шаяхметов М	"Қамқор" Шахтинск қаласы
12.	Жахин Ж.	BizBarmyz

Жағдайдың сипаттамасы: аймақта волонтерлікті дамытуға арналған фокус-топ табысты өтті. Қатысушылар құрамы – ұйымдардың тек қаладан ғана емес, аудандардан да өкілдердің қатысуымен ерекшеленді. Аймақта көптеген волонтерлік ұйымдар мен бастамашыл топтар белсенді жұмыс істеуде. Жалпы, волонтерлік саласындағы күшті түсіністік пен білімділік. Қарағанды облысында волонтерлік мәдениет бар деп айтуға болады.

Қатысушылар волонтерлерге гранттарға, конкурстарға және т.б. өтінімдер жазуда өз дағдылары мен құзыреттерін дамытуға көмектесетін қосымша білім беру іс-шараларын ұйымдастырудың маңыздылығын атап өтті. Сондай-ақ, қатысушылар волонтерлік жобаларды жүзеге асыру үшін қаржыландырудың жетіспейтінін атап өтті.

Ұлытау облысына іс-сапар бойынша анықтама

1. Облыс басшылығының өкілдерімен кездесу

Ағымдағы жылдың 26 қазанында Жезқазған қаласы, Алаш алаңы 1, Ұлытау облысының әкімдігі ғимаратында Мұхан Д.Қ. Қоғамдық даму басшысымен кездесу өтті.

Жағдайдың сипаттамасы: жылы әңгімелесу барысында қоғамды дамыту бөлімінің басшысы келесі жылға пайдаланатын және жоспарлап отырған құралдарды, тетіктерді және мемлекеттік әлеуметтік тапсырыстар туралы ақпаратпен бөлісті. Волонтерлікті қолдауға, сондай-ақ ҰЕҰ-ды қолдауға мемлекеттік әлеуметтік тапсырыс жоспарлануда, алайда қаржыландырудың қайдан келетіні белгісіз АБҚО немесе Мемлекеттік әлеуметтік тапсырыс бойынша қаржыландыру болады ма екен. Бұл аймақтағы волонтерлік қоғамдастықты тиімді жоспарлау және дамыту үшін одан әрі нақтылау мен айқындықты қажет ететін маңызды мәселе.

Жалпы, аймақта волонтерлік қызмет әзірше нашар дамыған, бірақ облыс басшылығы волонтерлік қызметтің әлеуметтік құбылыс ретіндегі ұстанымдары мен маңызын дұрыс түсінген жағдайда дамудың әлеуеті зор.

2. Мемлекеттік қызметшілерге арналған семинар

Ағымдағы жылдың 27 қазанында волонтерлікті қолдаудың мемлекеттік стандартын енгізу жұмыстары аясында (Бұдан әрі – Стандарт) Жезқазған қ. Бейбітшілік 26/1, Жастар сарайы мекенжайы бойынша мемлекеттік қызметшілерге арналған оқыту семинары өтті.

Семинарға қоғамдық даму басқармасының, Мәдениет және тілдерді дамыту басқармасының, жастар ресурстық орталықтарының, Полиция департаментінің, ТЖД, білім басқармасының, энергетика және коммуналдық шаруашылық басқармасының, спорт басқармасының өкілдері қатысты.

Жағдайдың сипаттамасы: Ұлытау облысында Семинарға салалық ведомстволардың көпшілігінің өкілдері қатысты. Бұл ретте олардың басым бөлігі волонтерлермен өзара іс-қимыл туралы және жалпы волонтерлік туралы хабардар болмады. Бұл мемлекеттік қызметкерлердің хабардарлығының төмендігімен ғана емес, сонымен бірге жалпы аймақтағы волонтерліктің дамуының әлсіздігімен де байланысты. Бұл ТЖ волонтерлерінің Төтенше жағдайлар департаментімен өзара іс-қимылы жоқ екінші аймақ болды. Аталған ведомствоның өкілі мүмкіндіктерге қызығушылық танытты волонтерлермен ынтымақтастық және семинар соңында волонтерлердің аймақтық Фронт-офисінің байланыстарын алып, кездесу нәтижелеріне риза болды.

Жалпы атмосфера тұтқыр және күңгірт болып көрінуі мүмкін, бірақ Семинарға қатысушылар аймақтағы волонтерлік қызметтің нашар дамығанын анық түсінеді және осы саладағы жұмысты дамытуға және жақсартуға қатысуға дайын.

3. Волонтерлік ұйымдармен және бастамашыл топтармен фокус-топ

Ағымдағы жылдың 26 қазанында Жезқазған қаласында, Бейбітшілік көшесі, 26/1, Жастар сарайында волонтерліктің ағымдағы жағдайы туралы ақпарат жинау және 2024-2026 жылдарға арналған жол картасына ұсыныстар жинау аясында фокус-топ өткізілді. жергілікті волонтерлік ұйымдардың өкілдері, күміс волонтерлер және т.б. қатысты.

№	АТЖ	Ұйым немесе бастамашыл топ
1.	Сейтпеков Д.М.	«Ұлытау Жастары» ҚБ
2.	Жақан С.Е.	Ұлағай орталығы
3.	Галиулы А.К.	Ұлағай орталығы
4.	Пак Е.В.	ЖРО
5.	Амангелді С.А.	Birlik BO
6.	Рахат Қ.Б.	АСАР
7.	Оразбек А.Г.	ЖРО
8.	Мармуз И.А.	ҰВЖ
9.	Каитов Н.Б.	«Жылы Жүрек» ҚҚ
10.	Жекпесов А.М.	Волонтер

Жағдайдың сипаттамасы: фокус-топ айтарлықтай нәтижелі болды, кездесу барысында волонтерлер аймақтағы волонтерлік қызметтің ағымдағы жағдайы туралы өз бақылауларымен және тәжірибелерімен бөлісті.

Өкінішке орай, дамыған волонтерлік қоғамдастықтың және волонтерлік туралы негізгі білімнің болмауына байланысты аймақтағы волонтерлік ахуал көп нәрсені қажет етеді. Дегенмен, жергілікті үкіметтік емес ұйымдар мен бастамашыл топтардың жағдайды өзгертуге және осы іс-шараларды дұрыс оқыта отырып, белсенді және белсенді волонтерлік қоғамдастық құруға әлеуеті бар.

Фокус-топтың қорытындысы бойынша қатысушылар қауымдастықты нығайту, АВФ-мен ынтымақтастықты нығайту және аймақтағы волонтерлікті дамыту мүмкіндіктері мен бастамаларын талқылау мақсатында одан әрі жұмыс кездесуіне келісті.

Сондай-ақ, қатысушылар білім мен тәжірибе жинақтау және даму мүмкіндіктері туралы ортақ көзқарас пен түсінікті кеңейту мақсатында республикалық волонтерлік іс-шараларға қатысу қажеттігін атап өтті.

Астана қаласына іс-сапар бойынша анықтама

1. Қала басшылығы өкілдерімен кездесу

Ағымдағы жылдың 31 қазанында Сарыарқа даңғылы, 13 мекенжайында «Жастар саясаты мәселелері басқармасы» ММ басшысы Қ.Т. Қамбаровпен кездесу өтті.

Жағдайдың сипаттамасы: биылғы жылы волонтерлерге қаражат бөлінбегендіктен, волонтерлік қызметке бюджет бөлуге уәде берді. Астана қаласында өткізілуі ықтимал АӨСШК форумы талқыланды, сондай-ақ волонтерлер үшін кеңсе бөлінді, бірақ бұл бөлме қаланың шетінде орналасқан және осыған байланысты оны іс-шаралар өтетін орынға немесе қоймаға айналдыру ұсынылды.

2. Мемлекеттік қызметшілерге арналған семинар

Ағымдағы жылдың 30 қазанында волонтерлікті қолдаудың мемлекеттік стандартын енгізу жұмыстары аясында (Бұдан әрі – Стандарт) Астана қаласы, Сарыарқа даңғылы, 13, Мәжіліс залында мемлекеттік қызметшілерге арналған оқыту семинары өтті.

Семинарға спорт басқармасының, тұрғын үй басқармасының өкілдері, Өкімдіктің, мемлекеттік сәулет-құрылыс бақылау басқармасының, қоршаған ортаны қорғау және табиғатты пайдалануды реттеу басқармасының, жұмыспен қамту және халықты әлеуметтік қорғау басқармасының, ішкі саясат басқармасының қызметкерлері қатысты.

Жағдайдың сипаттамасы: семинардағы мемлекеттік органдардың өкілдігі орташа болды. Өкінішке орай, денсаулық сақтау, білім беру және мәдениет салаларының өкілдері болған жоқ. Волонтерлік қызмет пен оның әлеуметтік құбылыс ретінде рөлі туралы бірнеше адамның түсінігі болды. «Астана Жастары» басшысы салалық өзара іс-қимыл туралы айтып берді, өкінішке орай, басқа бөлімшелермен өзара әрекеттесу кезінде волонтерлерге тиісті жағдайлар жасалмайды (тамақтану, жол жүру, сертификаттар және т.б.). Кейстерде ведомстволар өкілдерінің келтірген жауабы сындарлы болды. Семинар барысында туындаған «жаңа түсінікпен» одан әрі өзара әрекеттесуді талқылау туралы ұсыныс болды.

3. Волонтерлік ұйымдармен және бастамашыл топтармен фокус-топ

Ағымдағы жылдың 30 қазанында Астана қаласында, Сарыарқа даңғылы, 13, Мәжіліс залында Стандартты енгізу бойынша жұмыс аясында фокус-топ өткізілді, оған жергілікті волонтерлік ұйымдардың өкілдері және т.б. қатысты.

№	АТЖ	Ұйым немесе бастамашыл топ
1.	Копбылаш В.	Audi club Astana
2.	Тультяева О.	«Астана» ҚБҰ
3.	Максютова Г.	«Астана» ҚБҰ
4.	Шағалимов Ш.	ZQ 2022
5.	Шарипов Д.	Astana Jastary
6.	Сайлау Д.	Astana Jastary

№	АТЖ	Ұйым немесе бастамашыл топ
7.	Саги А.	New Wave
8.	Зару У.	Зерттеу орталығы F3O
9.	Аполганова О.	Мейірімділер клубы
10.	Есмұханова Ә.	Astana Jastary
11.	Серикбаева Р.	«Strong Mothers» ҚҚ
12.	Жусупова А.	«Lider.kz» ҚБ
13.	Сиенбаева С.	«Жақсылық жаса» ВҚ
14.	Мукушева Р.	«Korpay Астана» ЖМ
15.	Кисикова Г.	«Demeu.kz» ДБ
16.	Махмудова Н.	«Этнокультурный центр»

Жағдайдың сипаттамасы: фокус-топ сәтті өтті. Мұнда маңызды мәселелерді талқылауға белсенді қатысатын үкіметтік емес ұйымдардың айтарлықтай қатысуы сезіледі. Қалада волонтерлік қоғамдастық өзара және жергілікті атқарушы органдармен ынтымақтасады.

Бұл ретте волонтерлік қоғамдастық жергілікті атқарушы органдармен жұмыс істеуде өз наразылықтарын білдірді, өйткені ЖАО іс-шараларды өткізу кезінде волонтерлердің қажеттіліктерін ескермейді, волонтерлерді жұмыс күші ретінде пайдаланады және қажетті жабдықтармен қамтамасыз етпейді, волонтерлерді алғыс хаттармен марапаттамайды. Мемлекеттік органдар тарапынан волонтерлік мәдениетін әлеуметтік міндеттерге жеке үлес ретінде түсінбеу байқалады.

II. Аймақтардағы іс-сапарлар бойынша жалпы қорытынды мен бақылау нәтижелері

ҚР-ның барлық аймақтарынан оралған соң ортақ қорытынды жасауға болады.

Волонтерліктің өзі әлеуметтік құбылыс ретінде, оның танымалдылығы, әлеуметтік бағыты, аймақтардағы волонтерлердің белсенділік дәрежесі, хабардарлығы мен дайындығы тек мемлекеттік саясатқа тәуелді ғана емес, ол көптеген факторларға байланысты екенін ескеру қажет.

Мысалы, мысалы, сияқты:

- **Волонтерліктің даму тарихы мен сипаты тәуелсіз Қазақстан қалыптаса бастағаннан бері** (пайда болу себептері, қозғалыс жетекшілерінің болуы, тәжірибесі мол ұйымдардың болуы, қауымдастық ішіндегі байланыстар, аймақтық қауымдастық ішінде және жалпы Республика бойынша ашықтық пен нетворкинг)
- **Аймақтағы халықтың ерекшеліктері** (жас ерекшелігі, жұмыспен қамтылуы, әртүрлі деңгейдегі білім беру мекемелерінің болуы немесе болмауы, жергілікті дәстүрлер мен мәдениеттер және т.б.)
- **Аймақтың ерекшелігі** (әлеуметтік жағдай, мәселелер мен қажеттіліктер, аймақтағы мүмкіндіктер мен өмір сүру деңгейі және т.б.)
- **Волонтерлік қоғамдастықтың күшімен волонтерлікті дамыту бойынша белсенділік және жүйелі жұмыс** (қоғамдастық ішінде оқыту және тәжірибе алмасу, мемлекеттік мекемелермен – волонтерлерге арналған алаңдармен – балалар үйлері, хоспистер, емханалар, қарттар үйлері және т.б. тікелей өзара іс-қимылды дамыту және құру, тікелей салалық өзара іс-қимылды орнату - төмендегі мысалды қараңыз).

Аймақтық департаменттердің (ТЖД және ІІД) ТӨТЕНШЕ жағдайлар саласындағы волонтерлермен салалық өзара іс-қимылының сәтті жағдайлары бар.

Төтенше жағдайларды басқару министрлігі (ТЖМ) 2022 жылы Ұлттық волонтерлік желімен (ҰВЖ) ТӨТЕНШЕ жағдайлар саласындағы волонтерлік қозғалыспен тікелей салалық өзара іс-қимыл туралы меморандумға қол қойды. Осы меморандум аясында волонтерлерді жүйелі түрде оқыту жүзеге асырылуда, одан әрі дамыту жоспары әзірленіп, жүзеге асырылуда, өзара іс-қимыл және ынтымақтастық нығаяуда. Осы тәжірибеге сүйене отырып, ІІД-мен де ынтымақтастық ұйымдастырылды.

Қазіргі уақытта ТЖД мен ІІД қызметкерлерінің бірлескен жұмысы жүйелі түрде бірнеше бағытта жүзеге асырылуда (төтенше жағдайлардың алдын алу және олардың салдарын жою, гуманитарлық көмек алу және тарату бойынша жұмыстар, із-түзсіз жоғалған адамдарды іздеу, нашақорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл, алғашқы медициналық көмек көрсету, қауіптілік деңгейі жоғары жағдайларды алдын алу және төтенше жағдайлар кезіндегі тәртіп және т.б.).

Бұл тәжірибені басқа ведомстволарға енгізуге қажеттілік пен дайындық бар (волонтерлердің күшімен мемлекеттік органдардың әлеуметтік мәселелерін шешу мүмкіндігі).

Дегенмен, осы сапарлар барысында алынған ақпаратқа, сондай-ақ Республикалық фронт-офис талдаушысы жүйелі түрде алатын және өңдейтін АВФ есептерінің деректеріне сүйене отырып, АВФ жұмысының барлық уақытында және жергілікті жерлердегі волонтерлік қоғамдастық өкілдерінің ақпаратына (ҰВЖ желісінің мүшелері және волонтерлердің жазғы мектебінің қатысушылары) өзгерістер мен нәтижелерді байқауға болады. аймақтық фронт-офистердің волонтерлікке қатысты мемлекеттік саясатты жүзеге асыруына байланысты:

1 Аймақтарда қоғамдық іс-шаралар мен «Волонтер» ұғымының танымалдылығы айтарлықтай өсті

Бүгінгі күні аймақтар халқының қоғамдық жұмыстарға қызығушылығы мен тартылу көлемінің артқаны байқалады. Бұл ретте «Волонтер» термині енді бөгде түсініксіз сөз болып табылмайды. «Волонтер» және ұғымдары BIRGEMIZ халық арасында сөзсіз оң беделге ие болды.

Бұл ретте «волонтерлік қызмет» және «волонтер» терминдерінің шынайы мағынасын түсінуде бұрмалаушылықтар бар, жалпы волонтерлік қызметтің негіздері мен оның ҚР волонтерлік қызмет туралы Заңға сәйкестігі туралы хабардарлық пен білімнің төмен деңгейі бар.

Алайда, жалпы азаматтық белсенділік пен қоғамдық жұмыстарға деген қызығушылықты арттыру қазірдің өзінде шынайы волонтерлікті одан әрі дамытуға, осы саладағы халықтың білімі мен білімін арттыруға үлкен мүмкіндіктер ашады.

2 Қоғамдық жұмыстарға, бұқаралық іс-шараларға және волонтерлікке тартылатын жастардың (негізінен студенттер мен оқушылар) саны айтарлықтай өсті

2020 жылдан бастап мемлекет тарапынан қолдауды АВФ (аймақтық волонтерлер фронт-офистері) жүзеге асырады, олар өз функцияларын негізінен ЖРО (жастар ресурстық орталықтары) арқылы жүзеге асырады.

Жарғыға сәйкес, бұл ұйымдар тек жастармен (14-35 жас) өзара әрекеттесетіндіктен, мемлекет назары мен волонтерлікті қолдаудың назары тек осы мақсатты аудиторияға аударылды. Сонымен қатар, ЖРО жастардың ұйымдасқан бөлігімен – студенттік ортамен өзара әрекеттесуді қалайды, осылайша волонтерлік міндеттерді жүзеге асыру және қолдау негізінен студенттер мен оқушылар арасында жүзеге асырылады.

Бұдан басқа волонтерлікті дамытудың 2020-2023 жылдарға арналған жол картасында волонтерлер санының өсуінің сандық көрсеткіші бар.

Жоғарыда аталған факторлардың үйлесуі студенттер мен мектеп оқушылары арасынан жастарды қоғамдық өмірге, іс-шаралар мен көбінесе «волонтерлік» деп аталатын іс-шараларға жаппай тарту үшін қолайлы жағдай туғызды.

3

Волонтерлік және волонтерлік қызмет студенттердің міндетті жүктемесі немесе мемлекеттік қызметкерлер үшін міндетті әлеуметтік жүктеме ретінде түсініледі

Индикатор көрсеткіш болып табылатын тапсырманы орындау қажеттілігі волонтерлер санының артуы (жыл сайынғы өсім 30%) волонтерліктің үш негізгі қағидасының біреуінің бұзылуына алып келді.

«Волонтерлікке тарту», көп жағдайда, Қазақстан Республикасының Волонтерлік қызмет туралы Заңында бекітілген волонтерліктің негізгі қағидасы – «Еріктілікке» қайшы келетін «үйреншікті» әдістермен жүзеге асады.

Дәл осылай мемлекеттік қызметшілерді «корпоративтік волонтерлікке тарту» жүріп жатыр. Олар сенбіліктер, балаларға арналған концерттер өткізуге мәжбүр, балалар үйлерінен және қарттардың үйлеріндегі қарттардан аз қамтылғандарға көмек көрсету үшін ақша жинауда. Мұның бәрі де волонтерлік принциптерді бұзады және беделін түсіреді және шын мәнінде «Волонтер» ұғымын бұрмалайды.

Мұндай бұрмалау одан әрі мемлекеттік органдардың нақты волонтерлермен және волонтерлік топтармен өзара әрекеттесуіндегі бұзушылықтарға әкеледі. Мәселен, мысалы, салалық агенттік волонтерлердің өзара әрекеттесу туралы келіссөздер жүргізудің орнына «көмектесуге міндетті емес» екенін түсінбей, волонтерлердің көмегін «талап етуі» мүмкін.

4

Волонтерлік қызметтің әлеуметтік пайдалы қызмет ретіндегі беделі төмендеуде

Өз көрсеткіштерін жабу үшін АВФ (ЖРО) «Волонтерлік» деп аталатын ойынсауық сипатындағы көптеген мағынасыз бұқаралық қоғамдық іс-шараларды өткізуге мәжбүр. Қоғамға нақты пайда әкелмейтін көптеген жастардың қатысуымен өтетін демонстрациялық іс-шаралар (қаладағы сансыз сенбіліктер, марафондар, концерттер және басқа да бұқаралық іс-шаралар).

Мұндай іс-шаралар әрдайым жергілікті бұқаралық ақпарат құралдарында кеңінен жарияланып отырады және сол арқылы халыққа, жергілікті атқарушы органдарға және осы іс-шараларға қатысатын адамдардың өздеріне «Волонтерлік қызмет» ұғымын дұрыс түсіндірмейді.

Волонтерліктің мәнін – азаматтық үн қосу және әлеуметтік мәселелерді немесе мұқтаждықты шешуде немесе азайтуда көмек ретінде түсінуді сақтау және дамыту маңызды. Бұл сондай-ақ «Қоғам игілігіне» бағытталу қағидаты ретінде Волонтерлік қызмет туралы Қазақстан Республикасының Заңында бекітілген.

5

Шынайы волонтерлікпен айналысатын және «Жастар» санатына кірмейтін волонтерлік ұйымдар мен бастамашыл топтардың волонтерлік қызметті жүзеге асыруға және мемлекетпен өзара әрекеттесуіне деген ынтасы төмендейді

АВФ функцияларын ЖРО арқылы жүзеге асыруға байланысты шектеулер жағдайында 35 жастан асқан волонтерлер мен ұйымдардың әдістемелік ұсыныстарда (Бірыңғай мемлекеттік қолдау стандарты) белгіленген мемлекеттік көмек пен қолдауды алуға мүмкіндігі жоқ болуда).

Сонымен қатар, жыл сайын аймақтарда және республикалық деңгейде волонтерлерді түрлі сыйлықтармен марапаттау жүзеге асырылады, олар АВФ пен ЖРО-ның ағымдағы жұмысына сәйкес бөлінеді.

Осыған байланысты және жоғарыда сипатталған әсерлерге байланысты волонтерлік қызметті бұрыннан бері барлық қағидалар мен Заңдарға сәйкес жүзеге асырып келе жатқан волонтерлерде (олардың көпшілігі 10 жылдан астам жұмыс істеп келеді) мемлекеттік қолдау мен өзара әрекеттестікке сенімсіздік пен көңілсіздік пайда болды. «Біз енді мемлекет алдында волонтер емеспіз, өйткені біз жастар емеспіз және жалаушаларды желбіретпейміз» деген пікір пайда болды.

Өртүрлі жас топтары үшін «Жыл волонтері» халықаралық сыйлығы болса да, оған деген теріс көзқарас бар. Бұл оның ережеде, конкурстық іріктеуде және іске асыруда айқындық пен ашықтықтың болмауына байланысты. Ең жиі кездесетін пікір: «біз жеңімпаздар қандай критерийлер бойынша таңдалатынын түсінбейміз». Сонымен қатар, көптеген «жеңімпаздар сияқты» ұйымдар жылдан жылға танылмай келеді.

6

Ұзақ уақыт бойы әлеуметтік салада волонтерлік қызметті жүзеге асырып жүрген ұйымдар мен бастамашыл топтарға волонтерлердің әлсіз ағыны

Жоғарыда сипатталған себептерге байланысты студенттік, мектептегі волонтерлік отрядтар және белгілі бір әлеуметтік қажеттілікті немесе проблеманы жақсартуға бағытталған волонтерлік топтар арасында әлсіз өзара әрекеттестік пен сабақтастық байқалады (ішінде негізінен бұқаралық іс-шараларды жүзеге асыратындар үшін).

Бұл соңғыларының «ескіруіне» және біріншісінің одан әрі дамуы мен өзін-өзі жүзеге асыруын түсінбеуіне әкеледі.

Бұл ретте мынаны ескеру қажет **өзгерістер мен нәтижелердің дәрежесі мен сипаты АВФ жұмысының сапасына және аз дәрежеде аймақ басшылығының ұстанымы мен қатысуына тікелей байланысты:**

- АВФ нашар жұмыс істейтін жерлерде мемлекеттің волонтерлік қоғамдастықпен өзара іс-қимылының деңгейі мен тиімділігі төмен (**Солтүстік Қазақстан, Батыс Қазақстан, Қызылорда, Түркістан, Жамбыл, Маңғыстау облыстары және Шымкент қаласы**);

- АВФ белсенді және сауатты жұмыс істейтін жерде барлық міндеттер мен функциялар жүзеге асырылады, диалог орнатылады немесе оған дайындық байқалады, тиімді өзара іс-қимыл және волонтерлік қызметті бірлесіп немесе мемлекеттің қолдауымен жүзеге асыру тәжірибесі бар, жетілдіру жұмыстары жүргізілуде. ТЖ бағыттарынан басқа салалық өзара іс-қимылдың мысалдары бар (**Шығыс Қазақстан облысы, Ақмола, Қостанай, Атырау, Қарағанды облыстары және Астана қ.**);

- Аймақ басшылығының нақты қолдауы мен қатысуы болмаса, бірақ АВФ жеткілікті түрде жақсы жұмыс істеп жатқан жерде волонтерлік қызметтің өзара іс-қимылы мен қолдауы бойынша жұмыс бұрынғысынша тиімдірек (**Ақтөбе облысы**);

- АВФ функцияларының жүзеге асырылуы мемлекеттік әлеуметтік тапсырыс арқылы ҰЕҰ жүзеге асыратын аймақтарда өзара әрекеттестіктің ең нашар жағдайы, жай ғана төмен көрсеткіштер емес, нәтиже жоқ – волонтерлер қауымдастығы тарапынан жанжал мен наразылық бар. Сонымен қатар, бұл наразылық мемлекетке, жергілікті әкімдіктерге, жетекшілік ететін министрліктерге, жалпы алғанда, волонтерлік қызметке қатысты саясатқа бағытталған (**Алматы қ., облыс Жетісу және Павлодар**). Бұл мұндай жағдайда АВФ-тың (ҰЕҰ) мемлекеттік қолдау көрсетуге өкілеттігі болмағандықтан, мемлекеттік әлеуметтік тапсырыс бойынша мемлекеттің беделіне немесе кеңірек ТТ-ға жұмыс істеуге ынтасы болмағандықтан орын алады.

Ұсыныстар фронт-офистер жобасын іске асырудың тиімділігін арттыру үшін аймақтық ерекшеліктерді ескере отырып келесі бөлімде келтірілетін болады.

III. Қазіргі уақытта Қазақстан Республикасында волонтерліктің жағдайы мен волонтерлікті дамытудың 2024-2026 жылдарға арналған жол картасына ұсыныстар жинау бойынша волонтерлік қоғамдастық өкілдерінің және аймақтардағы мемлекеттік қызметшілер сауалнамаларының қорытындылары бойынша жиынтық деректер

ФОКУС-ТОПТАР БОЙЫНША ДЕРЕКТЕР

Қатысу:

Аймақтық фокус-топтарға барлығы 383 әртүрлі ұйымдарды, бастамашыл топтарды және жеке бастамалардың өкілдері болған адамдар қатысты:

- Оның ішінде 149 адам – Қазақстан Республикасының Волонтерлік қызмет туралы Заңында бекітілген волонтерлік қызметтің анықтамасына сәйкес волонтерлікті ұзақ мерзімді және/немесе жүйелі түрде жүзеге асыратын ұйымдар мен бастамашыл топтардың өкілдері (оның ішінде 17 адамдарды қайырымдылық ұйымдары ұсынады).
- 117 адам – студенттік ұйымдардың өкілдері, (оның ішінде 89 адамдар бұқаралық іс-шараларға қатысады немесе «Birgemiz» жобалары үшін құрылған ұйымдардан өкілдік етті, ал 28 адамның волонтерлікке мүлдем қатысы жоқ).
- 117 адам – ЖРО және басқа да мемлекеттік мекемелердің өкілдері.

Бастапқыда фокус-топтарға аймақтық фронт-офистер мен ЖРО өкілдерінің қатысуы қарастырылмаған. Дегенмен, орнында (екінші аймақтан бастап) мұндай өкілдердің көп болатыны белгілі болды. Сондай-ақ, студенттер мен жастардың (волонтерліктен гөрі қоғамдық басқа жұмыстармен айналысатын) ұйымдардың жауаптары волонтерлік қызметті ұзақ мерзімді және / немесе жүйелі түрде жүзеге асыратын қатысушылардың жауаптарынан өзгеше болады деген гипотеза пайда болды.

Берілген гипотезаны тексеру және волонтерлік қызметті түсінудегі, көзқарастарындағы және жүзеге асырудағы айырмашылықтар мен ерекшеліктерді жақсырақ түсіну, талқылау үшін қатысушыларды аталған санаттарға сәйкес бөлу туралы шешім қабылданды.

Төменде, алынған ақпаратта елеулі айырмашылықтар болған жағдайда, деректер әрбір санат бойынша жеке келтіріледі. Айырмашылықтар жоқ немесе олар маңызды емес жерлерде деректер жалпы түрде беріледі.

Волонтерлік қызметтің бағыттарын ұсыну және фокус-топ қатысушылары арасындағы басқа да әлеуметтік іс-шаралар:

Төменде волонтерлік қызметтің және фокус-топтардың қатысушылары тартылатын басқа да әлеуметтік пайдалы іс-шаралардың ең жиі кездесетін салалық бағыттары берілген. Тізім ең жиі аталатындардан ең аз таралғандарға дейін құрастырылған.

Бұл ретте сирек өкілдік (50%-дан төмен) бұл құжатта көрсетілмеген.

Волонтерлік ұзақ уақыт және/немесе жүйелі негізде іске асыратын ұйымдар:

- ТЖ волонтерлік (тұрмыстық ТЖ алдын алу, ТЖ ден қоюға дайындық, ТЖ салдарын жою, гуманитарлық көмекпен жұмыс)
- Жоғалған адамдарды іздеу
- Әлеуметтік волонтерлік (атаулы көмек, гуманитарлық волонтерлік жұмыс, соғыс ардагерлеріне, мүмкіндігі шектеулі ересектер мен балаларға, көп балалы отбасыларға, жалғызбасты аналарға, өмірлік қиын жағдайдағы ересектер мен балаларға және басқа да әлеуметтік осал санаттағы азаматтарға қарым-қатынас және әлеуметтік көмек)
- Медицинадағы волонтерлік (донорлықты насихаттау, қайырымдылық, нашақорлықтың алдын алу, салауатты өмір салтын насихаттау, қаражат жинау және ауыр науқастарды әлемдік клиникаларда емдеуді ұйымдастыру, дәрігерлерге халықаралық тағылымдамалар ұйымдастыру)
- Экологиялық волонтерлік (қоқыс проблемалары – толық цикл – қағазды, пластик бөтелкелерді және алюминий банкаларды жинау және қайта өңдеу, елді-мекендердің қалаларынан тыс аумақтарды тазалау, жүйелі көгалдандыру, питомниктер құру, қараусыз қалуға қарсы іс-қимыл, экомәдениетті дамыту)
- Қайырымдылық (өмірлік қиын жағдайдағы балаларға, көп балалы отбасыларға, басқа да мұқтаж жандарға көмек)
- Әлеуметтік волонтерлік (тұрмыстық және сексуалдық зорлық-зомбылық құрбандарына, құлдық және адам саудасы жағдайларында көмек көрсету, өзін-өзі қорғау тренингтері, дағдарыс орталықтарының жұмысы)
- Зооволонтерлік (жануарларға арналған баспаналарды ұйымдастыру және оларға көмек көрсету, зарарсыздандыруды ұйымдастыру, чиптеуге дайындау)
- Мәдени мұра (Асыл мұра, ҰОС жауынгерлерін іздестіру, мәдени ескерткіштерді сақтау және қалпына келтіру)
- Тәлімгерлік (жалғызбасты көп балалы аналарға бейімделу және қаржылық сауаттылық бойынша көмек және тәлімгерлік, тәрбиелік тәлімгерлік, өмірлік қиын жағдайдағы балаларға тәлімгерлік)
- Pro bono (заң консультациялары, тәуелділіктің алдын алудағы психологтардың көмегі)

Студенттік ұйымдардың өкілдері:

- Оқиғалық және event (спорттық іс-шаралар, балалар үйлеріндегі мерекелер, қайырымдылық концерттері, тимбилдингтер) – **көбінесе волонтерлік қызмет болып табылмайды**
- Экологиялық волонтерлік (қала шегіндегі сенбіліктер, ағаш отырғызу, эко-акциялар)
- Әлеуметтік волонтерлік (аз қамтылған отбасыларға ақшалай және азық-түліктік атаулы көмек, жалғызбасты қарт адамдарға үйде әлеуметтік көмек көрсету акциялары)
- Студенттердің құқықтарын қорғау және белсенді өмірді дамыту (жастардың жаңа қоғам мен өздері үшін әртүрлі мүмкіндіктерді пайдалануы) – **волонтерлік болып табылмайды**
- Студенттердің саяси білімі – **волонтерлік болып табылмайды**
- «Birgemiz» бағыттарындағы волонтерлік

ЖРО өкілдері:

- Жастар саясатын жүзеге асыру, волонтерлік іс-шараларды ұйымдастыру және өткізу, волонтерлік ұйымдарға көмек көрсету
- Әлеуметтік волонтерлік (аз қамтылғандарға ақшалай және азық-түліктік көмек)
- Волонтерлерді тарту және волонтерлік қызметті ұйымдастыру
- Оқиғалық және event (спорттық іс-шаралар, балалар үйлеріндегі мерекелер, бұқаралық іс-шаралар)
- «Birgemiz» бағыттарындағы волонтерлік
- Экологиялық волонтерлік (қала шегіндегі сенбіліктер, ағаш отырғызу)
- Мемлекеттік қызметшілердің корпоративтік волонтерлігі (аз қамтылғандарға ақшалай және азық-түліктік көмек, сенбіліктер)

Фокус-топтар шеңберіндегі талқылау мазмұны:

Фокус-топтарды өткізу аясында қазіргі уақытта аймақтарда волонтерлікті дамыту мен жүзеге асырудың ахуалы туралы ақпарат пен пікірлер жинақталды және 2024-2026 жылдарға Қазақстан Республикасында волонтерлікті дамытудың жол картасына идеялар мен ұсыныстар жинақталды.

Ключевые вопросы для обсуждения:

- Сіздің аймағыңыз үшін волонтерлік қызметтің қандай бағыттары өзекті
- Сіздің аймағыңыздағы волонтерлер қауымдастығына (ең шұғыл қажеттіліктер, мәселелер) мемлекеттен қандай қолдау қажет?
- Қазіргі уақытта мемлекеттік ведомствалармен өзара іс-қимылдар қандай?

- Аймақтық фронт-офиспен (АВФ) өзара іс-қимылды бағалаңыз және оның жұмыс тиімділігін арттыру бойынша ұсыныстарыңызды енгізіңіз
- Волонтерлікті дамытудың жол картасына өзіңіздің ұсыныстарыңызды жасаңыз

СҰРАҚТАР БОЙЫНША ЖАЛПЫ НӘТИЖЕЛЕР:

Сіздің аймағыңыз үшін волонтерлік қызметтің қандай бағыттары өзекті?

Төменде волонтерлік қызметтің жалпы бағыттары берілген, оларды қатысушылардың әртүрлі санаттары ең көп аталғандардан ең азына дейін ең өзекті деп санайды.

Волонтерлікті ұзақ мерзімді және/немесе жүйелі негізде жүзеге асыратын ұйымдар:

- Әлеуметтік волонтерлік (атаулы көмек, гуманитарлық волонтерлік жұмыс, соғыс ардагерлеріне, мүмкіндігі шектеулі ересектер мен балаларға, көп балалы отбасыларға, жалғызбасты аналарға, өмірлік қиын жағдайдағы ересектер мен балаларға және басқа да әлеуметтік осал санаттағы азаматтарға қарым-қатынас және әлеуметтік көмек)
- Әлеуметтік волонтерлік (жоғалған адамдарды іздеу, есірткінің таралуына қарсы іс-қимыл)
- ТЖ волонтерлік (тұрмыстық ТЖ алдын алу, ТЖ ден қоюға дайындық, ТЖ салдарын жою, гуманитарлық көмекпен жұмыс)
- Медицинадағы волонтерлік (донорлықты насихаттау, қайырымдылық, нашақорлықтың алдын алу, денсаулық сақтау мекемелерінде және үйде Pro bono көмегі)
- Эко-волонтерлік (қалдықтар мен қоқыс үйінділерін заңсыз төгу, қоқыстарды бөлек жинау және қайта өңдеу, елді мекендердің қалаларынан тыс аумақтарды тазарту, жүйелі көгалдандыру, қараусыз қалуға қарсы іс-қимыл, экомәдениетті дамыту)
- Pro bono (заңгерлік кеңес, тәуелділіктің алдын алудағы психологтар, шалғай аудандардағы медициналық көмек)
- Тәлімгерлік (жалғызбасты көп балалы аналарға бейімделу және қаржылық сауаттылық бойынша көмек және тәлімгерлік, тәрбиелік тәлімгерлік, өмірлік қиын жағдайдағы балаларға тәлімгерлік, суицидтің алдын алу)
- Білім берудегі волонтерлік (білім берудегі тәлімгерлік, ерекше балаларға тәлімгерлік, тәрбие жұмысы, суицидтің алдын алу)
- Зооволонтерлік (жануарларға арналған баспаналарды ұйымдастыру және оларға көмек көрсету, зарарсыздандыруды ұйымдастыру, чиптеуге дайындау)
- Жұмыспен қамту және жұмысқа орналастыру мәселелері (кәсіптік бағдар беру, еңбек отрядтары және еңбек терапиясы, лудоманияның алдын алу)
- Азаматтық жауапкершілік пен белсенділікті арттыру (ағарту және оқыту)

Студенттік ұйымдардың өкілдері:

- Қаржылай көмек (қарттарға, науқас балаларға, көп балалы отбасыларға) – **волонтерлік болып табылмайды**
- Экология (сенбіліктер, қоршаған ортаны тазалау және тазалау)
- Спорт және СӨС – **волонтерлік болып табылмайды**
- Birgemiz бағыттарындағы волонтерлік
- Қаңғыбас жануарларға көмек көрсетуді ұйымдастыру

ЖРО өкілдері:

- Әлеуметтік волонтерлік (мұқтаж отбасыларға көмек, азық-түлікпен, азық-түлікпен көмек) – волонтерлік болып табылмайды
- Birgemiz бағыттарындағы волонтерлік

Бұл ретте, барлық аймақтарда басым бағыттарын дербес айқындау және аймақтық қаржыландыруды республикалық жоспарға сүйене отырып емес, аймақтың қажеттіліктеріне сәйкес бөлу құқығының қажеттігі атап өтілгенін атап өту маңызды.

Сіздің аймағыңыздағы волонтерлер қауымдастығына (ең шұғыл қажеттіліктер, мәселелер) мемлекеттен қандай қолдау қажет?

Төменде қатысушылардың әртүрлі санаттары тарапынан ең көп айтылғандардан ең азға дейін өзекті деп санайтын мемлекеттен қолдаудың жалпы қажеттіліктері берілген.

** Жалпы тұжырымдар мен негіздемелер сақталды*

Волонтерлікті ұзақ мерзімді және/немесе жүйелі негізде жүзеге асыратын ұйымдар:

- Волонтерлердің имиджін және мәртебесін әлеуметтік пайдалылыққа ауыстыру
- Тасымалдау немесе жанар-жағармайдың орнын толтыру (іздеу, төтенше жағдайлар, зорлық-зомбылық құрбандары, волонтерлерді тасымалдау, бенефициарларды тасымалдау)
- Үй-жайлар (коворкинг, волонтерлерді оқыту, бенефициарлармен жұмыс, гуманитарлық көмек қоймалары, дағдарыс/ қолдау орталықтары)
- ТЖ волонтерлеріне арналған құрал-жабдықтар (дрондар, тепловизорлар, рациялар, хабар-ошарсыз кеткендерді іздеуге арналған шамдар. Жоғалған адамды іздеу кезінде адамдар оның кім екенін және не істеп жатқанын түсінуі үшін іздеушілерге арналған жұмыс киімдері, түнгі іздеуге арналған шағылыстырғыш жолақтар)
- Волонтерлік ұйымдар үшін ресурстық қойма құру қажеттілігі туындайды, онда олар өтеусіз негізде өз қызметін жүзеге асыру үшін тауарлық-материалдық құндылықтарды сақтайды

- БАҚ-ты ақпараттық қолдау (ағарту, волонтерлер туралы хабарлар)
- Салалық бағыттардағы қызметкерлер мен мамандардан мамандандырылған оқыту
- ТЖ волонтерлік кезінде өмірді және денсаулықты сақтандыру
- Экологиялық іс-шаралар кезінде волонтерлерге арналған жеке қорғаныс құралдары (өзендерді тазарту кезінде, резеңке костюмдер мен етіктер) жануарлардың баспаналарына барғанда (костюмдер мен тістеуге қарсы репеллент қолғаптары)
- ТЖ волонтерлеріне, іздеушілерге және эковолонтерлерге арналған арнайы техника
- Зооволонтерлік (баспаналар, Жануарлар туралы заңдар)
- Ағаштарды, абаттандырылған қалалық аумақтарды, ойын алаңдарын және т.б. теңгерімге қою бойынша Экология және коммуналдық шаруашылық басқармаларымен келісу.

Студенттік ұйымдардың өкілдері:

- Жабдық және имидждік атрибутика
- Волонтерлерді мотивациялық қолдау (ақылы оқу орнында жеңілдіктер, жол жүру ақысы, купондар бойынша жеңілдіктер, үздік волонтерлерге жылына кемінде бір рет ақшалай ынталандыру сертификаттарын тапсыру, жүлде қоры, билеттерді, театрға, фитнес-орталыққа, кітап дүкендеріне, кафелерге жолдамалар).
- Қаржыландыру
- Ресурстық көмек (ноутбуктер, проекторлар, шығын материалдары)
- Волонтерлік қызмет жұмыс өтіліне сәйкес болуы үшін
- Волонтерлерге арналған көлік
- Халықаралық форумдарға шақыру
- Жануарларға арналған баспаналарды қаржыландыру
- Волонтерлік қызметті растайтын құжат (Волонтердің паспорты)
- Волонтерлерге арналған кеңселер (үй-жайлар) - жиналу үшін
- Мемлекеттік қызметшілермен байланыс

ЖРО өкілдері:

- АВФ қаржыландыру (штат, жалақы)
- Жастарды жинауға арналған үй-жай және ұйымдастыру техникасы
- Жабдық және имидждік атрибутика
- Көлік
- АВФ үшін жеке үй-жай (бұқаралық іс-шаралар, спорт)

Қазіргі уақытта мемлекеттік ведомствалармен өзара іс-қимылдар қандай?

Волонтерлікті ұзақ мерзімді және/немесе жүйелі негізде жүзеге асыратын ұйымдар:

Екі аймақтан басқасының барлығында қатысушылар екі ведомствомен өзара іс-қимылдың жоғары тиімділігін атап өтті – ТЖД және ІІД. 3 жылдан бері жүйелі бірлескен жұмыс, оқыту жолға қойылып, кейбір аймақтарда ресурстық қолдау жолға қойылған.

Сонымен қатар, Ардагерлер кеңесімен ардагерлер мен тыл еңбеккерлерін қолдау аясында жүйелі ынтымақтастық бар. Сондай-ақ кейбір аймақтарда волонтерлік қоғамдастықтың сұрауы бойынша Табиғатты пайдалану және қорғау Қоршаған ортаның, Білімнің жергілікті органдары байланысқа шығады.

Бұл ретте волонтерлік топтарды өз іс-шараларына өздері тартатын мемлекеттік органдар бар. Алайда, бұл өзара іс-қимыл волонтерлік қоғамдастықтың волонтерлік қызмет қағидаттарын және волонтерлік қызмет туралы заңда бекітілген волонтерлерді тарту шарттарын түсінбеу, демек, бұзу туралы шағымдарын тудырады. Оларға Спорт басқармалары мен Аудандық әкімдіктер жатады.

Волонтерлік қоғамдастықтың тікелей салалық өзара іс-қимылды жолға қоюға үлкен қажеттілігі мен қызығушылығы бар. Бұл идеяны сұралғандардың 100% қолдайды және бұл ведомстволардың өздеріне де пайдалы болуы мүмкін. Атап айтқанда, әрбір аймақта азаматтардың әлеуметтік осал санаттарына атаулы (әлеуметтік, қайырымдылық немесе азық-түлік) көмек көрсетіледі. Осы мекенжайларға баратын волонтерлер көбінесе ӨҚ мәліметтер базасындағы нақты жағдай мен мәртебенің сәйкессіздігін байқайды. Волонтерлер осы деректерді өзектендіру бойынша жұмысқа қосылуға дайын.

Студенттік ұйымдардың өкілдері:

- ЖРО (бірлескен іс-шаралар)
- Оқу орындарының әкімшілігі

ЖРО өкілдері:

- Ішкі саясат басқармасы (есептер, тапсырмалар, іс-шаралар)
- Өкімдіктер (есептер, іс-шаралар)
- Республикалық фронт-офис (есептер, оқыту)

Аймақтық фронт-офиспен (АВФ) өзара іс-қимылды бағалаңыз және оның жұмыс тиімділігін арттыру бойынша ұсыныстарыңызды енгізіңіз

Тек үш облыста ғана қатысушылар АВФ-тың жұмысына риза (Астана қ., Атырау және Қостанай облыстары, әсіресе аудандарда).

Қалған респонденттер жұмысқа қанағаттанбайтындықтарын білдірді:

- Өлсіз, себебі жастармен басым жұмыс істеуде – 12 Аймақ
- Ең аз өзара іс-қимыл - 3 Аймақ
- Біз олардың бар екендігі туралы мүлдем білмейміз – 2 Аймақ (Алматы облысы және Ұлытау облысы)

Фокус-топтар барысында қатысушыларға АВФ туралы ақпарат берілді. Мақсаттары, міндеттері мен функциялары түсіндірілді. Қатысушылар өз жұмыстарын жақсарту үшін өз үміттері мен ұсыныстарын білдірді:

- Жасына қарамастан (ақпараттандыру, нетворкинг, ынтымақтастық) АВФ-тың жергілікті волонтерлік ұйымдармен, бастамашыл топтармен өзара іс-қимылын күшейту қажет.
- Ағымдағы мәселелерді талқылау бойынша тұрақты кездесулер (айына 1-3 рет)
- Бірыңғай ақпараттандыру (ватсаптағы чаттарда АВФ-мен ақпараттық сұхбат)
- Волонтерлік ұйымдарды оқыту (гранттарға өтінімдер беру және есептілікті дайындау, жұмыстарды жүргізу, фандрайзинг т.б. тақырыптары бойынша)
- Волонтерлік қоғамдастықты ақпараттандыру (мемлекеттік бағдарламалар, гранттар мен конкурстар, мемлекеттік әлеуметтік тапсырыстар туралы)
- Волонтерлік топтар мен бастамалардың мемлекеттік органдармен өзара іс-қимылын жақсарту
- Бұқаралық ақпарат құралдарында, репортаждарда немесе ресми кездесулерде айтылғанда, волонтерлермен жұмысты жүргізген ұйымдарды көрсетіңіз
- Өзара іс-қимыл мен бірлескен бастамалардың стратегиясы мен жоспарын құру
- АВФ-да волонтерлер ұйымдары үшін ресурстық қойма құруға болады

Сонымен бірге, АВФ-тың өздері де өз мәселелерімен бөлісті:

- Біз өзіміз ЖРО өкілдеріміз. Біз қолымыздан келгеннің бәрін жасаймыз, бірақ АВФ үшін бонустар болғанын қалаймыз (жалақы, штат, ТҚЕ)
- Есептерде көрсетілген волонтерлердің санына қарамастан, шын мәнінде бәрі олай емес. Ал біз, ЖРО ретінде, нақты сандарды берсек те, оларды жоғары тұрған орган түзетеді
- АВФ-на мәртебе мен өкілеттіктер қажет

Волонтерлікті дамытудың жол картасына өзіңіздің ұсыныстарыңызды жасаңыз

Жол картасына ұсыныстарды талдау кезінде қатысушылардың санаты да ескерілді. Төменде ең жиі ұсынылатындардан ең аз айтылған ұсыныстарға қарай берілген. Қатысушылардың 50%-дан кемінде резонанс тудырмаған идеялар бұл тізімге енгізілмеген.

Волонтерлікті ұзақ мерзімді және/немесе жүйелі негізде жүзеге асыратын ұйымдар:

- Волонтерлердің имиджін әлеуметтік пайдалылыққа өзгерту (қосымша үшін пайдаланбау, қосымша волонтерлер деп атамау). Жастарды/студенттерді қосымша волонтерлік қызметке тарту
- Волонтерлікке үйрету және волонтерлік бастамаларды дамыту үшін «Волонтерлер мектебі» жобасын әзірлеу және енгізу. Волонтерлік қызмет саласындағы волонтерлік топтардың білім деңгейін көтеру
- Волонтерлер коллоборациясы, тәжірибе алмасу үшін мүмкіндіктер жасау және жалпы мүмкіндіктер санын арттыру
- Жергілікті бюджеттен берілетін әлеуметтік гранттарға бюджетті ұлғайту (тек жергілікті волонтерлік ұйымдар қатыса алатындай етіп)
- Аймақтық ұйымдардың қолжетімділігін арттыру үшін аймақта республикалық форумдар өткізу (Аймақтық квоталар саны аз)
- Сессиялар саны көп 3 күндік Аймақаралық форумдар өткізу
- Еңбек өтіліне волонтерлік сағаттарды есепке алуды енгізу
- Мемлекеттік қолдау көрсету, халықаралық іс-шараларға қатысу үшін квота беру
- Волонтерлікке үйрету үшін білім беру бағдарламаларына сағаттарды енгізу
- Мемлекеттік қолдау көрсету, халықаралық іс-шараларға қатысу үшін квоталар беру
- Волонтерлер саны бойынша талаптарды алып тастау, жалған волонтерлерді өсіргеннен гөрі, белсенділерді қолдаған дұрыс
- Бастамашыл топтардың құқықтарын заңдастыру
- Корпоративтік волонтерлікті дамыту немесе оған жағдай жасау
- ТЖ волонтерлері саласындағы жобаны іске асыруды жалғастыру
- Жедел әрекет ету және басқа аймақтарға көмекке бару үшін төтенше жағдайлар жөніндегі волонтерлер тобын құру (Дәрігерлер, аудармашылар, психологтар, жүргізушілер, заңгерлер және т.б.)
- Волонтерлік қызметті растайтын құжатты (волонтердің паспортын) жүргізу
- «Жергілікті бюджеттен жеке қорғаныс құралдары» тармағын енгізу (жабдықтар)

Студенттік ұйымдардың өкілдері:

- Әрбір аймақта имидждік лейблдері бар волонтерлер үшін бірыңғай нысанды енгізу
- Бюджетті және әртүрлі бағыттар бойынша гранттар санын ұлғайту
- Волонтерлік сағаттарды еңбек өтіліне есепке алу
- Волонтерлік платформаны құру – қазірдің өзінде бар болса да
- Волонтерлер клубын танымал ету. Клубқа волонтерлерді шақыра отырып, болашақ волонтерлерді қабылдау
- Көлікпен қамтамасыз ету (Туризм)

ЖРО өкілдері:

- Қаржыландыру (штат, жалақы)
- Волонтерлер саны бойынша талаптарды алып тастау, жалған волонтерлерді өсіргеннен гөрі, белсенділерді қолдаған дұрыс
- Волонтерлікті ЖРО-дан бөлу
- ЖРО-ны ішкі саясаттан бөлу
- ЖРО-ны волонтерлікке тарту міндеттерін алып тастау (оны өзіңіз жасау)

ЖАЛПЫ ҚОРЫТЫНДЫЛАР:

«Волонтер» және «Волонтерлік қызмет» ұғымдарының мағынасындағы айырмашылық айқын көрінеді, сондай-ақ қатысушылардың әртүрлі топтары үшін күш салудың фокусында айырмашылық бар. Бұл іс-әрекет бағытының айырмашылығынан, кейде жалпы болып көрінетін бағыт ішіндегі іс-әрекеттің өзінен көрінеді (мысалы, әлеуметтік волонтерлік басқаша түсініледі).

Әртүрлі топтардың өкілдерінен мемлекеттік көмекке сұраныстарда дәл осындай айырмашылықтар және 2024-2026 жылдарға арналған волонтерлікті дамытудың жол картасына ұсыныстарда да көрінеді. Бұл олар жүзеге асыратын іс-шараларға және талқылауға қатысушылардың алдында тұрған мәселелерге тікелей байланысты.

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҰЙЫМДАР ӨКІЛДЕРІНІҢ САУАЛНАМАСЫ

Сондай-ақ, ҰВЖ бастамасы бойынша екі халықаралық БҰҰЕ және Біріккен Ұлттар Ұйымының Балалар қорының Қазақстандағы өкілдігі (бұдан әрі – ЮНИСЕФ) ұйымдарының өкілдерімен дәл сол тақырыптарды тек жалпы форматта талқылау бойынша фокус-топ өткізілді.

** Маңызды ақпарат пен жауаптар толығымен берілген*

Халықаралық ұйымдардың пікірінше Қазақстан үшін қандай волонтерлік бағыттардың өзектілігі басым?

БҰҰЕ:

Мемлекеттік бағдарламаларды қолдауға, қолдауға волонтерлерді тарту, сондай-ақ корпоративтік волонтерлікті қолдау бойынша жұмысымызды күшейтуге болатын бағыттар бар.

БҰҰЕ бағдарламасы тұрғысынан біз үшін ең маңыздысы – волонтерлер қызметін мемлекеттік саясатқа, заңнамаға, жол карталарына, соның ішінде әзірленіп жатқан саясатқа интеграциялануы.

БҰҰЕ онлайн-волонтерлікті белсенді түрде дамытуда және бұл нысан елімізде де жақсы қарқын алуда, дегенмен бұл бағытты да күшейтуге болады.

ЮНИСЕФ:

Барлық балалар мен жастар үшін инклюзивті волонтерлікті дамыту ерекше маңызды, сондықтан белгілі бір тақырыптық бағыттарда ғана емес, волонтерлік салада да барлық адамдар үшін қол жетімділікті арттыру қажет.

Бізде ерекше қажеттіліктері бар волонтерлерді жаттықтыра алатын жаттықтырушылар болғаны, сондай-ақ инклюзияның біздің мемлекеттік жүйемізге де біріктірілгені жақсы болар еді.

Сондай-ақ, волонтерліктің басым бағыттарының бірі – климаттың өзгеруі, қоршаған ортаны қорғау тақырыптары өзекті.

Мемлекет тарапынан қандай қолдау керек

БҰҰЕ:

Коммерциялық емес сектордың, ҰЕҰ-ның өздерінің даму әлеуеті мен құзыреттерін арттыру қажеттілігі бар.

Даму үшін сәл көбірек мүмкіндіктер жасау үшін мемлекет ашық түрде, біріншіден, волонтерлердің нақты санын, волонтерлік топтар мен ұйымдардың санын көруі керек.

Әлеуметтік-экономикалық дамуға волонтерлік қызметтің үлесін бағалаудың ашық тетігін құруда мемлекеттің қолдауы маңызды.

Заңнамада жазылған барлық тармақтар, оларды имплементациялау, іске асыру тек ірі қалаларда ғана емес, сонымен қатар моноқалалар мен ауылдарды қоса алғанда, елдің барлық аймақтарында өте жақсы деңгейге жеткізілуі маңызды.

Волонтерлік қоғамдастыққа, коммерциялық емес секторға өзін-өзі жүзеге асыруға көбірек мүмкіндіктер беретіндей, волонтерлерді барлық қажеттіліктерге жұмылдыру үшін көбірек мүмкіндіктер беретіндей өңірлердегі жұмысты күшейту.

ЮНИСЕФ:

ЮНИСЕФ негізінен волонтерлік бағдарламаларды мектептер арқылы, білім беру мекемелері арқылы жүзеге асыратындықтан, біз мемлекеттің түрлі бағдарламаларға мектептерді, университеттерді тартуды қолдағанын қалаймыз.

Қазірдің өзінде қандай волонтерлік жобалар жүргізіліп жатқанын, оларды кім жүргізуде және бағдарламаларды қалай біріктіруге және дамытуға болатынын көру үшін мұның барлығы орталықтандырылған және цифрландырылған болуы қажет.

Мектептерге қолдау көрсету, өйткені мектептер де мемлекеттен, Білім министрлігінен көбірек қолдауды (тексеру нысанында) қалайды, соның ішінде мұндай бағдарламаларды мектептер өздерінің бейресми қосымша сағаттарында ғана емес, сонымен қатар бұл ресми білім берудің бір бөлігі болуы үшін тақырыптық бағдарламалардың бірі ретінде қосу. Мысалы, климаттың өзгеруі тақырыбы ресми білімге қосылуды қажет етеді, өйткені Қазақстанда, жалпы алғанда, Орталық Азияның басқа аймақтарында бұл тақырыпқа ең аз сағат бөлінеді.

Онлайн-қауіпсіздік, онлайн-кибербуллинг тақырыбы да өзекті.

АВФ жұмысын жақсарту және жалпы мемлекетпен өзара іс-қимылдың тиімділігін арттыру бойынша ұсыныстарыңызды беріңіз

БҰҰЕ:

БҰҰЕ, волонтерлер, онлайн волонтерлер және корпоративтік волонтерлер тізбегінің схемасы осы санаттардың барлығын немесе кем дегенде волонтерлер мен БҰҰЕ әрбір АВФ-да болуы қажет. Өйткені БҰҰЕ ел аймақтары мен халықаралық ұйымдар арасындағы өзара іс-қимылдың өте жақсы көпірі бола алар еді.

АВФ жинайтын статистика біртұтас болуы керек және орталық мемлекеттік органға жіберілетін верификацияланған ақпарат болуы керек. Қайта бағалауды және есепке алуды болдырмау үшін деректер мен ақпараттың қайталануын мүмкіндігінше алып тастау қажет. Егер статистика шамадан тыс болса және саны аз болса, онда нәтижелер ешкімнің көңілінен шықпайды. Осыған байланысты, әрине, статистиканы мүмкіндігінше сапалы түрде жинау және есептеу өте маңызды. Егер АВФ-на осы мүмкіндік берілсе, бұл өте жақсы болар еді.

ЮНИСЕФ:

Аймақтарда АВФ әлеуетін арттыру. ЮНИСЕФ үшін жергілікті волонтерлерді, яғни өз аймақтарында жеке қатысатын және оның дамуына көмектесетін волонтерлерді көбірек тартсақ пайдалы болар еді.

Волонтерлердің ағылшын тілінде agents of change деп айтылатын, яғни бір нәрсені өзгертетіндер және кез-келген мәселелерді шешуге қатыса алатындай (қауымдастықтың өзі кейбір көрсеткіштерге әсер етуі үшін) болуы үшін біз волонтерлердің дағдылары мен құзыреттілігін арттыра алатын едік.

Волонтерлікті дамытудың 2024-2026 жылдарға арналған жол картасына өзіңіздің ұсыныстарыңызды жасаңыз

БҰҰЕ:

Волонтерлік қызметке және елдің әлеуметтік-экономикалық дамуына қосқан үлесін бағалаумен байланысты волонтерлік индексі ретінде тармақтарды белгілеу жақсы болар еді. Өйткені болашақта волонтерліктің жаһандық индексі әзірленетін кезде Қазақстан өз индексіні құра бастауы, яғни осы жаһандық индексті оқшаулап, оны Қазақстанға қолдануы мүмкін еді. Яғни, бұл Қазақстан осы жаһандық индекстен алатын, осы индекстің өзінің талданған локализацияланған деңгейін құра алатын және осы индексті құрал ретінде пайдалана отырып, әлеуметтік-экономикалық дамудағы волонтерлік қызметтің үлесін бағалаумен айналысуға болатын мүлдем басқа компоненттер болуы мүмкін.

Жұмыстың тиімділігін жақсарту үшін желі ретінде АВФ-ның жоғары сапалы жұмысын дамыту және тұрақтылықты қалыптастыру үшін қажет қаражатты бөлу.

ЮНИСЕФ:

Волонтерлік қызметті еліміздің жоғары оқу орындары мен басқа да білім беру мекемелерінің білім беру пәндеріне енгізу. Сондай-ақ волонтерлік сағаттарды академиялық сағат ретінде есепке алу.

МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТШІЛЕР САУАЛНАМАСЫ БОЙЫНША ЖИЫНТЫҚ ДЕРЕКТЕР

Аймақтарға іс-сапарлар барысында мемлекеттік қызметшілерге жергілікті жерлерде волонтерлік қызметті қолдау мен дамытуға олардың түсінігі мен қосылуын бағалау үшін, сондай-ақ 2024-2026 жылдарға арналған волонтерлікті дамытудың жаңа Жол картасына пікірлер мен ұсыныстар алу мақсатында сауалнама (сауалнама) жүргізілді.

Жалпы деректер:

Сауалнамаға барлығы 199 мемлекеттік қызметші қатысты.

Сауалнамаға қатысушылар – әртүрлі мемлекеттік қызметтер мен ведомстволардың өкілдері. Сауалнамаға қатысқандардың көбі жастар саясаты және ЖРО – 36 адам, ішкі саясат – 23 адам, ТЖД – 19 адам, ІІД – 18 адам, білім беру (негізінен волонтерлер клубтары мен ұйымдары бар оқу орындарының өкілдері) - 10 адам. Сондай ақ әртүрлі мемлекеттік органдардың жекелеген өкілдері:

- Әкімдік
- Қоғамдық даму
- МҚІА (Мемлекеттік қызмет істері агенттігі)
- Дене шынықтыру және спорт басқармасы
- Экология және табиғатты пайдалану, жер қойнауын пайдалану
- Денсаулық сақтау
- Мәслихат

- Кәсіпкерлік және инвестициялар басқармасы
- Әлеуметтік қорғау
- Жұмыспен қамту және Мансап орталықтары
- Мәдениет және өнер
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі
- Дін істері басқармасы
- Экономика және қаржы, мемлекеттік сатып алулар
- Қалалық жоспарлау және урбанистика басқармасы
- Тұтынушылардың құқықтарын қорғау
- Техникалық реттеу және метрология

42 адам өздерін ұсынған ведомствоны көрсетпеді жөн көрді.

Жекелеген сұрақтар бойынша жиынтық деректер

Қазіргі уақытта сіздің құрылым мен волонтерлік ұйымдар арасында өзара іс-қимылдар қандай?

Сауалнамаға қатысқандардың басым көпшілігі (132 жауап) волонтерлермен және әртүрлі волонтерлік ұйымдармен үнемі ынтымақтасатынын жазды.

Респонденттердің 34-і бір реттік өтініштер туралы мәлімдеді. Ал 33 адам өз жұмысында волонтерлер құрамдас бөлігімен ешқашан кездеспегенін айтты.

Алайда, көбінесе волонтерлермен өзара іс-қимыл деп ЖРО немесе әкімдік қызметкерлері ұйымдастырған бұқаралық жастар іс-шаралары (спорттық, сенбіліктер, қалалық мерекелер, атаулы көмек және т.б.), сондай-ақ «BIRGEMIZ» жобаларын іске асыру түсініледі.

Одан әрі семинар барысында қатысушылардың көпшілігінде бұл әрекеттен тыс волонтерлер қозғалысы туралы түсінік жоқ екені анық болды.

Волонтерлермен тұрақты оқыту және бірлескен қызмет жүргізетін ТЖД және ІІД органдарынан басқа; эпизодтық салалық ынтымақтастығы бар білім беру және денсаулық сақтау бағыттарында ғана волонтерлік компонентпен жұмыс істейді екен.

Өз аймағыңызда қандай волонтерлік топтар мен ұйымдарды білесіз?

Мемлекеттік қызметшілердің өкілдеріне, ТЖ бағытындағы іздестіру ұйымдары мен жоғалған адамдарды іздеу ұйымдары, студенттік және мектеп клубтары мен ЖРО немесе ЖРО базасындағы клубтар ынтымақтасатын ұйымдар белгілі екендігі анықталды.

Алайда, 52 респондент бірде-бір волонтерлік ұйымды атай алмады немесе ешкімді білмеймін деп жауап берді.

Сіздің аймағыңызда стандартты іске асыру кезінде қандай қиындықтар туындауы мүмкін?

Бұл сұраққа келесі маңызды жауаптар алынды:

- Жүйелі жұмыс және мемлекеттік қызметшілерді тиісті оқыту шарттары орындалған ешқандай мәселелер туындамауы тиіс – 81 адам
- Әкімшілік және қаржылық қолдау – 16 адам
- Мемлекеттік қызметшілердің волонтерлік туралы білмеуі, түсінбеуі, хабардарлығы мен білімінің төмен деңгейі – 13 адам
- Бюрократиялық және ЖРО-ның жұмысына барлық дерлік сұрақтарды жіберу, басшылықтың құлықсыздығы мен қарсылығы – 11 адам

Қалғандары (78 адам) бұл сұраққа жауап бермеді.

Сіздің аймағыңызды волонтерлік қызметтен қандай әсерлерді көріп жатырсыз?

168 адам волонтерлік қызметтің әртүрлі пайдасы мен оң әсерін атап өтті.

31 адам бұл сұраққа жауап беру кезінде қиындыққа тап болды, себебі не тәжірибесі жоқ не мұндай қызмет ешқандай әсер етпейді деп есептеді.

Сондай-ақ, сауалнамаға қатысушылар осы бағыттағы алаяқтықтың дамуына әкелетін волонтерліктің танымалдылығының теріс әсерін атап кетті.

Сіздің аймағыңызда қандай әлеуметтік мәселелерде/бағыттарда волонтерлер көмек көрсете алады?

13 адам мұндай мәселелердің жоқ екенін атап өтті. 42 адамға нақты жауап беру қиынға соқты.

Төменде мемлекеттік қызметкерлер волонтерлер қауымдастығының көмегін көретін ең көп айтылған мәселелер келтірілген (ең жиі аталып кеткеннен ең аз келтірілген сапаларға дейін):

- Экологиялық мәселелер
- Мүгедектігі бар адамдарға қатысты әлеуметтік көмек
- Қарттар үйінде тұратын қарттар мен жалғыз тұратын қарттарға әлеуметтік көмек
- Өзге де әлеуметтік көмек (үйдегі көмек, атаулы көмек, өмірлік қиын жағдайда жүрген адамдарға көмек)
- ТЖ салдарының алдын алу және жою
- Іздестіру-құтқару қызметі, есірткі заттарының таралуын алдын алу, бұқаралық іс-шараларда тәртіпті қамтамасыз ету

- Қалалық іс-шараларға волонтерлердің белсенді қатысуы, жастарды тарту
- Қайырымдылық көмек
- Медициналық мекемелерде және үйде көмек
- Жануарларды қорғау
- Білім беру саласындағы мәселелер, жастарды тәрбиелеу

Волонтерлікті дамытудың жол картасына өзіңіздің ұсыныстарыңызды жасаңыз

Төменде аймақтардағы мемлекеттік қызметкерлердің 2023-2026 жылдарға арналған Волонтерлікті дамытудың жол картасына ең жиі көрсетілген ұсыныстары келтірілген:

- Бұқаралық ақпарат құралдарында және жұртшылықта көбірек ақпарат, халық үшін түсіндіру жұмыстары қажет
- Әлеуметтік волонтерлікке баса назар аудару, барлық қатысушы тараптарға бұл ойын-сауық емес, әлеуметтік пайда екенін жеткізу маңызды
- Мемлекеттік қызметшілер мен волонтерлер үшін жұмыстың бағыты мен мәні бойынша көбірек оқыту
- Волонтерлерді жүйелі ынталандыру және қолдау қажет
- Волонтерлік қызметтің ресми есебін жүргізу және тәжірибеге қосу (еңбек кітапшасына немесе волонтерлердің қызметі туралы басқа да базаға жазба енгізу, сертификаттарда бекіту)
- Егер сіз барлық ЖАО-мен салалық волонтерлікті орнатсаңыз, көп пайда болады
- Мектептерде волонтерлікті міндетті ету, білім басқармасына жетекшілік етуді бекіту
- Жол картасын қайта қарау арқылы есептілік пен сандардан тікелей нәтижелерге көшу. Санын сапаға айналдыру
- Шетелдік тәжірибені алуды, алмасуды және қолдануды қолдауды қамтамасыз ету
- Волонтерлерді біріктіретін көптеген республикалық іс-шараларды ұйымдастыру
- Қаржыландыруға қаражат бөлу, ресурстық қолдау (волонтерлер үшін ресурстық базалар құру)

77 адам бұл сұраққа жауап берген жоқ.

IV. Өзара іс қимылды одан әрі дамыту және жақсарту, жергілікті жерде волонтерлікті мемлекеттік қолдау бойынша жалпы қорытындылар мен ұсыныстар

ОРТАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК ОРГАНДАР ДЕҢГЕЙІНДЕ ҚР-ДА ВОЛОНТЕРЛІК ҚЫЗМЕТТІ ДАМУҒА ҚОЛДАУ КӨРСЕТУ ЖӘНЕ ЖӘРДЕМДЕСУ

- 2020 жылға дейін волонтерлік бастамаларды мемлекеттік қолдау көп болған жоқ, дегенмен волонтерлік болып қана қоймай, дамып, өз көлемін ұлғайтқан болатын (бұл үрдіс пандемияда айқын көрінді). Бұдан шығатыны, елдегі волонтерлер санын көбейтудің қажеті жоқ, бірақ бар жақсысы, нақты бастамаларды қолдау міндеті бар. 2020 жылдан кейін жалған волонтерліктің пайда болуына әкелетін көптеген көптеген әрекеттер болды (Жастар жаппай іс-шараларға тарту, демонстрациялық сенбіліктер, жалғандықты күшейтетін қайырымдылық атаулы көмек). Нәтижесінде саны жағынан (есептер бойынша) волонтерліктің саны артты, бірақ іс жүзінде сапасы төмендеп, құнсызданған.
- Жол карталарын, басқа да стратегиялық құжаттар мен жоспарларды әзірлеу кезінде аймақтардың даму ерекшеліктерін, мүмкіндіктері мен шектеулерін, қажеттіліктерін ескеру қажет.
- Әлемдік волонтерлік қауымдастықпен тұрақты өзара іс-қимыл мен тәжірибе алмасуды қамтамасыз ету.
- Барлық ұйымдарға толыққанды күшті ресурстық қолдау көрсету мүмкіндігі болмағандықтан, волонтерлік қоғамдастықтың ең өзекті сұраулары бойынша (фокус-топтар шеңберіндегі сауалнамадан) волонтерліктің аймақтық ресурстық орталықтарын ұйымдастыруға болады.
- Осы құжаттың III бөлімінде сипатталған жол карталарын, волонтерлікке қатысты басқа да стратегиялық құжаттар мен саясаттарды әзірлеу кезінде волонтерлік қоғамдастықтың пікірлері мен ұсынымдарын ескеру қажет.

АЙМАҚТЫ БАСҚАРУ ДЕҢГЕЙІНДЕ ВОЛОНТЕРЛІК ҚЫЗМЕТТІ ҚОЛДАУДЫ ТИІМДІ ІСКЕ АСЫРУ

- Волонтерлік бағдарламаларды неғұрлым тиімді іске асыру және волонтерлікті мемлекеттік қолдау стандартын табысты енгізу үшін неғұрлым кең көзқарасы бар және шешім қабылдауға құқығы бар жергілікті атқарушы органдардың мемлекеттік қызметшілерін іске асыруға тарту маңызды

- Салалық Жергілікті атқарушы органдар (бұдан әрі – ЖАО) мақсаттары, жобалары мен қызметі үшін ҰЕҰ немесе бастамашыл волонтерлік топтардың волонтерлік қатысуына бастамашылық жасау қажет. Бұл, бір жағынан, қойылған міндеттерді тиімдірек шешуге мүмкіндік береді, ал екінші жағынан, ЖАО волонтерлер мен олардың қызметін жақсырақ түсінетін болады. Олармен қалай қарым-қатынас жасау керек екендігі және волонтерлер ресурсын қалай пайдалану керектігін түсінеді
- Алдыңғы тармаққа көмек және қолдау ретінде волонтерлік қызмет саласында мемлекеттік қызметшілерді оқытуды жүргізу
- Аймақтарда волонтерлік қоғамдастықты дамыту және оқыту (өңірлік орталықтарда, моноқалаларда, аудандарда және ауылдарда тәжірибе алмасу, волонтерлікті іске асыру ерекшеліктерін жинау мақсатында ЖВМ(жазғы волонтерлер мектебі) тұжырымдамасы бойынша Волонтерлер мектептерін (республикалық фронт-офис іске асыратын волонтерлердің жазғы мектебі) өткізу
- Волонтерлік бойынша барлық ұйымдардың (АВФ, волонтерлік бойынша аймақтық кеңестер, ҰЕҰ және ЖАО) іс-қимылдарының келісілуін қамтамасыз ету қажет
- Осы құжаттың III бөлімінде сипатталған волонтерлікті қолдау және дамыту саласындағы аймақтық мақсаттарды, міндеттер мен жоспарларды дайындау кезінде волонтерлік қоғамдастықтың пікірлері мен ұсыныстарын ескеру

АВФ ЖҰМЫСЫНЫҢ ТИІМДІЛІГІ

- Мемлекеттік әлеуметтік тапсырыс бойынша ҰЕҰ күштерімен АВФ-ін іске асыруы нашар жұмыс істейді.
- Егер бұл опцияны алып тастау мүмкін болмаса, онда АВФ үшін мемлекеттік тапсырыс бойынша ТТ(техникалық тапсырма) жобасын және АВФ рөлін атқаруы мүмкін ұйымдарға қойылатын талаптарды бекіту. Мүмкін дұрыс шешім ретінде – АВФ сараптамалық қоғамдастықты тарта отырып, мемлекеттік құрылым ретінде бекіту.
- Саннан сапаға көшу – жалған волонтерліктен саналы және әлеуметтік сұранысқа ие волонтерлікке көшу маңызды. Мұны тікелей салалық өзара әрекеттесуді дамыту арқылы жүзеге асыруға болады
- Волонтерлік қауымдастықтың өкілдерімен жүйелі тұрақты диалог пен желіні сақтау маңызды (Ашық есік күндері, жиналыстар, кеңестер)
- АВФ жоспарларында волонтерлік қауымдастықты үш бағытта жылдық оқыту бағдарламасы болуы керек (волонтерлік қызмет туралы кеңінен ақпарат беру, ұйымдардың тиімді жұмысын ұйымдастыру бойынша оқыту - жобалық басқару, қаржылық және құқықтық сауаттылық, ұйымдастырушылық басқару, сондай-ақ әртүрлі бағыттағы мамандарды тарта отырып салалық оқыту)
- Осы құжаттың III бөлімінде сипатталған волонтерлерді қолдау және дамыту саласындағы АВФ-ның жұмысын жоспарлау кезінде волонтерлік қауымдастықтың пікірлері мен ұсыныстарын ескеру

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДА ВОЛОНТЕРЛІКТІ МЕМЛЕКЕТТІК ҚОЛДАУДЫҢ ДАМУЫ

Коммерциялық емес ұйымдар туралы № 142 Заң қабылданды

16 қаңтар
2001 жыл

https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z010000142_#z36

Волонтерлік қызметке қолдау көрсетудің алғашқы алғышарттары волонтерлік қызметке сілтеме жасаған коммерциялық емес ұйымдар туралы Заңның қабылдануымен пайда болды. Бұл түсініктің өзі толық болмағанымен, КЕҰ-дың мақсаттарында қайырымдылық және әлеуметтік мақсаттарға жетуге бағытталған қызмет деп көрсетілді:

4-бап. Коммерциялық емес ұйымдар қызметінің мақсаттары

Коммерциялық емес ұйымдар әлеуметтік, мәдени, ғылыми, білім беру, қайырымдылық, басқару мақсаттарына қол жеткізу; азаматтардың және ұйымдардың құқықтарын, заңды мүдделерін қорғау; даулар мен жанжалдарды шешу; азаматтардың рухани және өзге қажеттіліктерін қанағаттандыру; азаматтардың денсаулығын сақтау, қоршаған ортаны қорғау, дене шынықтыру мен спортты дамыту заң көмегін көрсету үшін, сондай-ақ қоғамдық игіліктерді және өз мүшелерінің (қатысушылардың) игіліктерін қамтамасыз етуге бағытталған басқа да мақсаттарда құрылуы мүмкін.

Мемлекеттік жастар саясаты туралы Заңға өзгертулер енгізілді

2009 жыл

<https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z1500000285#z79>

«Үздік волонтер – 2015» Республикалық байқауын өткізу
«Волонтер мектебі» жобасы
«EXPO 2017» және «Универсиада 2017» волонтерлерін дайындау

Волонтерлік қызмет туралы № 42-VI ҚРЗ Заң қабылданды 2022 жылы өзгертулер мен толықтырулар енгізілді

30 желтоқсан
2016 жыл

<https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z1600000042#z300>

Жобаны ҚР Ақпарат және қоғамдық даму министрлігі «Азаматтық бастамаларды қолдау орталығы» КЕАҚ грантының қолдауымен «Ұлттық волонтерлік желісі» ЗТБ-мен бірлесіп әзірледі

QazVolunteer.kz бірыңғай платформасының іске қосылуы

29 сәуір
2019 жыл

<https://qazvolunteer.kz/>

- 2020 жылдан 2023 жылға дейін «Birgemiz: әreket yaquyu» республикалық және аймақтық волонтерлер фронт-офистерінен тұратын тұрақты жұмыс істейтін желі ұйымдастырылады
- 2021 жылдан 2023 жылға дейін «BIRGEMIZ» басым бағыттарында волонтерлік жобаларды іске асыруға бюджет қаражатын бөлу
- 2021 жылы Тәуекел аймақтарда (мүгедектері бар адамдармен, қарттармен, көмелетке толмағандармен, хоспистерде, ТЖ-да волонтерлік) жұмыс істейтін волонтерлерді даярлаудың бірыңғай бағдарламасы әзірленді
- 2021 жылы әдістемелік ұсынымдар нысанында Волонтерлік қызметті мемлекеттік қолдау стандарты әзірленді. АҚДМ (Ақпарат және қоғамдық даму министрлігі) тапсырысы бойынша ҰВЖ («Ұлттық волонтерлер желісі» ЗТБ) орындады
- 2022 жылы «Волонтерлік қызмет туралы» Заңға түзетулер енгізу
- 2023 жыл. 2024 – 2026 жылдарға арналған Волонтерлікті дамытудың Жол картасын дайындауға ұсыныстар жинау және Жол картасын әзірлеу

2021 -
2023 ж.ж.

2021 жылдан 2023 жылға дейінгі кезеңде Волонтерлік қызметті дамытуды мемлекеттік қолдаудың жүйелі шараларын қабылдау және іске асыру

Волонтерлікті дамытудың 2021 – 2023 жылдарға арналған жол картасын бекіту

22 сәуір
2021 жыл

<https://adilet.zan.kz/rus/docs/R2100000084>

Волонтерлікті дамытудың 2021 – 2023 жылдарға арналған жол картасын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің 2021 жылғы 22 сәуірдегі № 84-ө екімі

Алғаш рет мемлекеттік награда – «Халық алғысы» медалімен пандемиямен күреске қосқан үлесі үшін 41 волонтер марапатталды

«Жыл волонтері» халықаралық сыйлығы тағайындалды

2020 жыл

<https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2000021420>

Волонтерлерді мемлекеттік сыйлықпен марапаттау

«Жыл волонтері» мемлекеттік сыйлығы тағайындалды. «Жыл волонтері» халықаралық сыйлығын тағайындау қағидаларын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Ақпарат және қоғамдық даму министрінің 2020 жылғы 12 қазандағы № 339 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 13 қазанда № 21420 болып тіркелді

Волонтер жылы аясында «BIRGEMIZ» басым бағыттары бойынша салалық волонтерлікке арналған нұсқаулықтар әзірленді

2020 жыл

Салалық волонтерлік жөніндегі нұсқаулықтарды әзірлеу

«Волонтер жылы» жариялануы

26 тамыз
2019 жыл

<https://adilet.zan.kz/rus/docs/U1900000135/history>

Қазақстан Республикасы Президентінің 2019 жылғы 26 тамыздағы № 135 Жарлығы:

Волонтерлікті дамыту мақсатында ҚАУЛЫ ЕТЕМІН:
1. 2020 жыл Волонтер жылы деп жариялансын.
2. Қазақстан Республикасының Үкіметі Волонтер жылын өткізу бойынша қажетті шаралар қабылдасын.
3. Осы Жарлықтың орындалуын бақылау Қазақстан Республикасы Президентінің Әкімшілігіне жүктелсін.
4. Осы Жарлық қол қойылған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі.

Қазақстан Республикасының Президенті
Қ. ТОҚАЕВ